



Tareqwaishi@Gmail.Com

به ناوی یەزدانی پاک و دلوڤان



ناوی کتیب :

فەرھەنگی زانستی ئینگلیزی - کوردی

کۆکردنەوہ:

Tareqwaishi@Gmail.Com

بلاوکردنەوہ:

پەرتوووک ، کتیبخانەى کوردی

٢٠٠٨

<http://Pertwk.com>



Tareqwaishi@Gmail.Com

پیرست^v :

1. پیناسه
2. زانستی رامیاری (زانستی سیاسی)
3. رووه کناسی، گیازانی
4. روژنامه وانی
5. که شناسی
6. ته لارسازی
7. ئەلکترۆنیک
8. میکانیک
9. پزیشکی
10. زهویزانی
11. مافناسی (زانستی ماف)
12. وێژه (ئەدەبیات)
13. فەلسەفە
14. ئەستێرناسی
15. ئابوری
16. بایۆلۆژی (زیندەوهرزانی)
17. ریزمان
18. دەروونناسی
19. کۆمەڵناسی
20. فیزیک
21. جوگرافیا و سروشت
22. کیمیا
23. ماتماتیک، بیرکاری
24. ئامار
25. ئای تی



Tareqwaisi@Gmail.Com

پیناسه :

پیناسه ئیدیتۆر :

ئهم كتيبه ماوهي چهند ساليكه له سر دوو مالىهر دا به شيوهي لاپهري ويب بلاوكراوهتهوه ، وه بهري من كتيبيكي زۆر باش و بهسووده بو نووسهران،وهرگيران و خويندكاراني زانكو له ههموو چووار پارچهي كوردستان دا وه من به باشم زاني كه به شيوهي كتيبيك له مالىهري پهرتوك دا داينيم .

سهرچاوهكان :

١ . بهشي ٢- ٢٤ ي پيرست له ويبنووسي :

http://www.kurd_eng.blogspot.com

٢ . بهشي ئاي تي(٢٥) ئهم كتيبه له فهرهنگي سهرهيلي ئاي تي زانستپهروهراي كورد :

<http://www.zkurd.org/proje/ferhengdev.pl>



Tareqwaisi@Gmail.Com

زانستی رامیارسی (زانستی سیاسیی) :

Political Science



Tareqwaishi@Gmail.Com

ره به قه گه ری، ده سه لانداریه تی بیه قه ید و مه رجی : Absolutism

1. به ریو به رایه تی، ئیداره 2. داموده زگا، ده زگای حکومت، ماوهی حکومت : Administration

بالوئز : Ambassador

1. (ده سه لاتی) ئه ریستو کراتی، خانه دانسالاری 2. خانه دان، نه جییزاده : Aristocracy

ئه نارشیزم، ئاژاوه خوازی، پاشا گه ردانی : Anarchism

ئه پارتاید (هه لواردنی ره گه زی له ئه فریکای باشووری پینشودا) : Apartheid

خوبه ستانیه تی، سه رده ستی ره ها، فه رمانه وایی ره ها : Autarky

ده سه لات 2. ده سه لانداری، حکومت، دام، ئورگان : Authority

سیستیمی زۆرداری، دیکاتوری، ئاوتۆریتیزم : Authoritarianism

تاکره وی، حکومتی ره ها : Autocracy

ئوتۆنۆمی، خوبه ریو به ری : Autonomy

1. سه ر به ئوتۆنۆمی 2. خوبه ریو به ری : Autonomous

هاوسه نگی ده سه لات : power Balance of

بیرو کراسی، کاغه زبازی، ئالۆز کردن و بی ئه ندازه ره چاو کردنی دام و ده ستوری ئیداری : Bureaucracy

سیستیمی دوو به رله مانی : Bicameralism

ولاتی دوو نه ته وه بی : Binational state

گه لاله، پینشیاری یاسا : Bill

کابینه، ئه نجومه نی وه زیران، (ئه مریکا) ئه نجومه نی ده ولت : Cabinet

سیستیمی سه رمایه داری، کاپیتالیزم : Capitalism

هاوولاتی، سیتیزه ن : Citizen

ره گه زنامه : Citizenship

په یوه نندیدار به شار و هاوولاتیان و ژبانی شار، باژیری : Civic

زانستی مه ده نی، زانستی ماف و ئه رکه کانی هاوولاتیان : Civics

شه ری نیوخو : Civil war

هاوپه یمانی : Coalition

حکومه تی هاوپه یمانی : Coalition government

(ده سه لاتی) زۆره ملیی : Coercion

کۆلۆنیالیزم، داگیرکاری : Colonialism

1. لیژنه، کۆمیسۆن 2. فه رمان : Commission

کۆمونیزم : Communism

کۆنفیدراسیۆن، کۆمه له، په کیتی : Confederation

(ئه مریکا) نوینه ری کۆنگره (پیاو) : Congressman

(ئه مریکا) نوینه ری کۆنگره (ژن) : Congresswoman

هاوده نگی، ریککه وتی گشتی، ره زامه ندی گشتی : Consensus

پاریزکاری، کۆنسیرفاتیزم : Conservatism

یاسای بنچینه یی : Constitution

ناوچه ی هه لێژادن : Constituency

1. بنچینه یاسا گه ری 2. لایه نگری مه شرو تیه ت : Constitutionalism

ریککه وتنامه ی نیوده ولت، کۆنفینشن : Convention

راوێژکار : Counselor

(له دابه شکردنه کانی ولاتدا) ناوچه : County

ولات : Country

کۆدیتا، له ناو بردنی حکومت : d'tat Coup

نوینه ر، بریکاری خه لک : Delegate

فه ره هنگی زانستی ئاکادیمیک ئینگلیزی کوردی



Tareqwaishi@Gmail.Com

- Democracy : ديموكراسى ، ديموكراتى ، ديموكراسى
- Demonstration : خۇپپاشاندان
- Department : دىپارتمان ، كارگىرى ، دايره ، بەش
- Despotism : حكومەتى زۆردارى ، دىپوتىزم ، ئىستىباد
- Dictatorship : دىكتاتورى ، زۆرەملى ، ملھۇرى
- Dictator : دىكتاتور ، فەرمانرەۋاى زالم ، مارز
- Diplomacy : دىپلوماسى ، راميارى
- Diplomat : دىپلومات ، نوڭنەرى ولاتىك (لە ولاتىكى تردا)
- immunity Diplomatic : پارىزگارى (ياساى) دىپلوماتىكى
- Election : ھەلۋاردن (لە ڭىگى دەنگدان)
- Elite : ئېلىت ، كەمىنەى خاۋەن تازىارى (ئىمتىياز) تايىت ، ھەلۋاردە
- Embassy : بالۋىزخانە
- Empire : ئىمپىراتورى
- Equality : يەكسانى ، بەرابەرى
- Equality right : مافى يەكسانى
- Espionage : سىخورى ، شوۋفارى ، زمانگىرى
- Ethnic group : گروپى نەتەۋەى ، تاڧى ئىتنىكى
- Executive : 1. ئەۋ بەشەى حكومەت كە بىرارىك جىنەجى دەكا 2. جىنەجىكار ، راپەرئە 3. سەرۋكى دەۋلەت
- Fascism : فاشىزم ، حكومەتى فاشىستى
- Federalism : فېدېراسىۋن لەناۋ سىستېمى يەكئىتىدا
- Federation : فېدېراسىۋن ، يەكئىتى ، ھاۋپەيمانى
- Feminism : فېمىنىزم ، بىرۋا بە بەرابەرى ژن و پىاۋ
- Government : دەۋلەت ، حكومەت
- official Government : كاربەدەستى دەۋلەت
- Governor : فەرماندار
- Head of government : سەرۋكەدەۋلەت ، (لە سىستېمى پەرلەمانى) سەرۋكەۋەزىر
- Human right : مافى مەرۋف
- Ideology : ئايدىۋلۇۋى ، رىياز ، رىئىر ، بىرۋكە
- Inequality : ناھەكسانى ، ناھەرابەرى
- Influence : كارتىكردن ، ئەسەر ، كارىگەرى
- Initiative : دەستپىشخەرى ، پىشەنگاۋى
- law International : ياساى نىۋنەتەۋەى
- Intervention : خۇتىۋەردان ، دەستپەردان ، خۇتىۋەلگوتان
- Junta : (ئىسپانى) جوتتا ، كەينۋەين گىرانی سىاسى
- Kingdom : ولاتى پاۋشايى
- Law : ياسا ، قانۋون
- Lawmaker : ياسادانەر ، نوڭنەرى ئەنجومەن
- Leftism : چەڭگەرى
- Legislature : پەرلەمان ، ئەنجومەنى ياسادانانى نىشتمانى ، (ئەمىرىكا) كۇنگرە ، ئۇرگانى قانۋون
- Legitimacy : رەۋاى ياساى ، مەشروعيەت
- Liberalism : لىبېرالىزم ، تازادىبرى
- Lobby, Lobbying group : لۇبى ، گروپى راكئشانى دەنگ ، گروپى گوشار
- government Local : حكومەتى ناۋچەى
- Majority government : حكومەتى زۆرىنە



Tareqwaishi@Gmail.Com

ئەندامى پەرلەمان : Member of Parliament

ماركسىزم، فەلسەفەى ماركسىست : Marxism

شارەوان : Mayor

ۋەزىر : Minister

ۋەزارەت، ۋەزارەتخانى : Ministry

كەمىيەتى، كەمىيە، كەمەنەتەۋايەتى : Minority

حكومتى كەمىيە : Minority government

تېكەلە ئابورى : Mixed economy

نويخۋازى، مۇدىرنگەرى : Modernization

سىستېمى پاۋشايى، پاۋشايتى، مۇناركى : Monarchy

سىستېمى چەندىزى : Multiparty system

شارەۋانى : Municipality

بەرژەۋندى نىشتمانى : National interest

نىشتمانپەرەستى، نەتەۋەپەرەستى : Nationalism

نازىزم، رېيىزى نازى : Nazism

دانۇستان، وتوۋىز : Negotiation

رېكخراۋى نادەۋلەتى : (Non-governmental organization) NGO

ناتۇندوتىزى 2 خەباتى بىتۇندوتىزى، بەرھەلىستكارى پاشىفانە (ناچالاک، سست) : Nonviolence

ئۆلىگارشى، تاقىرەۋى، زومەر، فەرمانرەۋايى تاقىمى دەۋلەمەند بەسەر خەلکەۋە : Oligarchy

سىستېمى زالى يەك حزبى : One-party-dominant system

1. دۇدارى، ناكۆكى، بەرھەلىستى تۇند 2. ئۆپوزىيۇن، حزبى بەرھەلىستىكار : Opposition

رېكخراۋ، سازى : Organization

پەيمان، بارگاۋ، گرېدانك : Pact

باۋكسالارى، پاتىياركى : Patriarchy

نىشتمانپەرەۋەرى، ۋلاتپارىزى، زىددۇستى : Patriotism

ئاشتى، تەبايى : Peace

ئاشتىپارىزى : Peacekeeping

پلورالىزم، چەندانىيەتى، رەنگاورەنگى : Pluralism

پارتى سىياسى، حزبى رامىيارى : party Political

سىياسەتۋان، سىياسەتمەدار، رامىيارۋان : Politician

پروۋسەرى سىياسى : Politidal process

شىۋەحكومت، شىۋەى ئىدارە : Polity

پوپۇلىزىم، گەلىيەتى، سىياسەتېكە كە لەسەر بىنەماى داخۋازىيەكانى جەماۋەرى سەرچاۋە دەگرى : Populism

دەسلەت : Power

سەرۋەككۇمار، پرىزىدنت : President

سەرۋەكۇزىر : Prime Minister

مىرئىشىن : Principality

پروپاگەندە، راگەيان، دەلەسە : Propaganda

ۋلايەت، پارىزگا : Province

كۇمار : Republic

1. كۇمارى 2. كۇمارىخۋاز 3. (ئەمىرىكا) پارتىيى كۇمارىخۋاز : Republican

كۇمارىخۋازى : Republicanism

رەگەزىيەرەستى، راسىزم : Racism

دەنگدانى گەلى، رىفراندۇم : Referendum, Plebiscite

فەرھەنگى زانستى ئاكادېمىك ئىنگلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Regime : رژيم، سيستېمى حکومت، ئىدارە

Seat : كورسى، جىگا لە پەرلەمان

Senate : سېنات

Senator : سېناتور

Socialism : سۇسپالىزم، كۆمەلگەرى، جفاكەتى

Sovereignty : سەرۋەرى، دەسلەتدارى

State : پارىزگا

State Department : (ئەمىرىكا) دىپارتمانى (بەش، دايرە، كارگىرى) كاروبارى دەرۋە

Syndicalism : سەندىكالىزم، پەرىۋى بىنەماي يەككىتى پىشەى

Tariff : گومرىكى دابراۋ بەسەر شتومەكى لەدورۋەى ولات ھىتراۋ

Technocracy : حكومەتى تېكنىككارن، تېكنوكراسى

Theocracy : دەسلەتلى خودا، تىۋكراتى، يەزدانسالارى

Terrorism : تېرورىزم، ترسكارى

Treaty : رىككەۋىتنامە، پەيمان

Totalitarianism : تاكجىزىيەتى، تۆتالىتارىزم، دىكتاتورى

Township : (ئەمىرىكا و كەنەدا) ناۋچە، بەش

Tyranny : 1. حكومەتى چەۋسېنەر 2. ئىستېداد 3. ستەمكارى، زۆردارى 3. دەسلەتدارى زالم

Unemployment : بىكارىي

Unemployment rate : رېژەى بىكارىي

Utility : 1. سوود، كاربەرى، خەير، قازانچ، مفا 2 خزمەتى شارەۋانى ۋەكو، ئاۋ، كارەبا و گاز

Veto : 1. فېتو 2. مافى فېتو 3. مان، قەدەغە

Vote : دەنگ

Voter : دەنگدەر

War : شەر

Welfare state : 1. ولاتى ئاسايش (كۆمەلايەتى) دايىنكەر 2. بەرپرسىارىيەتى حكومەت بۇ باشبۇرى كۆمەلايەتى، دەۋلەتى سۇسىال

Welfare : باشبۇرى (كۆمەلايەتى)، خوشگوزەرانى، ئاسايش

Xenocentrism : بىگانەپەرەستى

Xenophobia : بىگانەترسى، فۇبىاي بىگانە



Tareqwaisi@Gmail.Com

رووه کناسی، گیازانی :

Botany



Tareqwaishi@Gmail.Com

Acuminate : (گەلای) نووکباریک

Anemophilous : بەباربوون (ئاوسبوون، چاتبوون) بە ھۆی باوەوہ

Annual : رووہکی یەکسال

Apex : سەر، نووک، تیزایی

Appressed : تەنیشتی، بەتەواوی نزیک و تەنیشتی

Arborescent : دارئاسا، وەکوو دار

Auxin : ھۆرمۆنی رووہکی، ئاوکسن

Axil : گوشەى نێوان لق و گەلا

Bark : تویکلی دار

Base : بن، پایە، ھیم

Blade : بانایی گەلا، پەرە

Bloom : شکوفەکردن، گەشەکردن

Blossom : شکوفە (ی گۆل)

Bract : تاج گەلا، براکت، گەلای بچوکی ژێر گۆل

Branch : لق، چل، پەل

Branchlet : چلیکی بچوک، لەژگ، ھاچە

Bud : چرۆ، گۆیکە، خۆنچە

Bulb : بیوازی گۆل، بیواز، گۆیکە

Calyx : بەرگی گۆل، کاسەى گۆل

Carpel : گەلای بەر، خرزک، کاربەل

Catkin, Ament : دەستەشکوفەى بزماری شەکل

Cellulose : سێلولوز؛ مادەیکە کە دیوارەکانی خانووی گیا پێک دێت

Chlorophyll : سەوزیتە، کلۆروفیل

Cladophyll : لقی گەلاشەکل، چلی گەلاتاسا

Climbing plant : رووہکی دالیت، رووہکی سەرچوو، باداک

Climbing stem : لقی سەرچوو، چلی خۆھەلواس

Cluster : ھیشوو

Compound leaf : گەلای ئاویتە

Cordate : (گەلای) دلی شەکل

Corolla : تاجی گەلا، جامی گۆل، کۆرۆلا

Cotyledon : یەكەم گەلا، لەتکە، کۆتیلیدۆن

Cuneate : (گەلای) بزماری

Cuticle : بەرگی رووہک

Deciduous : گەلارێز، رووہکیک کە لە پایزدا گەلاکەى دەوەرئ

Dioecious : ھەبوونی ئۆرگانی بەرھەمەتانی نێرینە و مینە لە گۆلگەلی جیاگیای یەك چەشنیدا، دیوکی

Dicotyledon : رووہکی دوولەتکەى، دوولەتکە

Doubly serrate : دوومشاری

Drupe : میوہى پێشەدار

رووہکیک کە خۆى لەسەر رووہکیکی تر دەتالێنێت، واتە بە ھۆى ئەوہ دەژى بەلام بى ئەوہ کە مشەخۆر بیت، رووہکی ھاوژین :

Epiphyte

Evergreen : ھەمیشەسەوز، ھەمیشەبەھار

Exfoliate : تویکلدانەوہ

Fascicle : چەپکەیکى بچوک، ھیشوو، کاکۆل

Fissure : قەلش، درز، شەق

فەرھەنگى زانستى ئاکادىمىک ئینگلیزى کوردی



Tareqwaishi@Gmail.Com

Foliage : لق و گهلا

Floret : گولیک، گولوکه

Flower : گول

Inflorescence : دهسته یکی گولی نووساو به لاسکیکی تابیهت، دهسته شکوفه

Fruit : بهر، میوه

Fruitification : هاتنه بهر، بهر گرتن

Geophyte : رووه کی خاکی، گیای زهویی

Germinate : گه شه کردن، گوپکه کردن

Glossy : تروسکه دار، بریقه دار، درهوشان، به تریفه

Graft : په یوند کردن

Graft union : جینگای په یوه نند کردن

Grain : 1. دانه ویله، دهنک 2. بهر

Gymnosperm : تۆوی رووه کی بیتۆیکل، رووه کی تۆمرووت

Hastate : (گه لای) نه یزه ی شکل، رمبئاسا

Hairy : تووکن

Heart-shaped : (گه لای) دل شکل، دلئاسا، وه کوو دل

Herb : گژوگیا

Herbaceous: بنج، دهوهن

Hollow stem : قالدور، لقی ناویوش

Hydrophyte : رووه کی ئاویی، هایدروفیت

Internode : ناوگرئ

Juicy : ئاوکدار

Juvenile : نه ونه مام

Kernel : ناوکه

Lamina : گه لاپانه

Lanceolate : نه شته رئاسا، نوکتیز

Leaf : گه لا

Leaflet : گه لاکوکه، په لکوکه، گه لچکه، گه لای بچوک

scar Leaf : سه ریوشی گه لا

Lenticel : روچنه ی (کون) سه ر لاسک، خالی سه ر لاسک

Limb : په لک، لقی

Lobe : پل

Lobed : پلدار، پارچه پارچه یی

Magnolia : مه گنولیا (گران دیفلورا)، رووه که کانی مه گنولیا

Malodorous : بوگه ن

Margin, Edge : به راویز، لینواره ی گه لا

Mature : پیگه یشتوو

Meiosis : پرۆسه ی دابه شکاری خانیه یی، مه یوسیس

Midrib : ره گه لای ناوه راست، ده ماری ناوه راستی گه لا

Monoecious : نیرموهک، رووه کیک که هم گولی نیرینه و میننه ی جیای هه بی

Monocotyledon : رووه کی تاکله تکه یی، تاکله تکه

Nectar : شیله ی رووهک، نیکتار

Needle : (گه لای) ده رزی، هه ر شتیکی وه کوو ده رزی بیت

Node : گرئی گیا



Tareqwaishi@Gmail.Com

- Nut : ناوکه، پنبه
- Oblique : گير شکل، چھوت، پيلہ
- Oblong : شکلي دريژوکه (لاکيشه)
- Obovate : هيلکهي شکل، (گهلاي) هيلکهي
- Obtuse : (گهلاي) کول، بينووک
- Ocrea : کالوان
- Opposite : رووبهروو
- Orbicular : (گهلاي) خر، گروقه رشکل، جه غري
- Ovary : تووداني گول
- Ovate : (گهلاي) بادهمي شکل، هيلکهي
- Palmate : (گهلاي) په نجهيي، له پ شکل
- Pedicle : لاسکي گول، پيدیکل
- Peduncle : لاسکي سهره کي، پيدونکل، لاسکي گول
- Pendulous : راشه کاو، لهره وه، راوه شاو
- Perennial : رووه کي چندساله يي، گياي ته مهن دريژ
- Petal : په رهي گول، پيتال، تاجوکه
- Petal tube : جوچگه گول
- Petiole : لاسکي گهلا
- Petiolule : جوچگه گهلا، لاسکي گهلاچکه (گهلاي بچوک)
- Pinnate : هه بووني گهلاي له دوو لاهو، (گهلاي) په رشکل
- Pistil : تورگاني نيرينه ي گول، پيستيل
- Plumule : يه که م گوپکه
- Pointed : (گهلاي) سووخن، نوو کدار
- Pollen : هه لاله، توژه گول
- Pollen bag : تووره که هه لاله
- Pollination : هه لاله گواستنوه، چانکردني (به بار کردن، ناوسکردن) گول
- Prickly : در کاوي
- Prostrate stem : لقي خشوک
- Pubescent : توو کي رووه ک
- seed Quine : ده نكي به يي، بيدانه
- Rachis : لاسک، راکيس
- Receptacle : گولپه لگر، لاسکي گول
- Reticulate : داو شکل، وه کوو جال، تورثاسا
- Rhizome : چلي ژيرزه وي، ريزوم، چلي ريشه
- Rhombic : (گهلاي) له بزنيه يي، له وزی شکل
- scar Ring : درزي بازنيه يي
- Ripe : پينگه يشتوو
- Root : ريشه، رهگ
- Rootstock : لاسکي ژيرزه وي
- Rosette : لوول گهلاي بني گيا، روسيت
- Sapling : نه مام، نه ونه مام، بنتا
- Sap plant : رووه کي شيله دار، گياي ناو کدار
- Scar : درز، قه لش
- Scion : نه مام



Tareqwaishi@Gmail.Com

Seedling : شەتل

pollinisation Self : خۇچانكردن

Sepal : كاسەى گۆل

Serrate : (گەلەى) مشارى، ددانەددانەى

Serrulate : وردەمشارى

Sessile : بىلاىسك، سىسىل، نووساوه

Shell : تويىكى دەرەكى

Shrivelled leaf : گەلەى وشك

Simple : تاك (گەلەى)

Sinus : سىنوس، بۇشايى نىوانى دوو لەپى گەلەى

Single leaf : گەلەى تاك

Smooth : ساف (گەلەى) لووس،

Spicate : بزمارى شىكل، وەكوو بزمار

Spinal plant : كەرتەشى، چاوبازە

Sporangium : سپورانجىيۇم، ئۇرگانى بەرھەمھېنانى سپور

Spore : سپور، زايەندە

Sporophyll : سپوروفىل، گەلەىك كە ئۇرگانى بەرھەمھېنانى سپورى تىدايە، گەلەى سپورھەلگر

Sporophyte : سپوروفايىت، رووەكىك لە فازى (قۇناغ) سپوربەرھەمھېنانى خوازەبيدا (نىرموھەكى، بىزايەندەى)

Sprig : چىلكە و چەويىل، ترك

Sprout : چەكەرە، چووزە

Stalk : لاسكى گۆل و گەلەى

Stamen : نىرىنەى گۆل

Stem : چىل، لق، تل

Stipel : گەلەىكۆكە، پەلكۆكە، گەلەى بچوك

Stipule : قىچكى گيا، سىتيول، قىچكە گەلەى

Stone : پىنشە، ناوكە

Striate : دىردار، رىرپى

Strobilus : 1. قووچەكى گۆل 2. پىكھاتەى قووچەكى شىكل لە گيادا

Stump : بىن، بىكەدار، كۆتكەدار، رىشەى سەرەكى

Sympodial, Pseudaxis : لقى خواروخىچ (زىگزاگى)

Tap root : رىشەى مىخى، رىشەى سەرەكى دار

Tassel : فسكۆل، رىشوى فىست

like -Tassel : وەكوو فسكۆل، فسكۆلئاسا

Tendrill : تەررە، تەررەى رووەك (بۇ خۇھەلئاسىن)

Thorn : دىرك

Thoothed : (گەلەى) ددانەدار

Tracheophyte : رووەك بە سىستىمى رەگىھو (دەمارى)

Tree : دار، درەخت

Tri-foliate : سى پەلكەيى (گەلەىچكە، گەلەىكۆكە)

Truncate : (گەلەى) پچراو

Trunk : قەدى گيا، كۆتەرە

Tuber : كۆرىشە

Tubercle : سەلكۆلكە

stem Tuberos : لقى سەلكى



Tareqwaisi@Gmail.Com

Twig : سه‌رچل، سوارخه

Undulate : ليواری شه‌پۆلدار، شه‌پۆل شه‌پۆلی

Unfruitful plant : رووه‌کی بی به‌ر، زېر

Valvate : ليواره‌ی هاوته‌نيشت، دهمه‌وانه‌ی شکل

Vegetable : 1. رووه‌ک، گيا 2. سه‌وزه

Vegetative : رووه‌کی، گيايي

Vein : گۆلده‌مار، ره‌گی گۆل

Virgin seed : باتۆو

Virgin fruit : به‌ری بی ده‌نک

Waxy : لووس شکل، مۆمی

Wild plant : رووه‌کی کيويله

Whorl : گه‌لای لوول، لوولپيچ

Whorled : لوولپيچی، لوولکراوه

Wood : چيو، دار

Zygote : تۆوی به‌بار (ئاووس). زايگۆت. شانه‌به‌که که له پيکه‌هاته‌ی دوو خانه‌ی زايه‌ندی به‌دی دېت



Tareqwaisi@Gmail.Com

رۆژنامەوانی :

Journalism



Tareqwaishi@Gmail.Com

ريكلام، بانگه شه : Ad , Advertisement

لايه نگرې، داکوکی، ريبازيکی رۆژنامه نووسيه که له وې هه والنيړه که له بابه تيکی مشتومړه لگرېدا داکوکی له لايه نيک ده کات :

Advocacy

روانگه، گوښه نيگا : Angle, Slant

وتار : Article

کاروبار، کاری دهنگوباس کۆکردنه وې هه والنيړان : Assignment

دياريکردنی سهرچاوه، گرېندان به، نيسبه ت داین، گهړانه وې بؤ : Attribution

پيشينه، دوورروان، پاشينه ما، پشتگه لاله : Background

بازنه ی قسه (له چيرؤکی کاریکاتوریدا)، بوشايی قسه : Ballon

1. بهشی خوارووی سهرديپر 2. فايلى کومپيوتهر که بابه تيکی تيدا پيش ته وې له چاپ بدری هه لده گيری : Bank

مانشيت، سهرديپری گه وړه، سهروتاری چهنستوونی : Banner

پيشدادوهری، داشداري، لايه نگرې : Bias

بهشی سهره کی بابه تيک، ناواخن : Body

چوراچينه، چوارده وری ویتنه یان بابه تيک : Box

هه والنامه، راگه یاننامه، بولیتن : Bulleition

ناوی په يامنير، واژوی هه والنيړ : Byline

پيتی گه وړه : Capital letter

سهرديپر، سهربابه ت، ناوی وتار : Caption

تيراژ : Circulation

ستوون : Column

ستووننوس : Columnist

ريكلامي ته له فزيون، په يامي بازارگانی ته له فزيون، رادیو و فيلم : Commercial

بابه ت، روونووسی چاپی، کؤپی، فهرکان، دهقی ريكلام : Copy

مافی چاپ، کؤپی رايث : Copy right

پيداچوهر، هه لہ گری (هه لہ راستکهر) وتار، سهروتارنوس، سهرنوسه وری رۆژنامه : Copyreader

په يامنير (ی دهره ی شار یان دهره وې ولات)، هه والنيړ : Correspondent

په رگ : Cover

تاوردانی هه وال، سهرنجی ميديا، به دوودا چوونی هه والی رووداويک : Coverage

متمانہ، باور پيکرن : Credibility

واژوی (تيمزا) ویتنه گر یان هونه رمه نديک له خواره وې کاریکی هونه ريدا : Credit line

رۆژنامه ی رۆژانه : (Daily, Daily newspaper)

شویتی ريکه وتدانان (له سهرووی لاپه رة)، ديپر ميژوو : Dateline

دوامؤله ت : Deadline

سهرديپری بچوکی نيوان سهرناو و بابته : Deck

چاپ : Edition

سهروتار ---- سهر به سهرنوسه ر : Editorial

سهرنوسه ر : Editor

وتاری سهره کی، وتاری تايبه ت : Feature

رۆژنامه وان یان ویتنه گری سهر به خؤ : Freelance

سهرپه ر، په که م لاپه رة ی رۆژنامه : Front page

چاويار، تهو که سه ی که برپار ته دات چي له ماسميديا (نامرازی راگه ياندنی گشتی) چاپ یان بلاو بکريتوه : Gatekeeper

زمانی پتچاوپه ن (ئالؤز)، هه ليت و په ليت، فلته : Gobbledygook

په راويزی بچوکی ناوه راستی رۆژنامه، گوڤار یان کتیب : Gutter

سهرديپر، ناوی وتار : Headline

فهره نگی زانستی ئاکاډيمیک ئينگليزی کوردی



Tareqwaishi@Gmail.Com

بۆشايى (لە سەرەتايى پەرەگراف)، شوئىنى والا لە دەستپىكى دىئىر نويدا : Indentation

وتوئىز، ھاوپەيشىن : Interview

وشە يان زمانىكى ناتىگەشتەنى، زمانى تىكىنىكى --- زمانى تايبەتى گرووپىك (بوارى پىشەيى) : Jargon

رۆژنامە، بلاقۇك، بلاوكرائە : Journal

رۆژنامەوانى، ژۇرنالىزم، رۆژنامەگەرى : Journalism

رۆژنامەوان، رۆژنامەنووس، رۆژنامەگەر : Journalist

رىبازىكى نووسىنى رۆژنامەنووسان، شىوازەك لە زمانى پىچاوپەن و ناتىگەشتەنى رۆژنامەنووسان : Journalese

پلان، نەخشە، لەىئاوت : Layout

يەكەم پىتەكانى وتارىك --- پىشوتار : Lead

نامەى خويئەران، نامە بۆ سەرنووسەر، نامە لە لايەن خويئەروو بۆ رۆژنامەيک : Letter to the editor

دىرژمىرى : Linage

لوگو، كورتكرائەى لۇگوتايپ، نىشانەى پىتناسىن : Logo

يىتى بچوك : Lower case

گۇفار : Magazine

مىدىيا، ماسمىدىيا، ئامرازەكانى (ھۆكانى) راگەياندىنى گشتى : Mass media

ئەرشىقى دەنگوباس (فایل يان ژوورى ھەوال) : Morgue

رۆژنامەى بەيانى : Morning paper

ئاژانسى ھەوالى : agency News

وتارى دەنگوباس : News article

زمانى ناخۇيا و تەماوى، زمانىك كە راستى چەواشە دەكات : Newspeak

ژوورى دەنگوباس : Newsroom

بابەتى بوون، بىلایەنىيەتى، ئۆيجەكتىقىيەتى : Objectivity

ستوونى يىرورا : column Opinion

وئەگرى بەدووگەوتوى كەسانى بەناوبانگ، پاپاراتسى : Paparazzo

شرۇفە، لىكدانەو، ئازەنتى، تەفسىر : Paraphrase

گۇفار، بلاقۇكى ھەفتەيانە يان مانگانە، مانگانە : Periodical

وئەگر، رۆژنامەوانىك كە وئە دەگرى : Photographer

دزىيەتى بەرھەمى ئەدەبى : Plagiarism

پىشوتار، پىشەكى : Preamble

چاپەمەنى، بلاقۇك، رۆژنامە و گۇفار : Press

كۆبوونەوى چاپەمەنى، پرىس كۆنفرانس، كۆنگرەى رۆژنامەوانى : conference Press

راگەيان، وتارى كورت، پەيامى كورت لە رۆژنامەدا، داخۇيان : item Press

راگەياندىنى چاپى : Press release

كورتەژياننامەى كەسىك، پىرۇفایل، نىوەرۇو : Profile

نمۇنەى چاپخانە، گەللەيك بۆ راستكردنەوۋەى ھەلەكان پىش چاپى كوتايى : Proof

ھەلەگرى (راستكردنى ھەلە) نمۇنەى چاپى : Proofreading

بانگەشە، رىكلام، سەرنجى مىدىيا 2. گشتى بوون 3. ناوبانگى : Publicity

راپرسنامە، پرسنامە : Questionnaire, Poll

وتەى گىراۋە، وتەى ۋەرگىراۋە، لىنگىراۋە : Quotation

نىشانەى وتەى گىراۋە : mark Quotation

ھەۋالتيئر، راپۇرتەر : Reporter

رەخنە (ى ئەدەبى و ھتد)، وتارىك كە بىروراى رەخنەگرىك لەبارەى بەرھەمى (بۆ نمۇنە: كىتپ، فىلم، شانۇ، تەلفىزون و سەما)

ھونەرمنەندىك لە خۆ دەگرى : Review

دەرچوونى دەنگوباس لەپىش، ھەۋالى ئەۋەل بلاوكرائە، ھەۋالى تايبەت و بەش بەخۇ، ئاشكرائىكى گەۋرە : Scoop

فەرھەنگى زانستى ئاكادىمىك ئىنگىلىزى كوردى



Tareqwaisi@Gmail.Com

Script : دەستىنوووس، دەستخەت 2. نووسراوھ

Source : سەرچاوھ، ژېدەر

comic strips Speech bubble (In) : (لە چىروكى كارىكاتۇردا)

Subhead : سەدىرى دووھى (پلە دووھم)

Subjectivity : لىكدانەوھى كەسى، زەينىھتى

Syndicate : سىندىكا، كۆمەلىك روژنامە كە خاوەنەكەيان يەكېك بى

Tabloid : روژنامەى بچوكى وىنەيى، روژنامەى تابلۆيد، روژنامەى نيوەبراو و وىنەيى، روژنامەى پرويتە

Technobabble : ھەلىت و پەلىتى تىكنىكى، وشەى ناتىگەىشتەنى و سەرلىشىوهرى تىكنىكى، چەلتەى تىكنىكى



Tareqwaisi@Gmail.Com

كهشناسى :

Meteorology



Tareqwaishi@Gmail.Com

جوولانەوى ئاسۋىي ھەوا، ئەدفيكشن، پۇگوازه : Advection

ھەوا : Air

ھەررۋى ھەوا، كۇماي ھەوا : Air mass

پىسىي ھەوا، ناخاۋىتى ھەوا : Air pollution

بەرزايپىنو، ئالتمىتر، ترۇپكىنو : Altimeter

بەرزايى (لە سەر دەريا) : Altitude

ھەواپىنو، ئانىمۇمەتر : Anemometer

پالەپەستۋى بەرزى كەشى، ئەنتىسىكلۇن، ۋەرچەرخە، گەردەلۈلى كەشى : Anticyclone

ناۋچەى بارانى : Area of rain, Rain area

ئەتمۇسفىر، كەش، تەۋشك، ئاسمان : Atmosphere

پايز : Autumn

پەستانپىنو، بارۇمەتر، ھەواپىنو : Barometer

بارۇگراف، پەستانپىنو تۆماركەر : Barograph

شەنە(با)، باي شەمال، شەمال : Breeze

پىئوهرى بەرزايى ھەور، سىلۇمەتر : Ceilometer

سانتىگراد : Celsius, C

ھەورى تەنك، سىروس : Cirrus

سايى، سامال، ساف : Clear

سايى، ئاسمانى ساف، سامال : sky Clear

كەش، ئاۋوھەوا : Climate

ئاۋوھەوازانى : Climatology

ھەور، پەلە : Cloud

تارى، گىراۋ، ھەورى : Cloudy

بەرەى ھەواى سارد : front Cold

قىبلەنما، كۇمپاس : Compass

چايگ، سارد (ساردى خۇش) : Cool

ھەورى گۇرگورى، كىومۇلىنبوس : Cumulonimbus

ھەورى گەۋرەى گۇگراۋ، كىومولوس، كۇمەلە ھەور، ھەورى لەسەرىەك ھەلچىراۋ : Cumulus

باھۆز، باگىژە، گىژەلووكة : Cyclone

پلە، دەردجە، پاىە : Degree

شەونم، ئاۋنگ : Dew

بارانى توند، خورۇم : Downpour

ۋردەباران، ۋەشت، نمة، نەرمەباران : Drizzle

ۋشكەسالى، كەمبارانى : Drought

ۋشك، بىئاۋ : Dry

تۇفانى تۇزى : Duststorm

رۇژھەلات، خورھەلات : East

باي رۇژھەلات : Eaterlies

ئىل نىنو، ئالۇگۇر لە لىشاۋى ئەقىانوسى پاسىفىكدا (دەرياي ھىمن) : El nino

ئىستۋا، ھىلى ئىستۋا : Equator

پەھەلمبۈون : Evaporate

بەشى دەرەكى كەش، ئىكسۇسفىر : Exosphere

فارنھايت (يەكەى پىۋانى گەرما) : Fahrenheit

پارچەسەھۇل : Floe



Tareqwaishi@Gmail.Com

Flood : لافاو، توندتاو، شىپ، ئاۋرېبون

Flurry : بەفرى توند (ى كوتوپر و كورتخايەن)، باۋبەفر، باۋباران

Foehn : باى وشك و گەرمى داۋىنى چيا

Fog : مژ، تەم

Forecast : پىشېنى

Front : بەرە

Frost : خويس، زقم، ئالەك

Gale : زەريان، رەشەبا، باى توند

Glacier : سەھۇلان

Graupel : گولچ، دانەى بەفر

Greenhouse effect : دەرئەنجامى گەرمخانە، ئاكامى گولخانە

Greenhouse gas : گازى گولخانە، دىئوكسىسى كاربۇن، مېتان و ئوكسىدەكانى نىترۇس

Gust : باۋبۇران

Hail : تەرزە، تەپرۇك، گۇل

Haze : تەم، دومان، مژى سووك

Heat : گەرما

Heat wave : شەپۇلى گەرما، شەپۇلى لە ھەۋاى گەرم

pressure High : پالەپەستوى بەرز

Humidity : شى، تەرايى، نىم

Hurricane : تۇفان، رەشەباى دەريايى، كرئە

Hydrology : زانستى ئاۋى زەۋى، ھايدرۇلۇژى

Hygrometer : شىپىتو، نىپتو، دەرگاي ھەلمىپتو ھەۋا

Infrared : ئىرسوور، پەيۋەندىدار بە تىشكى خوارسوور

Isobar : ئىزوبار، ھىلى سەر نەخشەى ھەۋا كە ناۋچەگەلى ھاۋپەستان پىشان دەدات

Latitude : پانىى جوگرافىيى

Lightning : بروسكە، ھەۋرەبروسكە

Longitude : درىژايى جوگرافىيى

pressure Low : پالەپەستوى نىم

Mesosphere : چىنى كەشى، مېزوسفەر

Meteorology : كەشناسى

Meteorologist : كەشناس

Fog, Mist : مژ، تەم، تامار

Monsoon : مانسوون، باى ۋەرزىي تەقيانوسى ھىند

Nephelometer : ھەۋرېنو، ھەۋرېن

Nimbus : ھەۋرى بارانى، نىمبوس، پەلە

North : باكوور

Northern Hemisphere : نىۋەگۈى باكوورى، نىۋەگروڧەرى باكوورى (ئەۋ نىۋەى زەۋىيە كە لە باكوورى ھىلى ئىستۋا دايە)

Obscured : تارىك، تار

Overcast : ھەۋرى

Ozone layer : چىنى ئۇزۇن

Precipitation : بارىن

Psychrometer : شىپىتو، نىپتو

Rain : باران

Rainbow : كۈلكەزىرېنە



Tareqwaishi@Gmail.Com

Rain gauge : بارانپیمو

Ridge : ناوچه‌ی پالەپەستۆی بەرز

Rime : شەونمی رچاو، خوینس، زوقم

Satelite : سەتەلایت، مانگۆلە، مانگی دەستکرد

Season : وەرژ، کەژە، فەسل

level Sea : بەرزای سەر دەریا

Shower : خورژم، خورەم

Sleet : گلێرکە، بارانی نیوهرچاو، تەرزەلووکە، شلیو

Slush : بەفراو

Smog : دووکەلەمژ

Snow : بەفر

Snowfall : بارینی بەفر

Snowflake : دانە‌ی بەفر

Snowstorm : توفانی بەفر، کڕیوێ بەفر

South : باشوور

Southern Hemisphere : نیوہەگۆی باشووری (ئەو نیوہەییە زەوییە کە لە باشووری هێلی ئیستوا داہە)

Spring : بەهار

Squall : باوبۆران، بای دژوار

Stable : پێبەجی، ساف و هێمن، سەقامگیر

Stable weather : ھەوای سایی و هێمن

Stratosphere : ھەواگۆ، ستراٹۆسفەر، چینی سەرۆوی کەش

Stratus : توێژەھەور، ستراٹوس، ھەوری بەریلاوی نزیک بە زەوی

Summer : ھاوین، تاوسان

Sun : ھەتاو، خۆر، رۆژ

Sunny : ھەتاوی، خۆری

Sunshine : خۆرەتاو

Surge, Wash : شەپۆلی گەورە، شەپۆلی تەقلەیی

Temperature : (پلە‌ی) گەرما

Thermometer : گەرماپیمو، تەرموئەتر

Thermoscope : تیرموئسکۆپ، دەرگای گەرماپین

Thermosphere : گەرمگۆ، تیرموئسفەر

Thunder : ھەورەگرمە، گورژین

Tide, Ebb and flow : ھەلکێشە و داکیشە‌ی دەریا

Tornado : گەردەلوول

Torrent : لافاو

Tropical : گەرمەسێری

Troposphere : بەشی خواروی گۆھەوا، تروپۆسفەر

Trough : ناوچه‌ی پالەپەستۆی نزم

Typhoon : بۆران، تایفوون، توفانی توند

Ultraviolet : سەررووبەنەوش، شەپۆلی ئەلکترۆموگناٹیس

Unstable : لە ئالوگۆری، ناپی‌بەجی، ناجیگیر

Visibility : بینایی، چاوگە‌یشتن

Warm front : بەرە‌ی ھەوای گەرم

Waterspout : گەردەلوولی دەریایی



Tareqwaisi@Gmail.Com

Wave : شەپۆل

Weather : ئاوووههوا، ههوا، بارى ههوا

Weather forecast, Weather report : پيشبينى ههوا، بارى ههوا

West : روژئاوا، خوژئاوا

Wet : تەڤ

Wind : با

Wind force : هيزى با

Wind vane : باخولهك، بانيشاندەر

Winter : زستان

Zephyr : باى روژئاوا، شنهباى روژئاوا، زهفير



Tareqwaisi@Gmail.Com

تەلارسازى :

Architecture



Tareqwaishi@Gmail.Com

نەخشەى گەلا، دىزايىنى گەلا : Acanthus

نەخشەى لوولدارا، دىزايىنى تۆمارى : Ancone, Scroll

خشت : Adobe

رېرە، ناوړه : Ambulatory

ئەپارتمان، وارخان، بالەخانە : (BE) Apartemnt, Flat

زەنجىرەتاق : Arcade

تاق، بۆت، مېچى كەوانەى : Arch

تەختەى سەر ئەستوون : Architrave

ئەندازىارى بىناسازى، ئارشىتەكت، مېعمار : Architect

تەلارسازى، ئارشىتەكتور، مېعمارى، بىناسازى : Architecture

بەردى خانووى : Ashlar

بالكون، ھەيوان، باھۇ : Balcony

كورتە كارىتە : Baluster

سىياچ، شوورە، نەردە : Balustrade

چاسەر، گوى سوانە : Bargehord

بەنەرەت، بىناغە، بىنچىنە، پاىە : Base

بىنايىكى كۆنى رۆمى --- دادگاي رۆمى --- كەنىسەى رۆمى : Basilica

ژوورى خوشوشتن، ھەمام، گەرماوہ --- تەوالىت، ئاودەستخانە، بائىو : Bathroom

تەختە بارىكە : Batten

لاچەماوہى ديوار : Batter

باوھاوس، رىچكەيى تەلارسازى ئالمانىيە كە والتىر گرۇفيس لە سالى 1918 بىنايدى كرد : Bauhaus

چالايى ديوار، تاقچە : Bay

كارىتە : Beam

ژوورى نوستن، ديوى خەوتن : Bedroom

ليوارەى جادە : Berm

بلوك (ى چىمەنتۇ)، خشت : Block

تەختە، پارچە چىيى تەخت : Board

ئەستوونى راگر، كۆنسۇل : Bracket

كەرپوچ، تابوگ : Brick

وہستا، بەنا : Bricklayer

بالەخانە، خانوۋ : Building

بونگەلو، خانوۋى يە كىنھۇمى : Bungalow

كۆلەكەى پشتىوانى ديوار، راگر، پالېشت : Buttres

قەلا، شورھە --- قەسر : Castle

سەر كۆلەكە، سەرئەستوون : Capital

بىنمىچ : Ceiling

چىمەنتۇ : Cement

سىرامىك : Ceramic

ژوورى پىنشوازى، دىو : Chamber

دوۋكەلىكىش، بۆرى دوۋكەل : Chimney

ئەپارتمان، ئەپارتمانى (چەند نھۇمى) : [flat] apartment, Condominium

رېرەۋى سەرداپۇشراۋ : Cloister

خانوۋگەلى قورى، بىناگەلى ھەرگى : Cob houses

ئەستوون، كۆلەكە : Column



Tareqwaishi@Gmail.Com

- Concrete : کۆنکریت، بتۆن
- Corel : بەردە کەوانە ی پالپشت
- Cornice : کورنیس، سەلەندە
- Corridor : دالان، رێرەو
- Courtyard : حەوش
- Cruciform : بە شکلی خاج، خاجشکێ
- Crypt : زێرزەمینە کلیسا
- Cupola : گۆمەزی
- Door : دەرگا، کەل
- Drawbridge : پردی سەرچوو
- Dormer : پەنجەرە ی پێشەاتوو ی میچی خانوو، پەنجەرە ی بنیان
- Dublex apartment : بالەخانە ی دووئەو، ئە پارتمان ی دووبیلیکس
- Eave : سواندە، لیواری بان، چاسر، گۆی سوانە
- Embrasure : کونی دەرگا یان پەنجەرە
- Entry : دەرک، رێرەو
- Façade : سەردەرانی --- دیواری پێشەوای بالەخانە
- Fanlight : پەنجەرە ی سەری دەرگا، پەنجەرە ی نیوہەخری بچوک
- Fenestration : ریزبەندی پەنجەرە
- Fence : پەرژین، شوورە
- Flat : نەۆم، قات --- ئە پارتمان، بالەخانە
- Floor : زەوی، کەفی ژوور، ھەرد
- Foliated : بە گەلابوو، بە گەلا
- Foliation : گەلاساز ی
- Fosse : کەندال، خەندەق، جۆ، پارە
- Foursquare : چوارچەمک، چوارگۆشە
- Frieze : فریز، کەندکاری بەرجەستە
- Freestone : بەردی تاییەت بۆ تاشین، بەردی مالتا
- Fresco : فرسکو، دیواروینتە
- Gable : سی گۆشە ی دیوار، سی گۆشە ی خانوو، لە چکی
- way - Gate : رینگا، رینگای پێشەوای دەرگا
- Gallery : گالیری، رێرەوی سەردا پۆشراو
- Groined : جینگای جیاکەرنەوای دوو تاق، دووئاوایارە کردن
- Hall : ھۆل، ژووری سەرەکی، تەلار
- Hood : سەرپۆشی کەوانە ی
- Gargoyle : پەیکەرێکی ناحەزی لە بەردروستەرکراوی گیانەوەر یان دیو کە لە سەری بینا بۆ بەرگرتن لە چۆرە ی باران دادەنرێ
- Gate : درگای گەورە، درگای سیاجی
- Gothic : رینیازی تەلارسازی گۆتیک
- block High-rise building, Block of flats, Towe : خانووی بەرز، ئە پارتمان ی چەند نەۆمی
- Jamb : چوارچیوای دەرگا و پەنجەرە
- Joist : کاریتە ی ئاسن
- Keystone : بەردی تاج
- Kitchen : چێشتخانە، کلەر، مەتبەخ، نانیدین
- Ladder : پەبژە، پاچینە، نەردە
- Lancet : پەنجەرە ی نوکتیز



Tareqwaishi@Gmail.Com

Latrine : ده‌ستاو‌خانه، ته‌والیتی گشتی
 Limestone : به‌ردی که‌لس
 room Living : دیوه‌خان، ژووری دانیشتن،
 Lintel : کاریتیه‌ی سهرده‌گا
 Loop : کوناوه‌جه
 Lunette : په‌نجه‌ه‌ره‌ی سهره‌وه‌ی ده‌رگا، مانگوله
 Marble : به‌ردی مه‌رمه‌ر
 Mason : ئوسا، به‌نا، به‌رده‌ه‌لکول
 Mosaic : موزایک
 Mullion : دینگه‌ی (ته‌ستوون) نیوان به‌شه‌کانی په‌نجه‌ره
 Newel : ته‌ستوونی نیوانی په‌یژه‌ی بازنه‌ی
 Pilaster : ته‌ستوونی لاکیشه
 Pillar : کاریته، کوله‌که
 Pier : دینگه، ته‌ستوون، کوله‌که
 Pilaster : ته‌ستوونی لاکیشه‌یی یان چوارگوشه‌یی
 Pinnacle : گومه‌زی یان قه‌لای نوو‌کتیزی سهره‌وه‌ی باله‌خانه، لووتکه
 Piscina : حه‌وزی ماسی
 Pitch : لیژایی بان (میچ)
 Plinth : بن کاریته، بارخانوو، بنه‌ره‌تی دیوار
 post ,Pole : دینگه، ته‌ستوون، چه‌له‌ک، کوله‌که
 Postern : درگای پشته‌وه
 Quatrefoil : رازاندنه‌وه‌ی چوارپه‌ری
 Rail, Railing : شووره، سیاج، نه‌رده
 Refectory : هو‌لی نانخواردن (به‌تابه‌ت له‌دیر و شوینی‌تایی)
 Revetment : دیواری پاراستن
 Rib : چاتی (باریکه) که‌وانه‌یی
 Roof : سهربان، میچی خانوو، سایته
 Romanesque : ریچکه‌یک له‌ته‌لارسازی رومی
 Scaffold : داربه‌ست، قهره‌چیو
 Scarp : لیژایی که‌ندال (خنده‌ق)
 Scullery : ژووری بچوکی ته‌نیشتی چیشتخانه که‌له‌ویدا قازان و مه‌نجلی تیدا خاوین و ته‌مبار ده‌کری، دویر
 Shutter : ده‌لاقه
 Plot ,Site : نه‌خشه‌ی خانوو، نه‌خشه‌ی زه‌وی، زه‌وی خانوو --- حه‌وش، باخچه و بیسان
 Soffit : زیرتاق
 Staircase, Stairway : پله‌کان، پله
 Stucco : گه‌چ دیوار --- گه‌چکاری --- روکه‌شکردن به‌گه‌ج
 Stuccowork : گه‌چکاری
 Terrace : بانجیله، تیراس، هه‌یوان
 Terrace house : ریزه‌خانوو
 Tile : کاشی، دیره‌ک
 Timber : داره‌را، راجه، شاتیر
 Tower : قوله
 Tower block : ته‌پارمانی چهند نه‌ومی



Tareqwaisi@Gmail.Com

Vault : گۆمبەت، ئاوبارە، تاق

Viaduct : پردی رینگاتاسن، جاده یان دۆل، فیادوکت، ئاوبارە



Tareqwaisi@Gmail.Com

ئەلەكترونىك :

Electronics



Tareqwaishi@Gmail.Com

Acceleration : تاو، لەزىن، توندى

battery Accumulator, Storage : كۆكەرەو، ھەلچنەر، كۆمگا

Aerial, Antenna (US) : ئانتىن

Alternating current, AC : تەزووى نۆرەكى، تەوژمى (لېشاو) بەنۆرە

Ammeter : ئەمەتر، ئەمپېرېنو

Amplifier : دەنگاوەر، ئەمپلېفایر، بەھیزكەر

Amplitude : ئەمپلىتود، گەورەترینى نرخی سىگنال --- بەرفراوانى شەكانەو

Analogue (EN, Analog) : ئەنالوگ

Anode : نانود، ئەلكترودى پۆزەتېف، جەمسەرى پۆزەتېف (گەرم)

Apparent power : ھىزى روالەتى (دىار)

Armature : ئارمىچەر، بەركەوتە، بەشېك لە ئامرازى دېنەمۆ

Attraction : راكېشان، ھىزى راكېشان

Audio : دەنگ - بېستراوى، سىگنالىك كە بە گۆى دەبېستىر

Base : تەرمىنالىكى (كۆتايى، سەر) ترانسىستەر

Binary number : ژمارەى دووانەى

Bipolar transistor : ترانسىستەرى دووجەمسەرى (دووپۆلى)

Body : تەن، جەستە

[light] Bulb : گلۇپ، لامپە

Cable : كەبىل، تەل، وایەرى ئەستوور

Capacitance : گونجانی ئەلكترىك، بارگەگرى

Capacitor : كۆندەنسەر، بارگەگر، كۆمكەرەوۋى كارەبا، كۆمگا، باترى

Cascade : زەنجىرەى، رىزكى، يەك لە دواى يەك

Cathode : كاتود، جەمسەرى نىگەتېف، ئەلكترودى نىگەتېف (سارد)

Cell : پىل

Charge : بارگە، (كۆبۈنەوۋى) ھىزى ئەلكترىكى

Charged : بارگەكراو

Chip : چىپ، تەختەگىزەنىكى ئەلكترىكى كە لە كۆمپيوتەردا بەكار دەبرى

Choke : چەوك، گەيىنەرىكە كە وا دروستكراو تا لە تەزووى نۆرەكىدا لەمپەرى (بەرھەلستى لە تەزووى نۆرەكىدا) زۆر پېشان بدا

Circuit : گىژەن، سىركت، رىگای بازەنى بۇ كارەبا

Circuit Board : تەختەگىژەن

Coaxial cable, Coax : كەبىلى بەخىرا گوازەر

Coil : كلافە، كۆيل، تەلپىچ

Collector : كۆكەر، ھەلچنەر، تەرمىنالىكى (كۆتايى، سەر) ترانسىستەر

Component : پارچە

Condenser, Capacitor : بارگەگر، كۆندىتسەر، كۆمگا، ئەمبارە

Conductor : گەيىنەر

switching Connection in parallel, Parallel : پىنەندى ھاوبەرى (شانبەشان، ھاورىك)، بەستەوۋى بەراوړىك

Continous current : تەزووى بەردەوام

Converter : وەرگىز، كۆنقىرەر

Copper --- (Cu) : مس، پاخر

Current : تەزوو (ى كارەبا)، كارەبا --- لېشاو، تەوژم

Dielectric : داپر، نەگەيىنەر، دىئەلكترىك، بەستەرى كارەبا

Diode : دىود، نېوگەيىنەرىك (ئامىرىكى دووسەرى) كە تەنھا بەرەو يەك سەر كارەبا دەگەتتېت

Dipole : دووجەمسەرى، دىپۆل



Tareqwaishi@Gmail.Com

Discharge : (كارهبا) به تال كردن

Discrete : دېستېه وازېكه بۇ گېزېنېك (سېركت) كه له چەند پارچە ي جوړاوجوړ پېك هاتېت :

Earphone : بېستېك، گوښې ته له فون، بېلندگوښ گوښې :

Earth : تهرز، زهوى :

Effect : كاريگه رى، هېز، برى وزه ، توان، تاوژان :

Electricity : تېلكترېك (جوړېك وزه)، كارېبا :

Electric field : كادى تېلكترېكى، بوارى كارېباى :

Electric cable : تېلى كارېبا، كه بېلى كارېبا :

Electric current : تېزوى كارېبا :

Electric energi : وزه ي تېلكترېكى :

Electric field : ناوه ندى تېلكترېك :

Electric shock : راته كاني كارېبايى، شو كى تېلكترېكى :

Electrician : كارېباچى، پېچوړى تېلكترېك :

Electron : تېلكترؤن (تېموى بارگه يى تېلكترېكى كه له دهوړوبه رى ناوه كى تېمؤدا دهوړلېته وه) :

component Electronic : پارچە ي تېلكترؤنېك :

Emitter : وه شېنهر، تهرمېناليكى (كو تاى، سهر) ترانسېستهر --- مېتېريالى نېوه گه يېنهر له ترانسېستوردا :

Energy : وزه، هېز (- يك كه مې كېنه دهوړوتى) :

Energy source : سهرچاوه ي وزه :

Farad : فېراد، يه كه ي گونجاني تېلكترېك، يه كه ي بارگه گرى :

Frequency : فريكانس، راده ي چەند پاتېونه وه :

Impedance : تېگه رى رواله تى (ديار)، بهر ه لستى تېلكترېكى له تېزوى نوره كېدا :

Battery : باترى، پېل :

Direct current : تېزوى راسته خو (ى كارېبا) :

Fuse : فېوز :

Galvanize : چيكو كردن، گالفانيز كردن، تاودانى ميتال (توخمى كانزايى) به ريگه ي تېزوى كارېبا :

Generator : جېنېراتور، بهر ه مېنهر، مولېده، نامرازى به دېهېتاني وزه ي كارېبا :

Henry : هېنرى، يه كه ي تېلكترؤم و گناتېسى هاندان :

Hertz-Hz : هېرتس، يه كه ي فريكانس :

Impedance : بهر ه لستى رواله تى (ديار)، تېگه رى كارېبا له تېزوى نوره كېدا :

Input : دهرخوارد، تېو به شېه ي گېزه ن (سېركت) كه سېگنال وهرده گيت :

Inductance : تېندوكتانس، گونجاوه ي هاندانى موگناتېسى :

Inductor : هاندېر :

Interface : به سته، تامېرى گرېدان :

Inverter : وېرگېر، تامېرېك كه تېزوى كارېبا دهوړى :

Isolator : نه گه ينهر، تېزولاتهر، دېر كېر، جودا كېره ي گهرما و تېلكترېك (ماده يان دهوړايك كه تېلكترېك ناگوزېتېته وه) :

Integrated Circuit : گېزه نى (سېركت، ريگاي بازنه ي بۇ كارېبا) پېكه وېه ستر او :

Junction : دووړيان، جېگاي پېكه گېشتنى دوو گه يېنهر، پېوه ندگه :

Kilobyte (K) : كيلوبايت، 1024 بايت :

kWh Kilowatt - hour : كيلووات :

Lamp : گلؤپ، لامپه، چرا :

Leakage : تېشه نه كردن، دزه كردن :

Loudspeaker : بېلندگوښ :

Oscilloscope : شېوېلېن، ئوسكيلوسكوپ، شېوېلېتو :

Ohm : ئوم (يه كه ي بهر ه لستى تېلكترېكى) :



Tareqwaishi@Gmail.Com

Ohm's law : ياساى ئۆم :
Magnetism : راکىشان --- ھىزى موگناتىس، موگنايزم :
Megohm : ميگ ئۆم، يەك مىليۇن ئۆم :
Microphone : مايکروفون :
(Linear) momentum : بىرى بزوین :
Multivibrator : شەکان رۆنەر :
Output : دەر بازە، ئەو بەشەى گىژەن (سىرکت) کە سىگنالە دەسکاریکراوہ کانى تىدایە :
Particle : وردەلە :
Plug : پلاگ :
Pole : جەمسەر، پۇل :
Potential : شیان، توانایی شارەوہ، رخسان :
Potential energy : وزەى شارەوہ، وزەى پینوار :
Power : ھىز :
Pulse : پرتە :
Radar : رادار :
Rectifier : یە کبەرکەر، راکتیفایر :
Repulsion : دەرپەراندن، پالپینان، (لە خو) دوور کردنەوہ :
Resistance : بەرھەلستی کارەباى، رىزىستانس :
Semi-conductor : نیوہ گەیینەر :
Seried connection : پتوہندى زەنجیرەى :
Short Circuit : کورتە سىرکت (گىژەن)، کەین :
Signal : سىگنال، زانیارى نىردراو :
Silver (Ag) : زیو :
Socket : سوکىت، پریز :
Solar cell : پىلى خۇرى :
Solenoid : کلافەلوولەى کارەباى، سۇلىنیوید، بەکرەى لوولپىچ :
Source : سەرچاوە، ژىدەر :
Spool : بەکرە، نەوەرە :
Static electricity : ئەلکترىکی ستاتیک، کارەباى داسەکناو (وہستاو) :
Circuit breaker, Swich : سوپچ، کللی کارەبا، دوگمەى کارەبا :
Technician : تىکنیککار، پسپورى تىکنیکی :
Tension, Voltage : تەنگژن، فۇلتاز، پەستانى کارەبا، جیاوازی رووی ئەلکترىکی :
Terminal voltage : تەنگژنى دووسەرى :
Time : کات :
Torrent : لىشاو، لافاؤ :
Transformer : کارەباگۆر، ترانسفۆرماتور، بگۆر :
Transistor : ترانسىستەر، پارچەیک لە دەزگای ئەلکترىکیدا :
Vacuum : والایی، بۆشایی :
Vector : ھەلگر، گۆزیرەوەر :
Voltage : فۇلتاز، پەستانى کارەبا، تەنگژن :
Voltmeter : فۇلتپىو، فۇلتمەتر :
Watt : وات، یەکی پىوانى کارەبا :
Wattmeter : واتپىو، واتمەتر :
Wire : وایەر، تەل :

فەرھەنگى زانستى ئاکادىمىک ئىنگلىزى کوردى



Tareqwaisi@Gmail.Com

Wiring diagram : نه‌خ‌شه‌ی به‌س‌تنه‌وه

Wireless : بی‌ته‌ل

Zener diode : زیت‌هر دیۆد، نیوه‌گه‌یین‌هرک که فۆل‌تاژه‌که‌ی (په‌ستانی کاره‌با) نه‌گۆره



Tareqwaisi@Gmail.Com

میکانیک :

Mechanics



Tareqwaishi@Gmail.Com

Action : كارىگەرى، ئاكام

Aerodynamics : زانستى دىنامىكى ھەۋاي (ھەۋا دىنامىكى)، زانستى جۈلانىھەۋا شت لە ھەۋادا

Alternating current, AC : تەۋۋى نۆرەكى، تەۋۋىمى (لېشاۋ) بەنۆرە

Ammeter : ئەمپېرېتو، ئەمپېر

Analog, Analogue (EN) : ئەنالوگ

Anode : ئانود، ئەلكتروۇدى پۈزەتېف، جەمسەرى پۈزەتېف

Armature : ئەرمىەچەر، بەركەۋتە، بەشىك لە ئامرازى دىنەمۇ

Axle : ئاكسل، تەۋەر، چەرخ

Automatic : ئوتوماتىك، خۇجۇۋلە، خۇكار

Impulse : ئاۋۇك (پالئەر)، كام، زەبرى گور، گورانكارى برى جۈلانىھەۋا

Ball bearing : (ھەلگىرى) بۇلېرىن

Beam : كارىتە --- تېشىك

Boundary : سىنور، لىنوار

Buoyancy : توانايى (تايىيەتمەندى) سەراۋكەۋتن

Cathode : كاتود، جەمسەرى نېگەتېف، ئەلكتروۇدى نېگەتېف

Center of gravity : ناۋەندى راكىشان

Centripetal : بەرەۋناۋەند، ھىزى راكىشان بەرەۋ چەق

Centripetal force : ھىزى راكىشان بۇ ناۋەۋە، ھىزى بەرەۋناۋەندى

Centroid : ناۋەندى راكىشان (ى ھەرۋىك، تەنىك)

Chip : چېپ، تەختەگىزەنىكى ئەلكتىرىكى كە لە كۇمپوتەردا بەكار دەبرى

Collinear : لە يەك ھىلى راستدا بوون

Constant : نەگۇر، چەسپاۋ

Constraint : بەتۈپىزى، زۆرەملى

Composite : تېكەلە

Configuration : روخسار، بېچم، پېكەننار

Coplanar : ھاۋروو

Couple : جۈۋتە ھىز

Crank : دەسك

Crankshaft : مېل كرەنك، دەسكە مېل

Cross section : پانەبەرگە

Crowbar, (Balanced) lever : نوپل، لۇسە، سىمك

Cylinder : سىلەندەر، گىلىل، لولەك

Density : چىرى

Drill, Gimlet : درىل، زمە، سىمۇ، ئامپىرى كونكرىد

Dynamic : دىنامىك، جۈۋلەيى، بەجمۇجۇل

Dynamometer : ھېزېتو

Elasticity : جىرىي

Effect : كارىگەرى، ستىن، تۋان، ئاۋزان

Dielectric : دۋەكارەبا، نەگەتەر، ئىزولاتور

Digital : دىجىتال، ژمار -

Diode : دىود

Displacement : جىگۇرېن، جىگۇرېن

Driving force : ھىزى بزوۋىن، ئاۋۇك

Dynamo : دىنەمۇ



Tareqwaishi@Gmail.Com

Engine : مەكىنە، موتور
 Equilibrium : ھاۋسەنگى
 Equilibrium of forces : ھاۋسەنگى ھېزەكان
 Ergonomics : كارزاني، ئىرگۇنۇمى، زانستى كاربەندى (فرمان، ئەرک، کار) لەش لە کاتي کاردا
 Fiber, Fibre : تان، ریشالە، تال، فيبر
 Force : ھېز
 Freefall : كەۋتنى سەربەست
 Friction : لىكخشان، فرىكشن
 Fuse : فيوز
 Gadget : ئامىرى مياكنىكى، ئامرازيكى بچووك
 Gear : گىر، ددانە --- دەزگا
 Gearbox : گىربۇكس
 Generator : جەنەراتور، بەرھەمھېتەر، مولیدە، ئامرازی بەدیھتتانی وزەى کارەبا
 Governer : گازى ئۆتۆمبىل، رىكخەر
 Gravitation : ھېزى راکىشانى [زەوى]، راکىشان، رافرین
 Gyroscope : جىروسکوپ، ئامىرى خۇسەقامگىر كەرى، خولپىو
 Hammer : چەكووش، مەردان
 Horsepower : ئەسپھېز، توانائەسپ
 Hub : ناۋەراستى تايە، ناوك
 Hydraulics : ھايدرولىك، شلەزانی، ئاۋھېزانی
 Hydrometer : ھايدرومەتر، ئامىرى چىرىپىو
 Hysteresis : دواكەۋتنى كارىگەرى
 Ignition : ھەلگىسان (ئاگر ھەلگىردن)
 Impending : ۋا خەرىكە روویدا، ھەلۋاسىاۋ
 Inertia : سەرەۋتن، سستى، خاۋى
 Infinitesimal : لە رادەبەدەر بچووك، نىزىك بەسفر
 Instrument : ئامىر
 Joint : ئى
 Kinematics : جوۋلەزانی
 Kinetic : جوۋلان، بزۋوتنەۋە
 Lever : نوئل، بەرزكەرەۋە
 Line of action : ھىلى كارىگەرى
 Load : بار
 Machine : ئامىر، مەكىنە
 Material : مەتىريال، مادە، ھىمان
 Measurement : بىۋان
 Mechanic : مىكانىك
 Mechanincs : مىكانىك، زانستى مىكانىك
 Medium : كەرەستە، ئامراز، ھۆكارى گەياندن
 Moment : نەترە، بزۋىنى خولانەۋە، مۇمىنت
 Moment arm : باسكى زەبر
 Moment of inertia : نەترەى سەرەۋتنى، زەبرى خولانەۋە
 (Linear) momentum : بىرې بزۋىن
 Motion : جوۋلان

فەرھەنگى زانستى ئاكادىمىك ئىنگلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Motor : موتور، بزوین
Nut : سەرچەر، سەرى پىچ
Oscillator : (دەزگای) شەکانرۆنەر، لەرزۆک
Pliers : پلايز
Position : شوین، جیگا
Power : ھیز
Power equation : ھاوکیشەى ھیز
Pressure : پەستان، تەوژم، پالەپەستۆ
Reaction : کاردانەو، بەرپەرچ
Rigid : رەق، توند
Rotation : خولانەو
Rotor : خولینەر
Screw : جەر، پىچ، بورغو، بزماری لوولپىچ
Screw driver : جەربادەر، دەرنەفیس، ھاجەر
Size : قەبارە
Spanner : سپانەر
Spool : نەوەرە
Spring : سپرینگ، فەنەر، زەنبەلەک
Stable : خۆگرتوو، قایم، پتەو، سەقامگیر، جیگیر
Stability : سەقامگیری، پتەوى، خۆگرتوى
Static : نەجولاًو، ستاتیک، بى جموجول
Supersonic : سەرئوى (خێراى) دەنگ، سوپرسۆنىک
Technique : تەکنیک (شینۆکارى پراکتیکى)
Torque : رستىر، ھیزى رستن
Transformer : ترانسفۆرمەر، گۆرەر
Transient : کەمخایەن، تىپەرەو، کاتى
Transistor : ترانسىستۆر
Truss : داربەست
Tube : بۆرى، تیۆب
Turbine : تۆربىن، پەرەکە
Turbulence : گىژا، گەردەلول
Valve : دەمەوانە، زمانە
Variable : گۆربار، گۆربار
Velocity : خێراى
Vector : ھەلگر
Vibration : لەرەلەر، رارایى، شەکان، شلەقان
Virtual : رەسەن
Viscosity : لىنجى، چەسپانى
Voltage : فۆلتاژ، تەنگژن، پەستانى کارەبا
Volume : بارستە
Washer : واشەر، بەرپىچ، بازنەیکى پلاستیکى بچووک
Watt : وات، یەکەى ھیزى کارەبا
Wedge : ئەسپىن، داریان ئاستىکى نووک پان و تىژ، دارتلیش
Wheel Base : ناوبەرى ئاکسلى پاش و پىنش

فەرھەنگى زانستى ئاکادىمىک ئینگىلىزى کوردى



Tareqwaisi@Gmail.Com

ویل، تابه، چهرخ، ته‌گەر : Wheel

کار : Work

جهر‌باده‌ری ئینگلیزی، کللی ئینگلیزی : Wrench



Tareqwaisi@Gmail.Com

پزشکی :

Medicine



Tareqwaishi@Gmail.Com

Abdomen : زگ، ھورگ،

Abortion : كورتاج، له بار بردن (-ى ساوا)، منداڭ له بهر ھاوېشتن

Abscess : كوان، پزرك، پهنمىانى كىمى

Achondroplasia, Dwarfism : كورته بالايى، كورته بالايى

Acorn : سەرى ئەندامى زايەنەى پياو، پۇپكە

Acrophobia : ترسى / فۇبىيى بەرزايى

ئەكۈپەنكچەر، مېتۇدىكى چىنى كە بە چەقاندنى دەرزى لە جىگاگەلىكى تايەتلى لەشدا ھەندى نەخۇشى پى چارەسەر دەكىرت :

Acupuncture

Adam's apple : كەلەبابەى گەروو

Addiction : خووگرى، راھاتووى، فېربووى، ھۇگرى

Afterbirth : پزدان

Agoraphobia : ترسى / فۇبىيى شوئى گشتى

AIDS : ئەيدز (نەخۇشىكى فایروسىيە كە بەرگرى لەش لاواز دەكات و وردە وردە دېفەوتېتت)

Albinism : ھۆلى، سېى پىستى، ئالبىنىزم، شلى

Allergy : ئالېرژى، ھەستەوهرى، ھەستىارى

Alopecia : سەررۇتاوى، وەرىنى موو، رۇتبوونى سەر

Alzheimer's disease : نەخۇشى ئالزەمېر

Amblyopia : نەخۇشى تارىى بىنايى

Ambulance : ئامبولانس، ئاوتۇفريا

Amnesia : فەرامۇشى

Amnion : ئاوال منداڭ، منداڭدان

Amniotic fluid : شلەى نېو منداڭدان

Ampule : ئەمپول

Anaemia, Low Haemoglobin : كەم خوئىن، ئانىمىا

muscle Anal : زۇنك، ماسولكەى كۇم

Anatomy : زانستى پىكھاتەى لەش، ئەناتومى، تۇيكارزانى

Aneurysm : دەمارتاواسان، ئانورېسم

Anesthesia : بېھۇشى، سېرى، ھۇشېرى، لەھۇشچوون

Anesthetic : دەرمانى سېرکەرى، دەرمانى بېھۇشى

Ankle : گۇزىنك، مەچەكى پى

Ankle joint : خرتكە، گرېى گۇزىنگى پى

Anorexia : بىئەشتىيى ناساق، ئانورېكسىيا

of smell Anosmia, Loss : بىئۇنايى، نەبوونى ھەستى بۇن

Anxiety : پەشۇكاوى، پەرىشانى، بۇالى، پەزارى

Anxiety disorder : شلەزانى پەشۇكاوى

Anuria : مېزەچۆركى، پچرىنى مېز

Aorta : شادەمار، ئاورت، شاخوئىتېر

Aphasia : زمان بەستىران، ناتەوانىيەتى ئاخافتىن، ئافازى

Antiseptic : مېكروئېكۆز، پاكۇر كەرەو

Antidepressant : دەرمانى دۇخەمۇكە

histamine Anti : ئەنتى ھېستامېن، دەرمانى دۇ ھەستەوهرى (ئالېرژى)

Antibody : دۇتەن (مادەيەكى پاراستىيە كە لە گيانەوهركاندا دۇ بە ھەوكردن (Infection) دروست دەبېت)

Anus : كۇم

Appendix : رېخۇلە كوئىرە، ئەپاندېكس

فەرھەنگى زانستى ئاكادېمىك ئىنگلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

ئاوسانى (ھەۋكردن) ريخۇلە كوپرە : Appendicitis
 لابردنى ريخۇلە كوپرە : Appendectomy
 تىستى (تاقىكردەنەۋە) لىۋەشاۋى : Aptitude test
 باسك، بال، قۇل، دەست : Arm
 كەزۇك، دەمار توند بوون : Arteriosclerosis
 خويىنەر، شادەمار : Artery
 ئاوسانى جومگەكان، ئارتروز : Arthritis
 لاۋازى لەشى، پوۋكاۋى : Atrophy
 تەنگەنەفەسى، ئاستما، نەخۇشىي بەرھەنگ : Asthma
 ئەستىگماتىزم، چاۋگىزى، كەموكۇپى لە سىستەمى بىناي چاۋدا : Astigmatism
 توپكارى، ئۆتۈپسى : Autopsy
 ئىنسىكى پىشت، گرېنى پىشت --- بېرېرى پىشت : Back bone
 سەررۋوتاۋى، گەرى : Baldness
 بانداز، لەفافە، پىچان : Bandage
 نەخۇش كەۋتن، ناساز بوون : ill (Become (fall, be taken
 بىزىيان، خۇشگەد، خۇشخوۋ : Benign
 ماسولكەى دووسەر، بىسىپس : muscle Biceps
 سەر بە جگەر و زراۋ : Biliary
 بايۇسپى، ھەلگرتنى شانە يان مادەى تر لە لەش بۇ مەبەستى لىكۇلېنەۋە : Biopsy
 ددانى خرى : tooth Biscupid
 مېزىدان : Bladder
 خويىنەر بوون، خويىنېزى، خويىنېزان : Bleeding
 خويىنېر بوون كە دەپتە ھۋى مردن، تا مردن خويىنېزى كردن : Bleed to death
 ئاوسانى پىلۇى (پىست) چاۋ، بلىفارىت : Blepharitis
 شىرپەنجەى خويىن، كانسەرى خويىن : Blood cancer
 خۇكەكانى خويىن : Blood cells
 گرئ خويىن، خويىن مەيىن، لو، بەلە خويىن : Blood clot
 كۇمەلە خويىن، گروپ خويىن : group Blood
 خويىندەر، خويىنەخس : Blood donor
 زاراۋىي بوۋنى خويىن : poisoning Blood
 پەستانى خويىن، پالەپەستۋى خويىن، زەخت : Blood pressure
 ريخۇلە(كان) : Bowel
 خويىن تىچزاۋ، چاۋ سۇر بوو : Bloodshot
 گواستەۋەى خويىن : Blood transfusion
 كۇتەندامى دەمار --- دەمار : Blood- vessel
 كوان : Boil
 ئىنسىك، پىنشە : Bone
 مېشك، مۇخ : Brain
 پەردەى مېشكپۇش : Brain membrane
 مەمك --- سىنگ : Breast
 سمت : Breech
 بالى شكاۋ : Broken arm
 بۇرىچەى ھەناسە : Bronch
 ئاوسانى سىەكان، برونشيت، ھەۋكردنى سىەكان : Bronchitis

فەرھەنگى زانستى ئاكادېمىك ئىنگىلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Bruise : كوتراوى، شين و مۇر بوونى پىست، كەووك بوونى پىست :
 Bulimia : نەخۇشى تىرنەخوهرى، برسيه تىي ھەلپى، ئاورايى :
 Burnt out : سواوى، ھىنژاوى، ھىلاكى مېشك :
 Buttock : سىمت، پاشۇل :
 By pass : نەشتەرگەرى باي پەس :
 Caesarean (section) : (سىزارىن) : نەشتەرگەرى قەيسەرى :
 Callus : بىمارە :
 Cuspid ,Canine : ددانى كەلپە :
 Capilair : دەزوولە خوتىنەكان :
 Capillary : شىنەدەمار، رەھچك :
 Cardiac : پەيوەندىدار بە دل، دللى :
 Cardiac valve : زمانەى دل :
 Cardiac arrest : سەكتە، دلۋەستان :
 Cardiad valve : گرەرى دل :
 Cardiograph : كاردىوگراف، نەخشەكارى دل :
 Cardiology : كاردىوگرافى، تۆماركردنى جوولە و لىدانى دل :
 Cardiologist : پىسپورى نەخۇشىەكانى دل، كاردىولوژ :
 Cardiology : دلناسى، كاردىولوژى :
 Caries, [tooth] decay : كلور (بوون)، ددان كونى، رزىيانى ددان :
 Carcinogenic : شىرپەنچەزا، كانسەرزا :
 Carated artery : دەمارى لامل :
 Carpus : ئىسكى جومگەى مەچەك :
 Cast : بەگەچگرتن (ى ئىسكى شكوا)، جىپس كردن :
 Casteration : ئەختە كردن، خەساندن :
 Cartilage : كىرگاگە، نەرمە ئىسك :
 Catarrh : نزوول، پەسىو، ھەواپەتا، ھەلامەت، ئاوسانى پەردەى چلېمىن :
 Cataract : ئاوى مروارى، ئاوى شىن لە چا، كەتەراكت، ئاوى سې چا :
 Cell : خانە :
 Cerebrum : مەژى گەورە، مېشكى پىشەوہ :
 Cerebellum : مەژى بچووك، مېشكۈلە :
 Cerebral emorrhage : خۇتنبەربوونى مېشكى، خوتنېژى مەژى :
 Cerebral cortex : تويكلى مېشك :
 Cervix : مىل رەحم :
 Chafe : پىست ھەلمالىنى پى، پىست چوون :
 Thorax ,Chest : سىنگ، قەفەسەى سىنگ :
 Cheek : گوپ، روومەت و گۇنا :
 Chicken Pox, Varicella : سۈرىكە :
 Children birth : بەرەژان :
 Chin : چناكە، ئارزەن :
 Cholera : كولېرا، ئاھۇ (نەخۇشىكى سەختى درمى رىخۇلەيە) :
 Chromosome : كرۇموسۇم (ھەلگىرى لىوہشاوى (تايەتمەندى) مىراتى لە ناوہكى خانەى لەشدا) :
 Chronic disease : نەخۇشى درىژخايەن، نەخۇشى كرۇنىك :
 Circulation : سوورانەوہ (سوورى)، خولانەوہ :
 Clavicle : چەلەمە، ئىسقانى چەلەمە :

فەرھەنگى زانستى ئاكادېمىك ئىنگلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Clinic : کلینیک، بەشیک لە نەخۆشخانە، دەرمانگە

Clot : مەینی خوین

Coagulation : مەیین، مەیاندن

Coccyx, Tailbone : بنی کلک، ئیسکی کلک

Coelentereta : بی‌هەناوی

Cold : ھەواپەتا، ھەلامەت

Colon : ریکۆلە ی کۆلون

Color blind : کویررەنگ

Colic : ژانەزگ (ی توند و ناکاوا)، کۆلنجی زگ

Coolar-bone : چەلمە

Coma : کۆما، نووسن، متی (بێهۆشیکی سەنگین و ناسروشتی بە ھۆی نەخۆشی و ھتد..)

Affliction, Complaint : سووکە نەخۆشی، ناسازی، ئازار

Concussion : زەرپی مێشک، ھەژانی مێشک

Conjunctiva : ژیری پیلووی چاوا، ژیرپیلوو

Constipation : ھەناو گیرى، زگ گیرى، قەبزی

Consumption : نەخۆشی سیل، لەری، لاوازی

Contagious disease : نەخۆشی پەتایی، نەخۆشی گیرەوی، - گوازەرە

Contraceptives : دهنکه نهزین، حەبی دژ ئاوسی

pill, the pill

Convulsion : گرژبوونی ماسولکە، کۆلنجی ماسولکە

Corn : بزمەرە

Cornea : کۆرنیا، رەقینە ی چاوا

Cortex : توێژی سەرەو، توێژ، پێستە

Cough : کۆخە، کفە

mixture Cough : دەرمانی کۆخە

Cramps : کۆلنج

Cross-eye : چاوخیلی

Crown : تەپلی سەر، تۆقەسەر

Cut, Gash : زامی برین، برین

Cutaneous : پێستی، پێست

Dandruff : کریش

Delivery, Childbirth : زان، مندال بوون

Dentist : دوکتۆری ددان، پزیشکی ددان

Denture : ددانی دەستکرد، ددانی تاقم

Depression : نەخۆشی خەمۆکە، داھیزان، رەشەیی

Dermatits : پەنمیانى پێست، ئاوسانى پێست

Dermis : بەری پێست، ژیرپێست، بن توێخ

Diabetes : نەخۆشی شەکر، دەبابێت

Diagnosis : دەستینشانکردنی نەخۆشی، دیاگنۆز

Diaphragm : پەردەى دل --- ناوپەنچک، دیاگرام

جوداکردنی چینی، دیالیز، پرۆسەى پاکژکردنى خوین کاتیک کە گورچیلەکان ناتوانن خوین پالێو بکەن (پرۆسەى جوداکردنەوێ مۆلەکولێ

Dialysis : گەورە لە مۆلەکولێ گچکە کە بۆ نمونە لە دایالیزی کورچیلەدا بە کار دێت)

Diarrhea US, Diarrhoea : ھەلتوران : زگشۆری، ھەلتوران

Digestion organ : کۆئەندامی ھەرس



Tareqwaishi@Gmail.Com

Digestive System : دەزگای هەرس، سیستیمی هەرس

Dilator : بەرینکەر، کەرەستەیکی پزیشکیە کە بۆ گەورەکردن یان پانکردنەووەی کویتک بە کار دەبرێ : Dilator

Diphtheria : دیفتیری، خروژەک، وەناق (نەخۆشییەکی گێرەویی گەررویه) : Diphtheria

Disinfectant : پاکزکەرەو، میکروبیکوژ، زام خاوتنکەر : Disinfectant

Dislocate : لەجیچوون (- ی ئیسک و جومگە) : Dislocate

Dissect : توینکاری کردن : Dissect

Dizzy : سەرگێژ، گێژخواروو، وێ : Dizzy

Dizziness, Giddiness : سەرەگێژە، وری : Dizziness, Giddiness

DNA, Deoxyribonucleic acid : میراتە مادە (ناو کە ئەسیدیەکان) 'دی. ئن. ئەی'، کورتکراوەی: ترشی دی ئۆکسیدی ریبونۆکلێک : DNA, Deoxyribonucleic acid

Donor : بەخشەر (کەسێک کە بەشی لە ئەندامی لەشی دەبەخشێت بە کەسێک) : Donor

Dermatology : پێست پزیشکی : Dermatology

Duodenum : ریخۆلە دوانزەگری : Duodenum

Dyspnea : گران هەناسە، بێهەناسەبەتێ، گرفتێ هەناسە : Dyspnea

Dysentery : سکچوونی خوینی : Dysentery

Ear : گوێ : Ear

Earache : گوێ ئێشە : Earache

Eardrum : پەردە گوێ : Eardrum

Earlobe : نەرمە گوێ : Earlobe

Ear lock : ئاگریجە : Ear lock

Eclodermis : توێزالی دەرەوێ پێست : Eclodermis

Eczema : ئەگزیما، بیرو، خوران، ولین، پیزۆک : Eczema

Edema : ئاودز، پەنیمان : Edema

Elbow : ئەنیشک، هەرێژن، قورئانێسک : Elbow

Emergency : ئۆرژانس، بەشی فریاکاری : Emergency

Emergency ward : بەشی فریاگوزاری : Emergency ward

Embolism : بەربەستی رینگای دەمار، لەمپەری دەمار --- بزماری خوین، وردەپەلە بەبەستکەری خوین : Embolism

Embryo : ئاوەلەمە، پیزە، کۆرپەلە، مەلۆتکە : Embryo

Enamel : مینای ددان : Enamel

Endodermis : توێزالی ناوەوێ پێست : Endodermis

Enzyme : ئینزیم، مادەیەکی تیکەلاوێه کە کار دەکاتە سەر هەندێ پرۆسەی کیمیایی (هەرسی خوراک) : Enzyme

Epidemic : پەتا، نەخۆشیی گێرەو، درم : Epidemic

brain, Cephalon, Hind : مەژێ دواو : brain, Cephalon, Hind

Epidermis : سەرپێست، توێژە : Epidermis

Epigastric : سەرەوێ گەدە : Epigastric

Epiglottis : زمانەچکۆلە، زمانۆچکە : Epiglottis

Epilepsy : فێ، نەخۆشی گەشکەخۆ گرتن (نەخۆشییەکی دەماربە بەهێرشی گرزێ) : Epilepsy

Epithelium : شانە ناسکی سەری کۆتەندامی لەش، توێژی ناسک : Epithelium

Esophagitis : ئاوسانی بۆری خوراک : Esophagitis

Esophagus : بۆری خوراک، سورچک، بۆری گەررو : Esophagus

Ethmoid : ئیسکی بیژەنگی : Ethmoid

Etiology : (زانستی) هوی نەخۆشی : Etiology

External ear : گوێی دەرەو : External ear

Eye : چاو : Eye

Eyebrow : برۆ --- ئیسکی برۆ : Eyebrow



Tareqwaishi@Gmail.Com

Eyedrops : دلۆپى چاۋ
 Eye sore : سىچكە سلاۋە، زامى چاۋ
 Face : دەموچاۋ، پرومەت
 Faint : بوورانهۋە، لەھۇش خۆ چوون، بېھۇش بوون
 Femoral : بنى ران
 Femur, Thighbone : ئىسكى ران
 Fever, Temperature : تا، ياۋ، تەۋ
 Fibula : تەلەزم، بىرەكە ئىسك
 Finger : پەنجەى دەست، قامك
 Finger tips : سەرى پەنجە، پۇرتك
 First aid : فرىاى سەرايى، فرىاكەۋتنى سەرەتايى
 First aid box : قوتوى فرىاى پىشەكى
 Influenza, Flu : ھەلامەت، پەسىۋ، ئەنفولنزا
 Follicles : سىكلدانۇچكە، توورەكەى بچووك
 Forearm : باسك، بن ھەنگەل
 Forefinger : كلك، پەنجەى دۇشاومۇز
 Foreskin : پىستى سونەت (خەتەنە)، پىش پىست
 Front tooth : ددانى پىشەۋ، شىلە، كەلپ
 Fontanal bone : پۇرگى ناۋچەۋان
 Foot : لا، پى، قاچ
 Foot fungus : قارچكى پى
 Forehead : توئل، ناۋچاۋان
 Fracture : شكانى ئىسك
 Freckle : شلى دەموچاۋ، خورىكە
 Furnucle : دومەل
 Gallbladder : زراۋ
 Gallstone : بەردى زراۋ
 Gangrene : كانگرىن، تىراۋى، خۇرە، مردنى شانەى لەش بە ھۋى نەگەشتىنى خوڭىن
 Gastric : گەدەبى، ھورگى، پەيوەندىدار بە زگ
 Gastric catarrh : ھەلامەتى / پەسىۋى گەدە، ئاۋسانى گەدە
 Gastic ulcer : برىنى گەدە، كولكى گەدە
 Gastritis : ئاۋسانى گەدە
 Gauze bandage : گازبانداز
 Gynecologist : دوكتۇرى ژنان
 Gene : جىن
 Genetics : زانستى جىنەتىك، مىراتەزانى
 Genecology : نەخۇشەكانى ژنانە
 Genital : زاۋىنى، زاۋىزى
 Geriatrics : پىزىشكى پىران، پىزىزىشكى
 Germ : مىكروپ
 German measles, Rubella : سورىنچكى ئالمانى
 Give a shot : لىدانى دەرزى
 Gland : گلاندە، رۇڭىن، لوو (كۆتەندامىكە كە لە لاشەدا مادە دەر ئەدات يان دورىان دەخاتەۋە)
 Glaucoma : ئاۋى سەۋز، گلۇكۇما، سەۋزتاۋ، تەمىي چاۋ

فەرھەنگى زانستى ئاكادىمىك ئىنگىلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Goiter, Goitre : گواتر، ئەستوربوونی لیکە گلاندە (تیروید)

Gonorrhoea, (Gonorrhea US) : سووزەنەك

Gripes : كۆلنجى گەدە

Gristle of the ear : كېركراگەي گۆي

Groin : بنى ران، نىوان ران و زگ --- ماسولكەي ران

Gullet : گەرۈو، قورگتاوك، ئاق، بىن

Gums : پووك

Hacking cough, Whooping cough, Pertussis : كۆكە رەشە، كۆخە رەشە

Hair : موو، پىرچ، قىز

Hair follicle : سىكلدانۆچكەي موو

Halitosis : بۆنگەنى دەم، ھەناسەي بۆنگەن

Hallucination : وراوھ و خەيال، شىپەستانى

Hand : دەست

Handicap : كەمئەندام، ھەندىكاپ

Haunch : گەل، گۆشتى ران

Hay fever : پووشە تا

Head : سەر

Headache : سەرئېشە، زانەسەر

Health : تەندروستى، لەشساغى، ساغلامى

Heal center : بىكەي دەرمانى (تەندروستى، لەشساغى)، دەرمانگە

Hearing : بېستىن

Heart : دل

failure Heart : پەككەوروى دل، نەتوانىنى دل --- كۆتايى لىدانى دل

Heatache : دل ئېشە

Heart attack : سەكتەي دل، ھىرشى دل

Heatbeat : دلەكوتە، لىدانى دل

Heartburn, Pyrosis : دلەكزە

Heavy cold : نزلە

Heel : پاژنەي پى

Hematologist : پىسپورى نەخۇشەكانى خوين

Hematoma : خۆين مەيىن

Hemiplegia : نىوئىفلىج، ئىفلىجىبوونى لايەيكى لەش

Hemoptysis : كۆخەي خوينتاوى

Hemoglobin (مادەي رەنگىيىكى ئوكسىژن ھەلگەرە لە خروكە سوورەكانى خويتدا)

Hemorrhage : خونريزى كردن

Hemorrhoider : بىئەسىرى

Hepatic : جگەرى، سەر بە جگەر

Hepatitis : ئاوسانى جگەر

Hepatocyte : خانەي جگەر

Hepatoma : ناسۇرى (تومۇر) جگەر

Hernia : پسان، قۇرى، فېتىق

Heum : بنى ريخۇلە بارىكە

Hiccup : نىكەرە، ئېسك

Hip, Head of hemur : نىك، سەرى ئېسكى ران



Tareqwaishi@Gmail.Com

Hip bone, Coxa : كۆلۈك، ئېسقانى سى بەند، كۆلۈك

Histology : شەنەزەننى، چىنراۋزەننى

Hospitalize : خەۋاندن (لە نەخۇشخانىە)

Humerus : ئېسكى بازو، ئېسكى نېۋان ئانىشك و سەرشان

Humpback : كۆمۈر، كۆم، پىشت چەماۋە

Iching, Pruritus : ئالۇش، خورىان

III, Bad : ناساز، ناساغ

Ileum : رېخۇلەي پىچاۋىچ، بەشى لە رېخۇلەدرېزە

Immune system : سىستېمى خۇگىرى (پارىزراۋ، بەرگىرى)، سىتېمى ئېمىون

Impacted : ددانى گىر كىردوۋ

visoin, Poor sight Imposed : كىزى چاۋ، چاۋپروۋش

Impotence : پەككەۋتوۋ، نەتۋانىنى ئەنجامدانى سىكس

In Vitro : لە تاقىگەدا (لاپراتۇرى - لاپۇر)

In Vivo : لە لەشدا

Incise : برانى نەشتەرگەرى

Incisor : ددانى پىشەۋە، ددانى بېر، شىلە

Incontinent : چەگەمىزە، نەتۋانىنى راگرتى مىز

Incubator : ئىنكۇباتور. دەزگايى كە بۇ ئاگادارى لە ساۋاى پىنەگەيو بەكار دەھىنرى

Incurable : بىچارە، بىدەرمان

Indisposition : ھىق، ھىلنجىدان

Indolent : شىرپەنجەي كاۋوۋو (سىست)

Infection : ھەۋكردن، تەننەۋە، چىككردن

Infectious disease : نەخۇشى پەتايى

Infertility : نەزۇكى

Inflated toe : پەنجەي پەنمىاۋ / ئاۋساۋ / ئاۋدزىكراۋ

Influenza : ئەنفلۇنزا، ھەۋاپەتا

Ingunial region : پەتاران، لاران

Ingrown nail : نىنۇك لە گۇشتدا چوۋن

Inhaler : ھەلمز، ئامپىرى ھەلمزىنى دەرمان، ھەللۇش

Injection : شىرىنقە، ئەمپۇل

Injury : برىن

Inoculation : كوتان

Insomnia : بىخەۋىي، خەۋەرەۋىنە، شەۋارە

Insuline : ئىنسۇلىن

Internal ear : گۈيى ناۋەۋە

Internist : پىسپۇرى نەخۇشى ھەناۋى

Intestine pleat : درزى رېخۇلە

Iris : گلىنەي چاۋ، گلارە

Irrigate : داشتن، شۇشتن

Irritable : ھەستەۋەر، زوۋەلچوۋ

Ischium : ئېسكى سىم

Jaw : شەۋىلگە

Jaundice : زەردەۋى

Jejunum : بەشى ناۋەراستى رېخۇلەبارىكە



Tareqwaishi@Gmail.Com

Joint : جومگه، ژى، گه
Jugular : ورددهمارى لامل
Kidney : گورچيله
Kidney stone : بهردى گورچيله
Knee : تهژنو، چوك
Knee-cap : كه شك تهژنو، كلاوى تهژنو
Knuckle : بهندى پهنجه
Labia : بهلوكه (زايه نهى دهره وهى ژن)
Labratory : تاقىگه، لابراتورى، لاب
Lamaze : له مهز، ميتودى زانى سروشتى. شيوهى كونترولى هه ناسه دان و هاوكارى ميرد (شوو)
intestine Large : ريخوله تهستووره
Lash : برژانگ
Leg : لاق، قاج
Lep : لىو
Leper : گول، گهرؤل (گهر و گول)
Leprosy : گولى، گهر و گولى، ريز، هه و كردنى پىستى به هوى باكتيريا
Leucocyte : خرؤكهى سىي
Leukemia : شيرپه نهجى خوين، ليوكيميا
Leukoma : لوكوما، تانهى سىي سهر چاو
Limbs : پهل، دهست و قاج
Little finger, pinkie : زرنه تووته
Liver : جهرگ
Lividity : خوينتيچزان
Lobe : نهرمهى گوئ، كر كراگهى گوئ
Local : ناوچه يى، خوچيى، ناوخويى
Lockjaw : كوپانه
Long sightedness, Hyperopia : دوور بينى
Loosening of the teeth, Periodontitis : كهوتنى ددان
Jaw bone Lower : خالى گهرانه وهى ژيره وه
Lumbago : كه مەرئيشه، ژانى ناوقه د، بهژئيشه
Lump : كلؤ، گرئ، پهلمان
Lunate bone : ئيسكى كه وانهى، ئيسكى مه چه ك
Lung : سى
Lung infection : هه و كردنى سیه كان، ئاوسانى سیه كان
Lyme : زهرده وهى جؤرى ديلتا
Lymphocyte : خرؤكهى ليمفيا
disease, Jackosberg disease Mad cow : نهخوشى هارى مانگا
Malady : نهخوشى، نازار
Malaria : مه لاريا، (نهخوشى گهرمه سىرى به لهرزه تا و سهرماى سهخت)
Mandible : شه ويلگهى خواروو
Mandibular bone : ئيسكى شه ويلگهى خواروو، لاماژيرى
Mandibular tooth : ددانى شه ويلگهى
Marrow : مؤخى ئيسك
Mastectomy : برين و لابردينى به شىك يان تهواى مه مەك

فهرهنگى زانستى ئاكاديميك ئىنگليزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Maxillary bone : ئىسكى شەویلگەى سەرۋو، لاماژورىيى : ئىسكى

Measles : سورىچىك، سورىچىك

Medical care, Nursing, Medical service : خزمەتى دەرمانى : چاودىرى نەخۇشى، خزمەتى دەرمانى

Medical examination : پىشكىنى پىزىشكى

treatment Medical : تىمار كىردىن، چارەسەر كىردىن، دەرمان كىردىن

Medicine : دەرمان، دەرمان

Melanin : مادەى رەنگى رەش و پەلەى رەشى سەر پىست

Malignant : زىاندار، بەدگەد، گەنخو، دوشوان

Membrane of foetus : پەردەى مىندالدىن، پەردەى ھەناو

Menigitis : ھەۋكىردنى پەردەى مىشك، نەخۇشى گەشكە

Menopause : لە مانگانە ۋەستان، ۋەستانى مانگانە (قایدە)

Metastasis : مېتاستاز، بلاۋوۋنەۋەى نەخۇشى ۋەك كانسەر (شىرپەنچە) لە بەشىكى لەشەۋە بۇ بەشىكى تر

Mid brain : مەژى ناۋەراست

Middle ear : گۈنى ناۋەراست

Middle finger : پەنچەى ناۋەراست

Migraine : مايگرن، ژانەسەرەى قورس

Milk tooth : ددانى شىرى

Miscarriage : (مىندال) لە بار چوون، كورتازى لەخۋە

Molar : كاكىلە، ددانى ھارەر

Mouth : زار، دەم

Mouth protection : زاربەند

Mucous Membrane : پەردەى چلمىن

Mumps : ملەخرە، گۈرپە

Muscle : ماسولكە

Muscle fibre : رىشالى ماسولكە

Muscle rupture : پچرىنى ماسولكە

Muscular pain : ئىشى ماسولكە

Musculature : سىتەمى ماسولكە، پىكھاتەى ماسولكە

Myocardina : ماسولكەى دل

Myopia, Short sightedness : نىكىبىنى

Nail : نىنۇك

Nape : پشت مل، پاتك

Navel : ناۋك

Nausea : دلشۋاۋ، ھالەتى رشانەۋە

Nearsighted : نىكىبىن

Neck : مل، ئەستۋ

Neck bone : ئىسكى پشت سەر

Nephralgia : ئاۋسانى گۈرچىلە

Nerve system : سىستېمى دەمار

Night blind : شەۋكوئىر

Nose : لووت

Nose bleed : خوئىن لووت، رىسكەندىن

Nostril : كۈنى لووت

Num : سەر، تەزىۋ، جەمام



Tareqwaishi@Gmail.Com

Nurse : پەرەستار، سىستەر، نەخۇشوان
 Obesity : قەلەوى، ئەستۈورى،
 Obstetrician : داين، دوكتورى مىندالبوون
 Ocicput : ئىسكى پىشتىسەر
 Ointiment : مەلھەم، كرىم
 Ophthalmology : پزىشكىي چاۋ
 Orbit : چالى چاۋ، كانالى چاۋ
 Osteopath, Osteopathy (US) : پىسپۇرى نەخۇشپەكانى ئىسكى، ئىسكىپزىشك
 Osteitis : پەنمانى ئىسكى، ئاوسانى ئىسكى
 Oosteoporosis : ئىسكىپوۋىز، ئىستېپوۋىز
 Ophthalmia : چاۋئىشە
 Operation : نەشتەرگەرى، بىرىنگەرى، كىرەۋەى نوۋدارى
 Orchitis : ئاوسانى ھىلكەگون، باگون
 Otitis : ئاوسانى گوى
 Ovary : ھىلكەدان، تۋودان
 Ovum : گەرا، پىرگە
 Pain : ژان، ئىش، گل (بۇ چاۋ)
 Palate : ئاسمانەى دەم، مەلازك
 Palm of the hand : بەرى دەست
 Panic : سام، دلەراۋكە، تۋقېن
 Painkiller : ئىشېر، ژانكوۋ، ھىۋەر كەرەۋە
 Palsy : ئىفلىج
 Pancreas : پەنكرىاس، گلاندى ھەرس و گلاندى نىۋىرژىن، شىلك
 Paranoia : ارانۇيا، مانىياى بەدوۋكەۋىن
 Parietal bone : خالى گەرەنەۋەى تەنىشت
 Parturition : زاین
 Pathology : پاتولوژى، نەخۇشپەكانى
 Patient, Sick person : نەخۇش
 Pelvis : سىپەند، دىزەلە، كەلېن، ھەۋزى سىمىت
 Pericardium : پەردەى دل
 Petussis : كۈكەرەشە
 Pharmacy : دەرمانخانە
 Pharmacology : دەرمانزانى --- دەرمانسازى
 Pharynx : ئاق، گەرۋو
 Physiology : فىزىيولوژى، زانستى تەركى ئەندام، زانستى فەرمانى لەش، لەش تەركزانى
 Pieura : پەردەى سىپەكان
 Placenta : پاۋەر، پىزدانگ
 Plague : پەتا، درم --- تاعوون
 Plasma : پلازما، زەرداۋى خوين، زىنچىكاۋ
 plaster Plaster, put in : لەزگە كىردن، پلاستىر كىردن، بىگەچ كىردن، جىپىس كىردن
 operation Plastic : نەشتەرگەرى پلاستىك، نەشتەرگەرى جۋانى
 Pneumonia : پىۋو
 Physician, Doctor : دوكتور، پىشك
 Pigment : مادەى رەنگى (لە لەشدا)

فەرھەنگى زانستى ئاكادىمىك ئىنگىلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Piles, Hemorrhoid : بېۋەسىرى

Pill : ھەب

Pimple : زىپكە، ئازەبە

Plaster : پلاستر، مەشەما

Platelet : پەلەكانى خوين

Pneumonia : سىنگ خىزان، پىزو

Podagra : نەخۇشى جومگە

Poison : ژار، ژەھر

Polio : ئىفلىجى مىندال، پوليو

Polio jab : دەررى ئىفلىجى زارۋيان

Poll : سەر، پىشت سەر

Polyuria : دەلەمىز

Pox, (Varicellae LA) : ئاولە، خورىكە

birth Premature : زايىنى پىشۋەخت، زانى نەبەكام

Prescription : راجىتە (نوسكەى دەرمان كە پىشكىك دەنىسەت)

Prostate : پىرۇستات (گلاندەيەكى پىلاۋانەيە كە لىكىك ئەداتە دەرەۋە كە لەگەل تۇۋاۋدا تىكەلاۋ دەپت)

Prosthesis : ئەندامى دەستىر، پىرۇتىز

Protanopia : رەنگكۆيرى، پىرۇتانوپىيا

labor Premature : بەبەكام، زايىنى پىش كاتى تايەتە خۇ

Psoriasis : سورياسىس، نەخۇشى تۈپىرپىدان

Psychiatrist : دەرۋونپىشك، دەرۋونزان

Psycholog : دەرۋونناس

Psychopath : نەخۇشى دەرۋونى، سادار

Psychosis : سا، شىتەي ھۇشى، ساپكۆز

Psychotropic drugs : دەۋادەرمانى نەخۇشىيەكانى دەرۋونى

Pubes : بەر، بانەگا

Pulmonary tuberculosis : سىلى سى

Pull : ھەلپەلىيانى دەمار، زەرپ پىگەتشتەن بە ماسولكە، بىرىندار بوون

Pupil : بىبىلەي چاۋ، چاۋانە

Quarantine : كارانتىنە. جىاكىرەنەۋەي مەۋف يان ئازەل بۇ بەرگىر لە گۈاستەۋەي نەخۇشى

Rabies : نەخۇشى ھارى، گەستى سەگى ھار

Reception : پىشۋازگەي دوكتۇر --- پىرسكە

Rectum : رىخۇلەراستە، رىخۇلەي پاش

Red blood cells : خىرۇكە سوۋرەكانى خوين

Reduced hearing, Heard of hearing : گۈي سەنگىنى، گۈي كىي

Redness : سوۋرى پىست

Renal stones, Kidney stones : بەردى گۈرچىلە

Reproductive system : كۆتەندامى زاۋىي

Reumatism : رۇماتىزم، بادارى

Respiratory organ : كۆتەندامى ھەناسە

tract Respiratory : بۇرى ھەناسە

Retarded : دواكەۋتوۋ، ناتوان

Retina : تۇرى چاۋ

Rheumatoid arthritis : رۇماتىزمى جومگە



Tareqwaishi@Gmail.Com

Rib : پەراسوو

Rickets : ئېسك نەرمى

Ring finger : براى توورە، قامكى كلکەوانە

Rubeola, Measles : سورئە

Salive : لىك

Salmonella; salmonellosis : سالمونېلا (باكتېرى؛ نەخۇشېكى ھەۋكردنە لە رېخۇلەكاندا)

Scalpel : نەشتەر، چەقۇى تۇيكارى

Scar : جىگاي زام و برىن

Scarlet fever, Scarlatina : سوورە گرانەتا

Schizophrenia : سىكتسوفرىنى، شىزوفرىنى

Scurvy : ئەسكەرپوت، ئېسكەنەرمە

Sea sickness : دەريا گىژى، سەرەگىژەى دەريا (حال تىكچوون بە ھۇى ھەژىتى بەلەم)

Senior physician : سەردوكتۇر

Serum : سىرۇم، ئاووگ، ئاوخوين

Sexual organ : كۇئەندامى زاۋى

Sexually transmitted disease : نەخۇشى گىرەۋەى (درمى) زاىەنەكان

Sick : نەخۇش

Shin : بىرەقە، سەرووى گوزىنگ

Shin muscle : پووز

Shin bone : قامىشە

Zoster Shingles, Herpes : زۇنا

Shivers: سەرمای تا

Shock : راتەكان، شۇك (بەخەىرا لاۋازبوونى بارى گشتى بە ھۇى برىنى لەش)

Shoulder : شان، سەربال

Shoulder-blade : دەفەى شان

effect Side-effect, Secondary : كارىگەرى لاىەلا، زىانى لاىەلا

Sinus : سىنوس. كەۋرى، گىرفان (كون) لە ئىسكى دەموچاۋدا كە پەيۋەندە بە كەۋرى لووتەۋە

Sinusitis : سىنوزىتس، ئاۋسانى سىنوسەكان

Skeleton : سكىلەت، ئىسكە پەيكەر

Skin : پىست، كەۋل

Skull, Cranium : كەللەسەر، كاسەى سەر، مىشكىۋش

Slipped disk : لە جىچوونى دىسك، دىسك كەمەر

Small intestine : رېخۇلەبارىكە

Sneeze, Sneezing : پۇمىن

Snoring : پرخە

Socket : چالايى چاۋ، كاسەى چاۋ

Sore : كىم

Sore throat : زامى گەروو، زامى قورگ

Sore throat : گەروۋىشە، قورگ ئىشە

Spasm, Cotraction : جەمام، كۇلنج، كرژ بوونى ماسولكە

Spinal marrow : مۇخى بىرەى پىشت

Spinal cord : دەمارى دركاۋى

Spleen : سىل، ھەناۋ

Sprain one's ankle : گۇزىنك (مەچەكى پى، جومگەى نىۋان لاق و پى) لە جى دەرچوون



Tareqwaisi@Gmail.Com

Squirt : ده‌رزی، ش‌رینقه
 Stature : به‌ژن، بالا
 Sterilization : خاو‌یت‌کردن له میکروب، ست‌یریل‌یزه کردن
 Stethoscope : بیستوکی (ئامیری گوپیگرتن) پ‌زیشک
 Stich : گاو، ته‌قه‌ل
 Stomach : زگ، گه‌ده
 Stomach trouble : ئازاری زگ
 Strecher : ده‌سته‌به‌ر، برانکار
 Stroke : ه‌یرش، سه‌کنه
 Surgery, (Doctor's office US) : نووسینگه‌ی پ‌زیشک
 Sunburn,Tan : هه‌تاو‌بردن، روو
 Surgery : نه‌شته‌رگه‌ری --- پ‌یشوازگه‌ی دوکتور
 Surgeon : نوژدار
 Syphilis : نه‌خو‌ش‌یی فه‌ره‌نگی
 Syringe : سرنج، ده‌رزی ش‌رینقه
 Stomach ache : زگ ئ‌یشه
 Stomach ulcer : زامی گه‌ده
 Strabismus : چاوخیلی
 Styptic : ده‌رمانی خو‌یت‌به‌ست / خو‌یت‌ب‌ر
 Swelling : به‌نمیان، هه‌ل‌ئاوسان، باکردن
 Swollen feet : پ‌تی هه‌ل‌په‌نمیاو / هه‌ل‌ئاوساو
 Symptom : ن‌یشانه‌ی نه‌خو‌شی
 Syphilis : نه‌خو‌ش‌یی فه‌ره‌نگی
 Talu : قه‌له‌مه بچوکه‌ی ده‌ست
 Tear : فرم‌یسک
 Temple : لاجانگ، به‌ش‌ینکی نیوچه‌وان
 Terneple bone : به‌رزه ئ‌یسک
 Testicle : ه‌یلکه‌گون، گون
 Tetanus, Lockjaw : کو‌بانه، ئه‌سکه‌ریوت، ماسولکه گیران
 Thalamus : ب‌یشکه‌ی م‌یشک، پ‌لی ب‌ینین له م‌یشکدا
 Therapy : ته‌راپی، په‌ریزایی (ده‌رمان‌کردنی نه‌خو‌شی ده‌روونی یان ف‌یزیکی)
 Therapist : ده‌رمانکار، په‌رایزکار
 Thigh : ران، گه‌ل
 Thorax : سینگ --- که‌له‌ی سینگ، قه‌فه‌سه‌ی سینگ
 Thumbe : په‌نجه‌گه‌وره
 Tibia bone : قام‌یشه، قه‌له‌مه‌گه‌وره‌ی لاق
 Tinnitus : زهری گوئی
 Tissue : ئه‌ته‌م، شانە
 Tooth : ددان
 Trunk ,Torso : نیوچه‌سته. (له‌شی ب‌یسه‌ر، ب‌نده‌ست و ب‌یپی)
 Tonsil : ئالو، له‌وزه‌ت‌ین
 Tonsillitis : ئالوو‌که‌وتن، ئاوسانی ئالوو (له‌وزه‌ت‌ین)، گه‌رووئ‌یشه
 Trachea, Windpipe : بو‌ریچه‌ی هه‌وا، کوکره
 Tract : ده‌زگا

فه‌ره‌نگی زانستی ئاکاد‌یم‌یک ئ‌ینگلیزی کوردی



Tareqwaishi@Gmail.Com

Transplantation : پتوهندیدان، مۆتۆربه کردن
 Travel (motion) sickness : نهخۆشی رێباری
 Trauma : کۆستی دهروونی، (شۆکیکی دهروونی)
 Treatment : چارهسەر، هاوڵ، تیمار، دەرمان، سهوا
 Trochanter : کلّاهوی تهژنۆ، بهشیک له ئیسکی ران
 Trunk, Torso : نیوجهسته. (لهشی بێسه، بێدهست و بێپی)
 Tuberculosis : سیل
 Tumour, (Tumour US) : لووه، تومۆر
 Typhoid, Typhous : رهشه گرانهتا، کهوتهپی، تیفوس
 Typhoid fever, Enteric fever : سپروژه (حهسبه)
 X-ray picture : وینهی تیشکی ئیکس
 Ulcer : برین، زام
 Upper jaw bone : شهویلگهی سهروهه
 Urea : جهوههیری میز
 Urethra : بۆری میز، میزرو
 Urine : میز، گمیز
 Vaccine : فاکسین، کوتان
 Vagina : زی، زاوینی دهروهه
 Vagus nerve : دهماری سیگهده، دهماری ئاواره
 Varicose : وهردهدهماری تهستووربوو --- تووشبوون به فهریکۆس
 Vein : ورده دهمار
 Ventricle : سکۆله (بهشیک له دل)
 Vertebra : بربره
 Vertigo : سه رگیزه
 Visceral : ههناوی
 Vomiting : رشانهوه
 Wart : بالۆک
 cells White blood : خرۆکه سپیهکانی خوین
 Windpipe, Trachea : بۆری ههوا
 Wisdom tooth : ددانی ژیری (تهقل)
 Womb, Uterus : مندالدان، زامال، رهحم
 Wound : زامی برین
 Wrist : جومگهی دهست
 Zygoma : ئیسکی کۆلم
 year tooth 12 : ددانی 12 ساله
 year tooth 15 : ددانی 15 ساله
 Yellow fever : زهردهتا
 Yoke bone : تهخته ئیسکی روو
 Zygoma, Cheekbone : ئیسکی روومهت

ئینگلیزی ئەمریکایی: US

لاتینی: LA



Tareqwaisi@Gmail.Com

زهویزانی :

Geology



Tareqwaishi@Gmail.Com

Acid soil : زهوی/خاکی ترش :

Active layer : چینی چالاک :

Asthenosphere : نهرمه گو، چینی ژیره وهی پستی زهوی، به شه لاوازهی سهرپوشی زهوی :

Aftershock : پاش هه ژین، بوومه له رزه ی بچووک که پاش ماوینک به دوای بوومه له رزه ییکی گه وردها دیت :

Agate : به ردی زیوه ری، کالسیدونی (کوارتزی ریشوله دار) چه ندجوره ی :

Agronomy : زانستی کشتوکالی، زانستی خاک و رووهک :

Alluvium : به لخ :

Alkaline : ته لکاکیک، بازیک، تاییه تمه ندی قلیایی :

Allochthonous : جینگورنه کراو، له جینگای ره سه نی خودا نه بوون :

Amber : زاخ، جه ویی فوسیلی (شیله ی دار)، ته مبه ر :

Andesite : به ردی ئاگرین :

Anticline : چینی کووره، کووزه به رد (به ردی کوقر) :

Antimony : به ردی کل :

Aquifer : چینی ئاوهه لگر :

Arroyo : نهالی وشک :

Autochthonous : جینگورنه کراو، له جینگای ره سه نی خودا بوون :

Avalanche : ههرهس، ره نوو :

Basalt : بازالت، به رده رهنه ن، جوړه به رده ره شیککی ئاگرینی :

Basement rock : به ردی ژیرچین :

Bay : ئاودر، که نداوی بچوک :

Bedrock : به ردی چینی ژیره وهی زهوی :

Biosphere : بیوسفهر، به رگی ژیان، ژیانه گو :

Biostratigraphy : زانستی میژوودانانی به ردی بننیشوو، چینناسی به پینی فوسیل :

Bitumen : قیری سروشتی :

Bog : زوڼگ، زولکاو، زه لاو :

Calamine : کالامین، به رده توتیا :

Calcareous : که لسی، کالسیومی کاربوناتی تیدایه :

Canyon : ده ربه ند، که نیون :

Carbonate : کاربونات، کانزایک به سه ره کی پیکهاتوو له ئایونه کانی کاربونات و کالسیوم :

Carat : که رات (قیرات)، عه یار :

Cave : ته شکهوت، که وری، مه ر :

Centrosphere : کرؤکی زهوی :

Chalk : ته باشیر، گه چ :

Chert : جوړیک له سیلیکا :

Cirque : چالاییکی نیوه بازنه یی (له نشیوی چیدا) :

Cirque glacier : چالی سه هؤلان :

Clastic : پیکهاتوو له پارچه به رد :

Clay : قور، هه رگ :

Cliff : زنا، زانک، ته خته به رد :

Carbon ... (C) : کاربون، خه لؤزی په تی :

Coalmine : که مران :

Coal : خه لؤز، سوخال، که م :

Coalstone : به رده خه لؤز :

Coast : روخ [ئاو]، به راو، قه راخی ده ریا، که نار :



Tareqwaishi@Gmail.Com

Col : گەلى

Continent : قاره

Core, Core of the earth : كرۆكى زهوى، ناوهكى زهوى

Crater : دەمى گرگان، زاركى بوركانى

Crevise, Cleft : كەلىشى/دەرزى چيا

Crust : پىستى زه، تويكلى زهوى، كەلى زهوى

Crystal : كريستال، بلور

Delta : دىلتا، يەكاو

Deposit : نىشتەمەنى، بنىشتوو، شىلگر

Desert : بىابان

Desertification : پروسەى بەربىلاوبوونى بىابان (بەبىابانبوون)

Diamond : ئەلماس

Dike : بەردىكى ئاگرىنى درىژ

Dome : خەبەردى دەربەرباو

دياتومىت، بەردىكى سىلىكايى تۇزاسا كە لە پاشماوۋى دى ئەتۆم-ەكان (كەوزەرى تاكخانەيى، ئالچى يەكخانەيى) بەدەست دىت :

Diatomite

Diorite : دىورىت، بەردىكى زروى رەشى دانەدانەى

Dolomite : دۆلمىت، بەردى بنىشتوو، پىكھاتوۋە لە زياتر لە 50 لەسەداى كانزايى كاربوناتى كالوسىۋم - ماگنېزىۋمى

Dune (Sand dune) : گرە لەم، گرتى زىخى

Eartquake : بوومەلەرزە، ئەردەھەژىن

Eon : ئىۋون، ئىچكار درىژ. درىژتىن يەكەى مەوداى زەويناى

Epicenter : ناۋەندى بوومەلەرزە

Erosion : راماللىن، داشۋوران، داخوران

Eruption : ئارىيان، دانەدەر

Estuary : رىژكە

Evaporite : بەردى بنىشتوو كە بە ھۋى پروسەى بەھەلم بوونى سوپىرئاو (ئاۋى دەريا) بەدى دىت

Extrusive : ئاگرىن، لە مەگماى پتەو رەق شىكلىگرتوو --- دەربەربىتراو

Fault : شىكايى زهوى، جىگۋرىنى زهوى، كەلىش، شەق

Fjord : فىورد، كەنداۋى تەنگ و بارىك

Flint : بەردى چەرخ، بەردەتەستى، بەرستە

Focus : چەق، ناۋەند

Folded mountain : چىاي شەپۋلى

Foreshock : پىشھەژىن، بوومەلەرزەى بچوۋك

Fossil : فۇسىل، بووبەرد، پاشماوۋى ئاۋەل يان روۋەك

Fossil fuel : سووتەمەنى فۇسىلى

Gabbro : گابرو، بەردىكى زروى رەشى ئاگرىنى

Gem : بىجاد، گەۋھەر

Geochronology : جىۋكرۋنۇلۇۋى، زانستى كاتنامەى زەويزانى، زانستى پەيۋەندى نىۋان كات و مېژۋى زهوى، مېژووناسى زهوى

Geology : زەويناى، زەويزانى

Geolog : زەويناىس

Geyser : چاۋكەى گەرم، گەيسەر، گراۋ

Gneiss : بەردى بەرستە، گنەيس

Granite : بەردى گرانىت، بەردە بىرو، بەردى خالاۋى

Grindstone : بەردەھەسان، ھەسان، بەردى ئاش

فەرھەنگى زانستى ئاكادېمىك ئىنگلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Horn : شاخ

Hydrosphere : ھايدروئسفەر، ئاۋەگۇ ، بەرگى ئاۋىيى، ئاۋەكانى گۆى زەى

Glacier : سەھۇلان، بەيەۋە، كۆمەلە سەھۇل

Grandorite : گراندۆریت، جۆرە بەردىكى گرانىتئاسا. بەردىكى زروى ئاگرىنى

Gravel : لم

Graywacke : بەردى ئاۋىتە

Great stone : زنار، گاشە، بەردى گەۋرە، تاشە بەرد

Gypsum : بەردى دەباشىر

Hematite, Blood stone : بەردەخوين

Hypersaline : بىرادە (لەرادەبەدەر) سۈيىر

Ice age : چەرخى سەھۇل

Ice cap : بەفرى سەر لۈتكەى چيا

Icicle : قەندىلى سەھۇل

Igneous rock : گورئاسن، بەردى ئاگرىن

Inselberg : كەژ

Ironstone : بەردى ئاسن

Iron ore : كانگای ئاسن

Island arc : كەۋانە دوورگە

Isostasy : ھاۋسەنگى نىۋى چىنى (پىنىست) زەۋى

Isotope : زىرتوخم، ئىزوتوپ --- ('ھاۋتا')

Lava : پشافتە، لافا، بەردى تۋاۋە كە لە گرگانەۋە دەبارىتە سەر روۋى زەۋى

Karts : ناۋچەى كەلسى

Kerbstone : بەردى گەۋرە، گاشە بەرد

Kind of rock : جۆرى بەرد

Laccolith : لاکولیت، بەردىكى ئاگرىنى گومەزىشکل (خې)

Lichen : كەۋزەر (- ى كەسكى سەر بەرد)، بقیز

Lignite : بەردەخەلۈزى نەرمى چىۋئاسا

Limestone : كەلس

Limy : كەلسى، كەلسدار

Lithification : پروسەى بەبەرد بوون

Lithosphere : لىتۋسفەر، بەردەگۇ، بەشە رەقەى زەۋى

Lowland : زەۋى نزم

Mafic : پەيۋەنددار بە مەگنىزىوم و كانزاكانى ئاسن

Magma : بەردى تۋاۋە، مەگما

Magneitit : مەگنىتیت، بەردى ئاسن. ئەم ناۋە لە جىكايەك بە ناۋى مەگنەيسيا لە مەراكىش سەرچاۋەى گرتۋە

Magnetism : تايبەتمەندى موگناتىسى، راکىشان

Mantle : سەرپۇش، ئەۋ بەشەى نىۋان ناۋەك و پىنىستى زەۋى، بەشى ناۋەندى زەۋى

Marble : بەردى مەرمەر، مەرمەر

Melange : تىكەلەى بەرد

Metamorphic rock : بەردى تىكگۇراۋ (بەتەۋاۋى گۇراۋ)

Mineral : كانزا

Mieralogy : كانزاۋانى

Moraine : مۆرەن، لم و رىخى سەھۇلان

Mound : تەپۇلكە، ھەندەف، گردى بچوۋك

فەرھەنگى زانستى ئاكادىمىك ئىنگلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Mountain; Hill; Rock : چيا، شاخ، كيتو

Mountainside : داویتی چيا

Mud : هەرگ، قور

Oilsand : بهردی نهوتی

Opal : ئوپال، بهردهشیری

Ore : بهردی كانزا، كانزای خاو

Orogeny : بهدیهنانی چيا، پرۆسهی پیکهینانی چيا

Orography : زانستی چياکان

Outcrop : سهرهلانی بهردی ژیرچین

Palesol : خۆله کۆنه

Peak : شاخ

Peat : پیت، ئیزینگ. پاشماوهی رووهکی دارزراو له ئاودا

Petroleum : بهترۆل، نهوتی خاو

فانیروژۆیک. سهه به ئیۆنی زهویناسی (دریژترین یهکهی مهوادی زهویناسی) که پیکهاتوهه له چهرخهکانی پالیزۆیک (یهکهمین چهرخ)،

میسۆزۆیک (دووهمین چهرخ) و سینۆزۆیک (سێهمین چهرخ) : Phanerozoic

چیاوانی : Petrography

Pinnacle : چیا نوک تیژ

Pillow lava : پاشتهی (بهردی ئاگرین که له گرکانهوه دهباری) بالیف ئاسا

Plain : دهشت، کاکي

Plateau : لاتة بهرزە، زهوی تهخت، تهختان

Plutonic : گرکانی، بورکانی، ئاگرین

stone Precious : بهردی بهنرخ

Pumice : بهردی پی

Pyrite : بهردهئاگر

Quartz : کوارتز، دیژه، ئوکسییدی سیلیکۆن

Ravine : کهندال، دۆلی تهنگ و قوول

Reef : گردی دهریای

Relict mountain : چیا داخوراو، خورماوه

Rhyolite : بهردی ئاگرین، هاوتای گرانیت

Rift : درزیکي دریژ و تهسک له تهواوی تهستووری پستی زهویه، کهلش، شق

Ridge : یال، سهفان، پشتهشاخ، رشته چيا

Rock : بهرد، کهور، تهوهن

Rubble : وردهبهرد، کهرپوچو

Rugged mountain : گهوهه، کپوی سهخت

Salt Lick : بهردی خوی

Sandstone : زیخهبهرد، بهردی لمی، تاویر

Sand soil : خاکی کاوی

Seamount : چیا دهریای

Sediment : نیشتهمهنی، شیلگر، لیتة

Sedimentary rock : بهردی بنیشتهو، بهردی شیلگر

Seismic : سیزمیک، پهیههئیدار به بوومهلهرزە

Seismograph : سیزموگراف، بوومهلهزهپنو، تۆمارکهی بوومهلهرزە

Seismology : بوومهلهرزەزانی، سیزمولۆژی

Serpentine : بهردهمار

فههههنگی زانستی ئاکادیمیک ئینگلیزی کوردی



Tareqwaisi@Gmail.Com

Shale : تاویر، بەردی نیشتوو، کورە، بەئیدیکی تەنکی پان :
Shoreline : لیوی دەریا :
Siate : تەلەبەرد، تاویر :
Siderite : کانزای ئاسن :
Silicification : گۆردران بۆ سیلیکا، گۆردران بۆ بەرد :
Sill : چینی بەردی ئاگرین، تەختەبەردی ئاگرین :
Silt : قور و جلیتاو :
Sinkhole : ئاوریژ. دانەپینی سروشتی زەوی بە ھۆی ئاوەرووی ژێرزەویەو :
Slope : نشینو، لیژایی :
Soil : خاک، زەوی، خۆل :
Sound : تەنگە، گەروو :
Slate : تەختەبەردین :
Slope : لیژایی، نشینو :
Small mountain : شاخی بچوو، شاخۆر :
Stratigraphy : چینزانی، زانستی چینی بەرد :
Stratum : چینی بەردی بنیشتوو :
Stratosphere : ستراٹوسفەر، بەرگی ھەوایی، ھەواگۆ :
Stream, Small river : چەم، جۆگە، رووباری چکۆلە :
Syncline : چینی چال، (بەردی) ناوچال، رووچال، ناوبەتال :
Tarn : گول (-ی قوول و بچووکی کویتسانی) :
Taphonomy : زانستی بەفۆسیل بوون :
Tectonic : زانستی پینکھاتەیی پێستی زەوی، تیکتۆنیک :
Terrane : زەوی ناھەموار :
Touchstone : بەردی مەحەک. بەردیکە زیتری پێ تاقی دەکرێتەو :
Topography : تۆپوگرافی، نەخشەی بەرزى و نرمى زەوی :
Tributary : زى :
Upland : زەوی بەرز :
Uplift : سەرچوون، بەرزبوونەو، جوولانی بەرەوسەری چینی زەوی :
Valley : شێو، دۆل :
Vulcano : گرکان، بورکان :
Vulcanic stone : بەردە ئەستەمى (گرکانی) :
Volcanism : چالاکی گرکانی :
Weathering : سوان یان دارزانی بەرد بە ھۆی ئاوەوھەوا :
Whin : بەردی گرکانی :
amber Yellow : بەردی مارەبا :



Tareqwaisi@Gmail.Com

مافناسی (زانستی ماف) :

Law



Tareqwaishi@Gmail.Com

Abatement : هه‌لوه‌شانده‌وه
 Abduction : مرؤف‌فینی
 Abet : ده‌سته‌بوون له- هاوکاری کردن
 Abode : مانه‌وه
 Abolish : هه‌لوه‌شانده‌وه‌ی یاسا
 Abrogate : لا‌بردنی قانون، هه‌لوه‌شانده‌وه‌ی یاسا، له‌ناو بردن
 Absence : ب‌زری، له‌وی‌نه‌بوون، ئاماده‌نه‌بوون، نادیارى
 Absentee : ئاماده‌نه‌بوو، نادیار، ب‌زر
 Acceptance : قایل‌ی، ره‌زامه‌ندی، دان‌پینانی ره‌سمى بۆ دانه‌وه‌ی پاره
 Access : به‌رده‌ست، ده‌ست‌بارى، ده‌رفه‌تى به‌کاره‌ینان، له‌ده‌ست، ده‌ست‌گه‌ن‌شتن
 Accident : رووداو
 According to : به‌ گویره‌ی، به‌ گوین --- به‌پیی
 Accusation : تۆمه‌ت، تاوان‌بار‌کاری
 Accuse : تۆمه‌ت‌بار کردن، تاوان‌بار کردن
 Acknowledgment : دان‌پینان، راستی وتن --- وه‌ر‌گر‌نامه --- ره‌سید
 Acquit : بی‌تاوان ده‌ر‌چوون، پاکانه کردن، ر‌زگار بوون
 Acquittal : بر‌یاری بی‌تاوان ده‌ر‌چوون، حوکمی بی‌گونا‌هی
 Addendum : پاش‌به‌ند، پاش‌کو --- زیده -
 Address (Postal) : ناو‌نیشانی پۆستی
 Adjourn : وه‌دوا‌خستن، پاش‌خستن
 Adjournment : پاش‌خستنه‌وه، وه‌دوا‌خستنه‌وه
 Adjudicate : حوکم دان، بر‌یار‌دانی داد‌گا
 Adjudication : حوکم دانه‌وه، داد‌وه‌ری
 Administration : به‌ر‌یویه‌رایه‌تى
 Administrator : به‌ر‌یویه‌ر، بر‌یکار
 Admission : دان‌پینان، راستی وتن --- قه‌بوول کردن
 Adversary, Adversary party : لایه‌نی به‌رانبه‌ر
 Advice : ئامۆز‌گاری
 Advise : ئامۆز‌گاری کردن، راویژ کردن
 Advisory body : ده‌سته‌ی راویژی / ریتویتی
 Affidavit : سو‌پند‌نامه، باور‌نامه
 Affirmative : ته‌ر‌یتی، پۆزیتیف
 Age of majority : ته‌مه‌نی یاسای
 Agenda : ئه‌جیندا، سه‌رباس، رۆژه‌ف، به‌ر‌نامه‌ی کار
 Agreement : ریک‌که‌وتن
 Aid : یارمه‌تی، کۆمه‌ک، هاریکاری
 Legal aid : یارمه‌تی شه‌رعی
 Alien : بیانی، هاوولاتی بیانی --- بی‌گانه
 Allow : ریدان، هیشتن، بواردان، رو‌خسه‌تدان
 Allowance : یارمه‌تی مالی
 Maintenance allowance : یارمه‌تی بژیوی
 Alimony : بژیوی
 Alteration : گۆران
 Amalgamation : یه‌ک‌خستنه‌وه (-ی چه‌ندان کۆمپانیا بۆ یه‌ک کۆمپانیا)



Tareqwaishi@Gmail.Com

Ambit : ده وره بهر --- ناوچه، جیگا

Amend : هه مواری کردنی یاسا

Amendment : هه مواری یاسا

Annulment : بووچه لکاری، به تالکاری

charge Answer (to a) : له خو داوکی کردن

Appeal : گازنده له حوکمیک کردن، (به دامیکی بالاتر) شکاتکردن، داوای سهر له نوێ پیداجوونهوهی (حوکمیک)

Appear : تاماده بوون له دادگا --- سهردهرنان، سهرهه لدان

Appendix : پاشکۆ، پاشبهند

Application : داخوژنامه

Applicant : داواکار

Apply for : داوا کردن، داوا کردن

Appoint : دامه زانندن (له کاریکدا)

Appointment : ناواراگه یانندن، پالوتن

Apprehend : گرتن، ده سبه سهر کردن

Approval : قه بوولی، ره زامه ندی، هاوړایی، قایلی

Arbitration : ناویزی

Arbitrator : ناوژیکه ر

Arguemnt : شانک، گوڤانی، دهلیل، بهلگه

Arrangment : ریگه چاره، ههول، کردهوه، تاماده کاری، پیکهینی

Arrears : قهرزی پاشکه وتوو (نه دراو)

Arrest : گرتن، راگرتن، ده سبه سهر کردن

Arrest warrant : بریاری گرتن

Arson : ناگراندهوهی به ته نقه ست، تاوانی سوتان

Article : بهندی یاسا

Assault and battery : ده ستریزی، نازاردانی جهستهیی، هیزشی له پر، پهلامار

Assembly : کوپوونهوه

Assistant judge : دادوهری هاریکار

Attempt : ههولدان، تیکوشین

Attest : سهلماندن (به یارمه تی شایهت)، شایه تی دان

Attorney : پاریزهر

Attorney genreal : پاریزهری گشتی، دادستین

Authority : داموده زگای ده ولته تی

Authorization : بریکاری، بریکارنامه

Bailiff : کاربه دهستی دادی --- فرمانبهری ده سبه سهرگرنتی مال و ملک

Bail : ده سته بهری دراوی، کفالهت

Bailee : ده سته بهر، ئه مانه تدار

Ballot : ده نگدان

Bankrupt : مایه پووج، موفلیس

Bankruptcy : مایه پووچی، موفلیسی، کاوولی، تیکشکاوای

Bankruptcy petition : داخوژنامه ی مایه پووچی

Bar association : کومه له ی پاریزهران

Barrister : پاریزهری دادگای بالا

Bench : ده سته ی دادوهران

Beneficiary : قازانجوه رگر، قازانجه رکه وتوو

فهرهنگی زانستی ئاکادیمیک ئینگلیزی کوردی



Tareqwaishi@Gmail.Com

Bigamy : دووھاسەری

Bill : پێشنیاری یاسا، پیلانی یاسایکی نوی

Bind : خستنه ئەستۆ، ھەلپێچان، ناچار کردن

Binding : ناچاری

Blackmail : بە ھەرەشە و چاوسۆری پارە لە خەڵک سەندن، بەزۆر وەرگرتن، خواھ سەندن

Blood test : تاقیکردنەوی خوین

Board : ئەنجومەنی بەرئوبەرایەتی، رێبەرایەتی، کۆمیتە

Breach : پەیمان شکینی، پێشیلکردنی رێکەوتن

Breach of duty : تاوانی کاری، سەرپێچی ئەرکی ئیداری

Breach the law : سەرپێچی یاسایی، شکاندنی قانون

Cancel : لابردن، لاوەنان، سڕین

Cancellation : سڕینەو، لاوەنانەو

Capital : سەرمايە، دەستمايە

Care : چاودێری، سەرپەرەشتی

Certificate : باورنامە، بەلگەنامە

Certify : شایەتی دان، گەواھی دان، باورنامە پێدان

Challenge : بەرەنگاری گردنی شایەت لە دادپرسیدا

Charge : تاوانبار کردن، گوناھبار کردن --- تۆمەت، تاوانبار کاری

Chief judge : سەرۆکی دادگا

Circumstances : بارودۆخ، رەوش

Citizen : ھاوولاتی

Civil : مەدەنی، سیڤیل

Claim : داخوازی، ویست --- بانگەشە

Clerk : فەرمانبەر

Collusion : سازوبار

Commission : لیژنە ی لیکۆلینەو، کۆمیسۆن

Committee : لیژنە، کۆمیتە

Condonation : لێبووردن، چاوپۆشی

Confession : دانپێتان، گرتنە ئەستۆی تاوان

Cohabitation : پیکەوژیانی

a crime Commit : تاوانکردن، سەرپێچی کردن

Commute : گۆڕینی سزا، سووککردنی سزا

reason Compelling : ھۆی ناچاری

Complain : سکالا کردن، گازندە کردن، شکات کردن

Complaint : سکالا، گازندە، گلەیی، شکات

Complaintan : سکالاکەر، گازندەکەر

Compromise : رەزامەندی دوولایەنە، سازیان، چارەسەری ناوەندی

Compulsory : ناچاری، زۆرەملی

Condemn : مەحکوم کردن --- مەحکوم بوون

Consensus : کۆکیوون لەسەر، ھاودەنگ، رەزامەندی گشتی، ھاوڕا

Consign : راسپاردن

Conspiracy : پلانی نەهنی، کۆمپلۆ، کەین و بەین، ھاودەستی

Constitution: یاسای بنچینەیی، دەستوری حکومەت

Contract : رێکەوتننامە، کۆتراکت



Tareqwaishi@Gmail.Com

Conveyance : گواستنهوه، بهلگهنامه ی گواستنهوه :
 Convict : گوناھبار کردن، مهحکوم کردن، تاوانبار کردن :
 Conviction : گوناھباری، تاوانباری :
 Copyright : مافی چاپ :
 Coroner : لیپرسهری گشتی، کارمندیکی دهولته تی که له مهرگی بهگومان دهکولتیهوه :
 Council : ئهنجومه، راویژگه، دیوان :
 Covenant : ریکهوتن :
 Creditor : قهرزدهر :
 Crime : گوناھ :
 Criminal law : یاسای تاوانی، مافی سزای :
 Cross-examination : دواندن، لیپرسینهوه به زهبر :
 Custody : سهبره رشتی (مندال) :
 Customs duty : گومریکی، باجی گومریک :
 Damages : زیان، زهره، خهسار :
 Death penalty : سزای مهرگ :
 Deceased : کۆچکردوو، مردوو، خوالیخوشوو :
 Debtor : قهرزدار :
 Decapitation : سهبرپین :
 Deed : بهلگهنامه یکی ئیمزاکراو له مهر سامانی ههرمانی (نهگۆر) :
 Deem : وادانین، وازانین :
 Defalcation : قۆلبری، دهستبری، ههله خهرجی پاره یا سامانی کهسیکی تر، دزینی پاره :
 Defamation : ناوهراندن، بهدناوکردن، تۆمهت، سووکایه تی پیکردن :
 Defeasance : بهتال، پووچهل --- بهندی یاسایی :
 Defendant : (لایه نی) تۆمه تیار، داوا له سهر تۆمارکراو :
 Deliberate, Intentional : بهته نقهست :
 Deportation : گه راندنه وه، وه ده رنان، دیپورتکردنه وه :
 Deposition : بهلگه نامه ی شایه تی، گهواهی :
 Descendant : نه وه، وه چه :
 Detain : راگرتن، دهستبه سهر کردن، گرتن :
 Detainee : دهسبه سهر کراو، گیراو، بهندکراو :
 Detention : دهستبه سهری، گلدانه وه، راگرتن :
 Detention order : برپاری گیران دهسبه سهری :
 Detention period : ماوه ی گیران دهستبه سهری :
 Determination : به کلاکردنه وه --- برپاری به کالایی :
 Detinue : داوای قهزایی (دادپرسی، پرۆسه ی یاسایی) بۆ به دهستهینانه وی ملک ی کهسی :
 Diplomat : دیپلومات، نویتنه ری ولاتییک (له ولاتیکی تردا) :
 Directions : ریتویتی :
 Discharge : هه لپه سارتن، ده ر کردن، به ردان، ئازاد کردن :
 Discretionary : به دلخوازی، سه رپشکی، به ویستی خو :
 Disbursement : پاره دان :
 Dismiss : ده ر کردن --- ره د کردنه وه ی گازنده (دادخوازی) :
 Dispute : کیشه، ناکوکی :
 Dissident : جودابیر، به ره ه له ست :
 Disrate : دابه زاندن، پله که مکردن :



Tareqwaishi@Gmail.Com

کوتای پنهان (-ی هاوسه ری یان هاوبهشی بازرگانی)، دواپی هینان --- دارووخان، تیکچوون، تهروتوونا بوون : Dissolution

دهستپه سهر گرتهوه : Distraint

ناوچه، دهقهر، ههریم : District

دادگای ههریم : District court

تهندامی دادگای ههریم، دادوهر : District court judge

جیابونهوه، تهلاق : Divorce

لیسته ی دادگا، توماری داوایی (گهلیش، کیشه) دادگا : Docket

بهلگه نامه ی دوکتور : Doctor's certificate

زانستی ماف، دوکترین : Doctrine

بهلگه، شانک، سه نه د : Document

بهلگه نامه : Documentary evidence

بواری لینهاتووی : Domain

جینگه ی مانهوه، باره گه، نیشتنگه، مال : Domicile

گه لاله، رهشنووس، پینشنووس : Draft

سهرخوش : Drunk

خانووی دووبنه ماله یی (به دوو دهرگاوه)، دوبلیکس : Duplex

زوره ملی نایاسایی، زهر، زور : Duress

تهرک --- باج --- خهرج : Duty

مافی بهرسنورکردنی سامان، بهندایه تی : Easement

جیه جی کردن، رایهراندن، ته انجام دان : Effectuate

رزگاری، تازادی : Emancipation

تابلوقه، گهماروی تابوری : Embargo

هه له خهرجکی کردن، دزینی تهو پاره ی که بهرپرست : Embezzle

دهستمز، مووچه، هه قدس : Emolument

کارمهند، کارکهر، فره مانهر : Employee

کار، ئیش، خزمه ت، جیگا : Employment

بنکه ی کار : Employment office

خاوه نکار : Employer

یاسا دهرکردن : Enactment

دهرکردنی یاسا، په سهند کردنی یاسا : bill Enact a

ئیمزای پشت بهلگه یک : Endorsement

دهستتاویز، بهخشین : Endowment

به کار گرتن : Engage

به کسانی : Equal opportunities

دادپهروه ری، ئینساف، به رابه ری : Equity

هه له : Error

هه لاتن، راکردن : Escape

گهرانه وه ی سامان بو دهوله ت : Escheat

تهخمین، مه زنده کردن، خه ملاندن : Estimate

کوشتنی بی تازار : Euthanasia

رووداو، به سه رهات : Event

بهلگه، شایه تی : Evidence

تاوتویکردن، هه لسه نگاندن --- لیکولینه وه --- لپرسی : Examination

لپرسی نی شایه ت : witness Examination of a



Tareqwaishi@Gmail.Com

Exculpate : پاكانه كردن، بې تاوان دهرخستن
 Executor : راپه پرتنه، جېبه جېكار
 Exception : تاوارة، هه لاوړدی
 Excessive : له راده به ده، زیاده
 Exhibit : به لگه ی پېشان دراو له دادگا
 Expel : کړدنه دهره وه، رتاندن
 Expenditure : خه رخی
 Expenses : تیچوون، خه راج
 Expert : پسرپور، شاره زا
 Expertise : شاره زایی تایبته
 time Expired : کاتی به سه رچوو
 Expropriation : فروشی زوره ملی زهوی به ده ولته، ده سته سه ردا گرتنی مال و ملک
 Expulsion : دهره ونان، دهر کړدن
 Expunge : سرینه وه
 Extortion : به زور وهر گرتن، به ده سته پنهان یا لیسه ندنی شتیک له ریگای هه ره شه وه، خاوه سه ندن
 Extradition : به ده سته و دان، دانه ده ست، ته سلیم
 Extraordinary : نا ئاسایی --- سه یرمان
 Eyewitness : چاونیر، شایه تی به چاودیتوو
 Fair : له بار --- دادوه رانه --- هه رزان
 Fairness : دادپه روه ری، دادوه ری
 False : چه وت، ناراست
 Felony : تاوانی گه وره، جه نایه ت، که تن
 Fetch : هینان بو دادگا
 Fiduciary : ته مانه تدار، وه سیه تکار
 File : فایل، دوسییه
 Final order : حوکمی کوتایی، بریاری داوی
 Fine : قه ره بوو، بزاره، غه رامه، خه ساره ت
 Fiscal : باج- --- بوودجه
 Fiscal year : بوودجه ی سال
 Foreclosure : لابر دنی مافی له گره و دهره پنهان
 Foreigner : که سی بیانی
 Forensic medicine : پزشکی قانونی
 Forensic psychiatry : دهر وونپزشکی قانونی
 Forfeit : له کیس دان، له ده ستدان
 Form : فورم
 Formal : ره سمی، فه رمی
 Fraud : قولبر، ده سبر، فه نده کباز، ساخته چی
 Free of cost : به خورایی، هه وانته، به لاش
 Freedom : نازادی، سه ربه سستی
 Freehold : ملکی ره به ق، خاوه نیه تی سه ربه ست
 Fugitive : هه لاهاتوو (له دادگا)، را کړدوو --- په نابهر
 Full session : دانوستانی (کو بوونه وه) گشتی
 Garnishment : بانگېشت کړدنی قه رزدار بو دادگا
 Gavel : چه کوشی دادگا

فهره نگی زانستی ئاکا دیمیک ئینگلیزی کوردی



Tareqwaishi@Gmail.Com

General : گشتی
Go bankrupt : مایه پوچ بوون
Goods : شتوومهک، کالا
Ground : هۆ، سوڤنگه
Guarantor : دهسته بهر، متمانه دهر، زامن
Guardian : سه ره رهشت، چاودیر
Guilt : تاوان، گوناه
Gulity : تاوانبار، گوناھبار، تاوانکار، مه حکووم
Grant : به خشین --- یارمه تی --- هینستن --- دانپینان
Harassment : تازار، دل تیشانی، هه راسانی، ئاریشه، زیر کاری
Hearsay : شایه تی دهست دووهم
Hearing : دانوستانی دادگا
Hindrance : کۆسپ، له میهر، ئاستهنگ
Hire : به کریگرتن --- بزاره، قهره بوو
Holiday : پشوو، وه چان
Homicide : مروؤکوژی، تاوانی کوشتن
Honour : نامووس
Hostage : بارمته
ID, Identity card : پیناسنامه، کارت پیناسه
Ignorance : نه زانی، نه فامی
Illegal : نایاسایی، ناقانونی، ناشه رعی
Illicit : ناقانونی
Immigrant : کوچه ر
Impartial : بی لایه نانه، دادپهروه رانه
Imprisonment : زیندان، به نیدخانه
Inapplicable : ناله بار، نابه جی --- ناره وا
Inappropriate : ناگونجاو --- نادروست
Income : داهاات
Inconvenience : گیتجه ل، دهر دیسه ر، ناره حه تی، تازار
Incorrect : نادروست، ناراست
Incrimination, Indictment, Charge : تۆمهت، تاوانبار کاری
Infant : مندال، ساوا
Informal : ناره سمی، نافه رمی
Infringement : بيشيلکاري --- سه رپینچی
inheritance : میرات
Injustice : بی دادی، نادادپهروه ری، بی ئینسافی
Inmate : به ندی، زیندانی
Innocent : بی تاوان، بی گوناه
Inquiry : لیپرسینه وه
Jeopardy : مه ترسی، ریسک
Judge : دادوهر، قازی، حاکم
Judgment : بریاری دادگا
Judicial oath : سویتندی شه رعی
Juvenile : هه رزه کار، لاو، گه نج



Tareqwaishi@Gmail.Com

delinquent Juvenile : تاوانی ھەرزەکاران

Labour : کار، کار -

Labour exchange law : مافی کار

Labour agency : بئکە ی کار

Lack : کەمی، کەمایەسی

Land tribunal : دادگای ملک (دەوڵەت، زەوی و زار)

Law, Jurisprudence : ماف، زانستی ماف

Lawful absence : ھۆی شەری بۆ ئامادەنەبوون (لە دادگا)

Lawsuit : داوای قەزایی، پڕۆسەی دادی

Lease : بۆندی کرێ

Legal staff, Legal expert : مافزان، یاسازان

Liabale : بەرپرس

Liberty : ئازادی، سەرپەستی

Limit, Time limit : مۆلەتی کاتی

Limitation : بەرسنووری، سنوورداری

Locum : جیگر، جینشین

Lower court : دادگای خواروو

Marriage : ھاوسەری، ژنومێردی، پەیمانی ھاوسەری

Matrimony : ژنومێردی

Measure : کردەو، چارەسەری، ھەول، مامەلە

Medical examination : لیکۆلینەوێ پزیشکی

Mediation : ناوێزی

Medo-legal expert : پزیشکی قانۆنی

Minor : کەمەتەمەن، مێرمندال، لاو

Minutes : تۆمار، پڕۆتۆکۆل

Misdemeanour : تاوانی بچوو، سەرپێچی

Malfeasance : تاوانی کاری، سەرپێچی ئێداری، گەندەلی ئێداری

Misuse : بەکارھێنانی نابەجێ، خراب بەکارھێنان

Mitigate : داشکەندنی سزا

Motive : سۆنگە، ھۆ، مۆتیف

Municipality : شارەوانی

Negotioation : وتووێژ

Non-optional : ناچار ی

Oath : سوێند

Objection : بەرھەڵەستی

Obligation of secrecy : ئەرکی راگرتنی نەیتە

Observe the law : پەپەرەوی کردنی یاسا

Offender : سەرپێچکار، تاوانبار

Office : فەرمانگە، نووسینگە، ئوفیس

Officer : کاربەدەست، فەرمانبەر، کارمەند

Official : گشتی

Official letter : بەلگەنامە، سەنەد، پەيام، نامە

Opinion : مەبەست --- تێڕوانین --- رای پەسپۆر

Opponent : رکاوەر، بەرانبەر



Tareqwaishi@Gmail.Com

Oral : زاری

Order : دهستور، حوکم، بریار

رہد کردن --- ھلّوہ شاندنہوہی بریاری پیتشوو :

Overrule

Paragraph : بھندی یاسا

Pardon : لیخوشبون، لیبوورین

Parenthood : دایکوباوکیٹی

Parole : نازادی مہرجی --- بھ شہرتی بھردان

Pass a sentence, Pass a judgment : راگہ یاندنی بریاری دادگا

Pecuniary penalty : سزای دراوی

Period of limitation : ماوہی بھرسنووری

Peril : مہترسی، ریسک، خہتہر

Perjury : شایہ تی بھدرؤ

Permanent abode : مانہوہی دایمی

Perpetrator : تاوانبار

Plaint : داخوازی تاوانبار کردن

Plaintiff : شکاکتہر، سکلاکہر

Petition, Claim, Motion : پیشنیار، داخواز، داوا

Plea : بیانوو، دادخوازی، پارانہوہ، لالینہوہ

Postponement : وداواختن، پاشخستن

Preamble : سہرہتا، دہستپیک

Preference : مافی بھرای

Press libel case : داوا ی نازادی چاپہ مہنی

Prisoner : زیندانی، بھندی

Privileged : نہینی، شارہوہ

Probable cause : ھوی شیمانہی / ٹیحتیمالی

Probation : حوکمی مہرجی --- چاودیری

Property : سامان، ملک، خانووبہرہ، زہوی وزار

Prosecute : داوا لہ دڑ بھرز کردنہوہ، شکات لیکردن، سہر لہ دوونان

Prosecuting attorney : دادستین

Prosecutor : داواکار، پاریزہری گشتی

Proecution : دادگای، دادپرسی

Protest : رھخنہ

Prove : سہلماندن

Provision : بھند، دہستور

Provisional : دہستپیک، سہرہتایی

Proxy : بریکارنامہ، بریکار، نویتنہرایہ تی

Public : گشتی

Punish --- سزادان

Punishment : سزا

Quash : لایردن، سرینہوہ، ھلّوہ شاندنہی حوکم یا بریار

Questioning : لیپرسینہوہ

Receiver : کاربہ دہستی مایہ پوچی، کارگیری موفلیسی

Recording clerk : تومارکار



Tareqwaishi@Gmail.Com

Retification : راستکردنه‌وه، چاککردنه‌وه :
 Rectify : راستکردن، چاککردن
 Refugee : په‌نا‌به‌ر
 Refusal : رهد، به‌ریه‌رچی، وه‌لامی رهدی :
 Regulation : ریتویتی، ټاموژگاری، پینش‌نار --- ده‌ستور، یاسا
 Reimburse : دانه‌وه --- قه‌ره‌بوو کردن، بژاردن :
 Rejection : رهد، به‌ریه‌رچی، وه‌لامی رهدی :
 skin, Relative Next of : که‌سوکار، خزم :
 Right of access : مافی هاتوچوو :
 Release : رزگار کردن، ټازاد کردن :
 Remand : بریاری دادگای بالا بۆ سهر له نوی لیکولینه‌وی داوایک :
 Remedy : قه‌ره‌بو، بژاره :
 Remedies : شیوه‌یک بۆ سهر له نوی لیکولینه‌وی داوایک :
 Represent : نوینته‌رایه‌تی کردن :
 Resolution : چاره‌نووساز، یه‌کلاکه‌ره‌وه، دوا‌بریار :
 Reviw : پینداچوونه‌وه، چاوپینخ‌شانه‌وه :
 Revoke : هه‌لوه‌شاندنه‌وه --- هه‌لگرته‌وه :
 Right : هه‌ق، ماف :
 Secretary : کاردار، رازگر، سکریتیر :
 Secret ballot : ده‌نگدانی نه‌پنی :
 Seize : ده‌ستبه‌سهر گرتن، زه‌وت کردن، داگیر کردن :
 Sentence : حوکم، بریاری دادگا ---- حوکم دهر کردن، مه‌حکووم کردن :
 Sentenced : مه‌حکووم کراو :
 Sequestration : زه‌وت، ده‌سربه‌سهرگرتنی کاتی به‌سهر سامانی که‌سیکی قه‌رزار :
 Settle : یه‌کالا کردن (یه‌کلاییکردن)، برینه‌وه :
 Signature : ټیمزا، واژو :
 Soliciter : پاریزهر :
 Spouse : ژن، میترد :
 Staff : کارمه‌ند، ستاف :
 Statue : یاسا، قانون --- ده‌ستوری حکومه‌ت، یاسای بنچینه‌ی :
 Staute book : کتبی یاسا :
 Stay : مانه‌وه، راگیربوون، وه‌ستن :
 Subsidy : یارمه‌تی، باربوو، یارمه‌تی مالی، پالپشتوو :
 Sue : دادخوازی کردن، شکات کردن :
 Suffering : ټازار کیشان، کویره‌وه‌ری دیتن --- ته‌نگانه :
 Suit : دادخوازی، گازنده :
 Summons : بانگکردن (بۆ دادگا)، داوا کردن :
 Summons : بریاری ټاماده‌بوون له دادگا، بانگ‌شنامه :
 Superior court: دادگای بالا :
 Supervision : چاودیری :
 Supervisor : چاودیر :
 Suspect : گومانبار، گومانلیکراو، به‌گومان :
 Suspend : هه‌لوه‌شاندنه‌وه بۆ ماوه‌یک، راگرتن، ده‌ستبه‌تال کردن :
 Talks : وتووێژ :



Tareqwaisi@Gmail.Com

Temporary : کاتی، دەمی
Tenancy : کرێداری، ملکی به کرێ، ماوهی کرێداری
Tenant : کرێدار
Term : مهودا، مۆلت --- مهرج، شهرت
Testament : وهسیه تنامه
Testify : شایه تی دان
Testimonial : گهواهی، شایه تی
Testimony : وتهی شایهت، گهواهی شایهت
Trial : دادپرسی، دادوهری
Tribunal : دادگای تایبهت، تریبونال
Trustee : وهسیه تکار
Unanimous : هاوڕا، هاودهنگ --- سه رجهم
Unchallenged : به رهنگار نه بوو، ره د نه بوو، بی چهن دو چوونی
Unjust : نادادی، نائینسافی
Unlawful : نایاسای، ناقانوونی
Unwritten law : یاسای نه نووسراو (نه ریتی، سوخته تی)
Valid : رهوا، قانوونی --- به کار --- جی متمانه
Verbatim : ده قاوده ق، وشه به وشه
Verdict : حوکم، بریاری دادگا، رای دادگا
Violate : پینشیلکردن
Void : بی رهوا، بی بایی، به تال
Wrong : ناراست، نادروست
Young offenders : سه رپینچکارانی گهنج



Tareqwaisi@Gmail.Com

ویژہ (تہدہبیات) :

Literature



Tareqwaishi@Gmail.Com

Abstract : دەرھەست، ئەبستراكت، ناخۇيا، ناپتەو، ھەلمالىاۋ

Accent : جەخت --- شىۋەزار

Act : پەردەشانۇ، ئەكت، پارچەيىك لە شانۇ، بەش

Aestheticism : جوانىيەرەستى، ئىستائىزم

Allegory : چىرۋكى ھىمايى، ئالىگورى، كىنايە

Alliteration : دووبارەبۇنەۋەي پىتتىك لە دېرىكى شىعدا، سەرۋاي دەستىيىكى نيوان وشە كە بە ھەمان دەنگ دەستىيىدە كاتەو

Allusion : ئامازە، ھىما

Ambiguity : لىلى، تەمومۇزى، نادىيارى

Analogy : ويىچۈۋى، ئانالۇزى، ھاۋتايى، ھاۋسانى

Anecdote : كورتىلەچىرۋىك

Antagonist : دۋەبالەۋان --- بەرھەلىستكار، نەيار، دۋژمن

Anthropomorphism : مەرۋىيىچىمگەرى، بەجەستە كارى

Approach : بۇچۈۋى، رىياز

Archetype : نمۇنەي سەرەتايى، ئاركتىپ، مۇدىل

Assonance : ھاۋدەنگى --- نىۋسەرۋا

Audience : خۇيتەر (-ى نوۋسەر)

Autobiography : خۇزىاننامە

Ballad : بەلاد، سترانى چىرۋىكى نەتەۋەي، ھەلىيەستى ئەفسانەيى

Baroque : رازاندەۋەي سەير و سەمەر، بارۋىك، رىچكەيىك لە نىۋ ھونەر، مووزىك، ئەدەبىيات، و ...ھتد. بە شىكلىگەلىكى خەملىندىراۋى سەنگىن :

Baroque

Biography : ژىاننامە، بايۇگرافى

Burlesque : گالىتەجارى، ترانەيى، تەۋزەيى

Burlesque : ئاھەنگ، رىتم، كىش

Caesura : ۋەستانى ھەلىيەست لە ناۋەراستى رستەدا

Catharsis : دەرۋونپاكز كارى، پاك و خاۋىتىكىردى نەفس لە رىگەي ھونەرۋە

Character : كاراكتەر، كەسەيىك لە بەرھەمىيىكى ئەدەبىدا، كەسايەتى

Chorus : دەستەي ئەكتەرانى سەر شانۇ لە درامى كەۋنى يۇنانىدا --- دەستەي گۇرانىيىزان، دەنگەۋەرە، كۆر

Chronicle : تۇمارى روۋداۋەكان بەپىي رىزى مېژۋۋى، كرۋىنىك، مېژۋۋچكە

Classical : كلاسسىك، پەيۋەنددار بە ئەدەبىياتى كەۋن (-ى يۇنان يا رۇم)

Classicism : كلاسسىزم، پەيۋەۋى لە رىيازگەلى يۇنان و رۇم، رىچكەيى (ستايلى) كەۋن لە ۋىزە و ھونەردا

Climax : پۇيكە، تروپىك، كەمت، خالى ۋەرچەرخانى چىرۋىكىك؛ ئەۋ دەۋەي كە كىشەۋبەرەكان (مىللانىكان) لە بەرزترىن ئاستدان

Colloquialism : دەستەۋازەي ئاخاۋىتى

Comedy : كۇمىدى، شانۇي پىكەنىناۋى

Consonance : ھاۋئاھەنگى، ھاۋدەنگى

Connotation : زىدەمانا، ۋاتاي راگەيىندەرى، ۋاتەي تەنىشتى، ئەۋ زىادەچەمكەنە كە بەسەر وشەيىك دابروان

Co-rhyming : ھاۋسەرۋا، سەرۋا ھاۋبەش

Concrete : كۇنكرىت، بەرجەستە، راستەقىنە

Conflict : كىشەۋبەرە، مىللانى

Couplet : جوۋتخىشتەكى، دوۋبەيتى

Criticism : رەخەي ئەدەيى

Denotation : ۋاتايى، پىناسەيى --- ماناي ھەقىقىي وشەيىك

Denouement : ئەنجام، ئاكام، بەرئەنجام

Description : پىناسە، تارىف، ۋەسف

Detective Story : چىرۋىكى پۇلىسى

فەرھەنگى زانستى ئاكادىمىك ئىنگلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Dialogue : دىالوگ، وتووېژ

Diary : دەفتەرى بىرەۋەرى

Didactic : (بەرھەمى ئەدەبىي) فېركارانە، راھىنانى

Documentary : بەلگەيى

Draft : گەللەي سەرەتايى

Drama : شانۇ، دراما

Eclogue : سروودى شۋانى، شىعرى گۈندى

Elegy : پەژارەشىعر، چامەي ماتەم، سىياچەمانە

Eloquent : رەۋانېژ، خۇشدوو، جوانپەيى، قسەخۇش

Eloquence : رەۋانويژى، خۇشدوۋى، جوانپەيى --- ھونەرى ئاخوتن

Empathy : سۆزىياري، ئىمپاتى، ھاۋسۆزى، ھاۋدلى (چوۋنەنتوۋەي ھەستى كەسىكى تر و تىگەيشتنى ئەۋەي ئەۋ ھەستى پىدەكا)

Epic : شىعرى چىرۋكى

Epigram : ئېپىگرام، نوكتە

Epilogue : دوۋاۋتە، كۋتايى شىعر

Episode : رووداۋ، بەسەرھاتىكى گىچكە (ناگىرنگ)

Epitaph : نەخشى سەر كىل و گۈر، گۈرنامە

Epithet : نازناۋ، پەسن

Essay : وتار

Exemplum : كورتەچىرۋك (بە پەيامىكى رەۋشتى)

Exposition : راقە، شىرۋە

Fable : ئەفسانە، چىرۋكى ئاكارى، چىرۋكى ھەلبەستراۋ

Fairy Tale : چىرۋك (-ى ئەفسانەي)

Fantasy : فانتازىا (جۈرىك لە ئەدەبىياتى چىرۋكىي مۇدىر بە جىگا، روخسار و رووداۋگەلى خەيالاۋى)

Fiction : چىرۋكى خەيالاۋى

Flashback : فلاش بەك، پاشىروان، گەرەنەۋە بۇ رابردو

Folklore : فۇلكلور، دابونەرىت و ئەفسانەي بەجىماۋى كەلتوۋر يان گروۋپىك لە خەلك

Folktale : چىرۋكى نەتەۋەيى

Formalism : شىكلىگەرى، فۇرمالىزم، بىچمخۋازى

Futurism : ئاپەندەخۋازى، فوتورىزم

Genre : چەشنى بەرھەمى ئەدەبىي، ژانىرى ئەدەبىي

Half rhyme : نىۋسەروا

Hellenism : ھېلېنىزم، پەيرەۋى كىردنى فېر و رىچكەي يۋاننىي كەون

Hexameter : دوازدەبەرگەيى

Humanism : مەۋخۋازى، مەۋقەپرەۋەرى، پىسائپەرەستى

Hymn : سروودى ئاينى

Hyperbole : فىشەكارى، (زىدەرەۋى، پىتەنان)

Identity : ناسنامە

Idiom : ئىدىۋم، دەربرېنى زارى --- زاراۋە، زامانى تايپەت

Illusion : ۋەھم، خەيالى خاۋ، ساۋىر، خۇخلەتان

Imagery : وىتئاي ئەدەبىي

Interior monologue : مۇنۇلۇگى ناخى

Internal rhyme : سەرۋاي ناۋەكى

Intertext : ناۋدەق

Irony : تەۋەس، توانچ

فەرھەنگى زانستى ئاكادېمىك ئىنگىلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Journalism : رۆژنامەوانى، رۆژنامەگەرى

Line : دىر شىعر

Litterature : وىژە، ئەدەبىيات، بەرھەمى نووسراوى

Literal Language : زمانى ئەدەبىي

Literary : ئەدەبىي

Love poem : جامەي ئەقىنى

Lyrics : لىرىك، شىعرى بەزمى

Manuscript : دەستىنوس

Melodrama : مىلۇدراما، شانۇگەرىي ھەستىزوين و ورووژىنەر

Memoirs : بىرەوهرى جىاوازه لەگەل خۇژياننامە چونكە بايەخ بە بەسەرھات و ژيانى خودى نووسەرھەكە نادا

Metacriticism : رەخنەي رەخنە

Metaphor : مېتافۇر، خوازه

Meter, Metre : كىش

Mitrics : كىشئاسى

Modernism : مۇدەرنىزم، نوڭخوازي

Monologue : مۇنۇلوگ، تاكدوانى، لەگەل خۇ دوان

Myth : ئەفسانە

Mythology : مېتۇلوژى، كۇمەلە ئەفسانە

Narration : چىرۇك، گىرئانەو، خىكايەت

Narrator : گىرئەوهر، چىرۇكىيىز

Narratee : گوڭگر

Neoclassicism : نيوكلاسىزم (كلاسىزمى نوئى)، رېئازىك كە پەپرەوى ئەدەبىياتى كەونى (ئەنتىكى) كلاسىكى دەكات

Novel : رۇمان

Novlette : كورتەرۇمان

Octave : شىعرى ھەشت خىشتەكى، ئۇكتاف

Ode : پارچە شىعرى بەزمى، جامەي گۇرانى

Opera : ئوپېرا، شانۇگەرى بە مووزىك و ھەلەبەست

Oration : ئاخاوتن، لىدوان

Oxymoron : دەستەواژەيك بە دوو وشەي دژانېر (ھاودژ)

Panegyrist : بەندىيىز

Pantheism : ھەموو خودايى --- يەكتى ھەبوونى

Parable : چىرۇكى رەوشتى

Parallelism : شانېشانى، بەراورېكى، ھاوبەرى، مېتودى بەراوردكردى دوو ھزر

Persona : كاراكتەرى (كەسىك) بەرھەمىكى ئەدەبىي

Plagiarism : دزىي ئەدەبىي

Parody : بارۇدى، لاسايى گالئەجارپانەي بەرھەمىكى جىددى ئەدەبىي

Pastoral : شىعرى شوانكارەيى

Pentameter : پېنئىچەكەيى

Personification, Prosopopoeia : دواندىنى شتى بىگيان --- بەمرۇقى كردن

Phenomenology : دياردەناسى

Picaresque Novel : چىرۇكىك كە پالەوانەكى فېلباز و ساختەچى يى

Plot : گەلالە، گرى، تانوپۇ، نەخشەي رووداوەكانى چىرۇك يان رۇمان لە رەخنەي ئەدەبىدا

Poem : جامە، ھونراو، ھەلەبەست، شىعر، ھۇزان

Poet : ھۇزانوان، شاعىر، ھەلەبەستوان

فەرھەنگى زانستى ئاكادېمىك ئىنگلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Poetry : ھۆزان، شېئىر، ھۇنراۋە

Poetic prose : پەخشانە شېئىر

Polemic : بەرھەمىي مۇستەھكەملىگەر

Pornography : پۇرئوگرافىي، نووسراۋە يان پلاۋكراۋىك كە دنەدەرى ھەۋەسى سېكىسە

Postmodernism : پۇستمۇدەرنىزم، رېئاللىقنى ئەدەبىي ۋ ھونەرى كە لاي وايە ئىتەر مۇدەننىم باۋى نەماۋە

Primitivism : دېرېنخۋازى، رەسەنپەرەستى

Prologue : پېئشەكى، پېئشوتار

Prose : پەخشان

Protagonist : پالەۋانى چىرۇك، كاراكتەرى سەرەكى داستانىك

Proverb : پەندى پېئشىنان

Pseudonym : زېرناۋ (-ى نووسەر)

Pun : يارى وشە

Quatrain : چۈرئىنە، شېئىرى چۈر خىشتەكى

Realism : رىئالىزم، رىئاللىقنىخۋازى

Refrain : سەرەدەنگ، پارچەئىك كە لە شېئىرىكدا دوۋپات دەپتەۋە

Renaissance : ھۇرئىزان، رېنېئسانس

Resolution : كۇتايى، ئەۋ بەشەي چىرۇك كە كېشەۋبەرەكان (مىللاننىكان) چارەسەر كراۋن

Rhetoric : ھونەرى دۋان (ئاخاۋتن)، رېتورىك

Rhythm : رېتىم، كېشى شېئىر

Riddle : مەتەل

Romance : رۇمانى ئەفنىي، ئەفسانە

Rhyme : سەرۋا، پاشەل

Rhythm : رېتىم، كېش

Satire : ساتىر، تەنز

Scansion : لىكداۋەۋەي ھەلپەست

Scene : دىمەن --- شانۋ، سېن

Fiction Science : چىرۇكى خەيالى زانستى، ساينس فېكشن، چىرۇكىكى ئايەندەيى بە جەخت لەسەر تېكىنىك ۋ گەشتى ئاسمانى

Semiology : سېمۇلۇژى، ئامازەناسى

Semiotics : ھېماناسى، زانستى ھېما

Sestet : شېئىرى شەش دېر، شەشىنە، دۋاين شەش دېرى سۇنىت

Setting : شوپن ۋ كات

Short story : كورتىلەچىرۇك

Simile : لىكچۈۋان، بەراۋدكارى

Soliloquy : تاكوپۇزى

Sonnet : سۇنىت، چامەيىكى 14 نېۋەدېرى

Spondee : يەكەي رېتىمى شېئىرى

Stanza : بەندى شېئىر

Stereotype : سىتېرېۋتايپ، كلىشە، چەمك يا وپتەيىكى زۇرسادەكراۋ

Structure : پىكھاتە، رۇنان

Structuralism : بونىادخۋازى

Subplot : زىرچىرۇك

Suspense : ۋروۋژاۋى، گرۇپى بەلەزەت --- دېرۇنگى، دوۋدلى

Style : رېچكە، شېۋاز

Symbol : سېمبۇل، رەمز، ھېما

فەرھەنگى زانستى ئاكادېمىك ئىنگلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Symbolism : هېماگهري، سېمبۆليزم

Syllable : بېرگه (-ى وشه)

Sylogism : بهرته نجامى لوژيکى

Text : دهق، تېكىست

Textual Criticism : شيكاريى ئهدهبى

Theme : خالى سهرهكى، تېم، باس، بايهت

Thesis : تيز، وتار و خالى مشتوومرله سهر

Tone : ئاواز

Tragedy : مه رگه سات، تراژىديا

Tragedy : تراژيکۆمىدى

Turning point : خالى وهرچه رخاڭ

Unities : يه کايه تى، دهستوورى پىنگهاتهى شانۆيى

Utopia : يوتوپيا، داهاتووينكى ئايدىيالى (نموونه يى)

Verisimilitude : راست ئاسا، روخسارى راستى

Verse : كۆپله شيعر --- ههلبهست

Versification : ههلبهستسازى، هونراوه كارى



Tareqwaisi@Gmail.Com

فەلسەفە :

Philosophy



Tareqwaishi@Gmail.Com

Abstract : دەرھەست، نادەسدانبار، ناخۇيا، ئەبستراكت، ناپتەوھ

Aesthetics : جۋانئاسى، ئىستاتىك

Aestheticism : جۋانخۋازى، جۋانپەرھەستى

Agnosticism : زانستى ناشىاۋ، نازانمانىيەتى، روانگەيك لە زانستى تىۋرى كە نكۆلى لە شىاۋى زانىارى دەكات

Amoral : نارەۋشتى، ئاكاكارى

Animism : گيانكىيەتى، بىروا بەۋە كە ھەموو شتىك لە دونىادا گىيانى ھەيە يا بوۋنەۋەرە

Antecedent : پىششىن

Altruism : بەشەردۆستى، ناخۇيەرەستى، مرقۇپەرۋەرى، پىساپەرەستى

Anarchism : تازاۋەگىرى، ئانارشىزم (رىيازىكى سىياسى كە دەيەۋىت ھەموو دەسەلاتىكى دەۋلەتى ھەلۋەشىنىتەۋە)

Analysis : شىكارى، لىكۆلىنەۋە سەرۋىر

Antinomy : ئاكوكى يا دژۋىژى نىۋان دوو دىتانە، پرىتسىپ يا بەند

Antithesis : دژتىز، دىتانەيك كە تىزى پىشتەر ھەلدەۋەشىنىتەۋە

Argument : گۇفانى، بەلگە (بۇ بۆچۈن)، دەلىل، شانى

Atheism : نكۆلى ھەبوۋى خۇدا، ناخۇداپەرەستى

گەردىلەگەرى، بىروا بەۋە كە جىھانى مادى دەتۋانرىت ورد بىكرىت بۇ پارچەگەلى بچوۋكى ناخۇداۋو كە ناۋى دەنرىت بە ئەتۇم (گەردىلە)

Atomism :

Axiom : وتەى خۇيا، راستى راشكاۋ، بىچىنەى باس

Belief : باۋر، بىروباۋر، ئىمان

Bias : لايەنگىرى، داشدارى -- پىشدادۋەرى

Cause : ھۆ

Certainty : دلىيى، بىگومانى، بىدردۆنگى

كلاسىزم، پەپرەۋىي لە رىيازگەلى يۇنان و رۇم، رىچكەى (ستابل) كەون لە وىژە و ھونەردا، رىبارىك لە ھونەر و ئەدەبىياتدا :

Classicism

Concept : باۋر، ھزر، رامان، چەمك

Conclusion : كۆتايى، دەرئەنجام

Consequent : ئاكام، ھەلگۇلاۋ

Conscience : وىژدان، زەۋىل

Constructivism : بونىادخۋازى، ئاۋاخۋازى

Copula : وشەى پەپەندى

Courage : بوۋرى، زات، ورە

Creature : بوۋنەۋەر

Criticism : رەخنە، لىگىرى

Critique : ھەلسەنگاندن، پىداچۋنەۋەى چۈنەتى فىلم يا كىتپ

Deism : خۇداپەرەستى

Determinism : فەلسەفەى چارەنۋوسى، فەلسەفەى ناچارى

Discourse : لىدوان، دىسكۇرس، گۇتاردان، باسكردن

Dogma : دۇگما، بىروباۋرى ئاينى، بىرواگەى دەسەلاتدار، وشكەباۋرى

Dualism : دوۋانىيەتى، دوۋانەپەرەستى

Empiricism : فەلسەفەى ئەزمۈنگەرى

Enthymeme : گۇفانى دەرئەنجامى --- ئاكامى ئىتىمالى

Epistemology : تىۋرى زانىارى، ئىپىستۇمۇلۇزى، مارىفەتناسى

Evidence : بەلگە، شانك، ستۇف

Existence : ھەبوۋن، بوۋن، ژىن

Existentialism : ھەبوۋنخۋازى، بوۋنگەرى، رىيازگەى ئىگىزىستىسالىزم

فەرھەنگى زانستى ئاكادىمىك ئىنگىلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Extrinsic : دەرەكى، ناچەۋھەرى

Fact : فاكەت، راستى، ھەقىقەت، شتىك كە راستە

Fallacy : دەرئەنجامى چەۋەت، گۇفانى (بەلگە (بۇ بۇچوون)) ھەلە، سەفسەفە

Fantasy : خەيال، فانتازىيا

Fatalism : باۋر بە چارەنۋوس

Hedonsim : فەلسەفەى چىژبەرەستى

Hellenism : كەلتوورى يۇنانى (سەردەمى ئەسكەندەرى ماكەدۇنى)، ھېلىنىزم

Humanism : پساتدۇستى، مەۋفەرەۋەرى، مەۋفدۇستى

Hypothesis : گرېمانە

Idea : بىرۋكە، بىرىكى كوتوپرى، ھىز

Idealism : ئايدىيالىزم، بىرۋا بەۋە كە تەنھا شتاتىك كە راستەقىنەن بوۋنى رۇچىن

Inconceivable : باۋرئەكرەۋى، شىلى، ناتىگىشتىنى

Intrinsic : زەينى، سۇنگەى، سىروشتى، زاتى

Logic : لۇژىك، ژىرىنىزى، مەنتىق، زانستى بىر كەردنەۋەى ماقوۋل

Materialism : مادەپەرەستى، مەتېريالىزم، فەلسەفەى مادىيى

Metaphor : خوازە، مېتافۇر

Metaphysics : مېتافىزىك (ئەۋدىۋى سىروشت)

Modernism : نوپخۋازى، مۇدەپرىزم

Monism : يەكانىيەتى، تاكپەرەستى

Moral : رەۋشت، ئاكار

Naturalism : فەلسەفەى سىروشتى، سىروشتىگەرى

Objectivism : بابەتگەرى، ھەبەرەتەى

Ontology : زانستى ھەبوۋنى، ھەبوۋناسى

Paradox : ۋتە يا دەربرىنىكى نامائەقوۋل، دژوۋىزى، پارادۇكس، ناكۇكى

Perception : تىگەشتىن، دەر ك --- تىرۋانين

Philosopher : فەيلەسوف

Platonism : فەلسەفەى ئەفلاتون، فەلسەفەى ئايدىيالى بوۋن

Positivism : پۇزىتېۋىزم، فەلسەفەى ئەرىتىنى

Premise : گرېمانى پېشىن

Pragmatism : پراگماتىزم، فەلسەفەى قازانجى پراكتىكى (كردارى)، بەرژەۋەندىگەرى

Principal : بىنەما، پرىنسىپ (دەستورى بىنچىنەى)

Proposition, Statement, Assertion : دەربرىن، ۋتە، دىتانه

Rationalism : ئاۋەزگەرى، فەلسەفەى ئەقلانىيەت، باۋر بەۋە كە سەرچاۋەى زانست لۇژىك، ھۇش و فامە

Realism : رىيالىزم، راستەقىنگەرى

Reality : ھەقىقەت، راستى، ۋاقىع

Reason, Sense : فام، ھۇش، ئەقل، ئاۋەز

Reasoning : بەلگە، گۇفانى، دەلىل --- باس، لىدوان، ۋتوۋىژ --- شىۋەى بىر (- كرنەۋە)

Reification : بەجەستەكارى، مادەكارى

Reflection : ئەندىشە، ھىز --- رەنگدانەۋە

Relativism : رىژەگەرى

Romanticism : رۇمانتىزم، قوتابخانەى ھونەرى رۇمانتىك

Sensation : ھەست

Semantic : ۋاتايى، سېمانتىك

Semiotics : ھىماناسى

فەرھەنگى زانستى ئاكادېمىك ئىنگىلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Skepticism: فەلسەفەى دەرڧۆنگى (دوودلى)

Solipsism : نەفسگەرى

Sophism : سۆفېزىم، دەرئەنجام يا دژوئىژىكى چەوتى بەئەققەست، سەفسەفە

Sophist : سۆفېست، سەفسەفەكار

Sorites : رەچەى / زەنجىرەى / رەدووى لۇژىكى

Soul : گيان، رۇح

Spirit : رۇح، نەفس، گيان

Sublime : پاىەبەرز، مەزن، بلند

Superstitious : ھەلىتەپەرەست، پروپوچپەرەست، خورافى

Supervenient : ھەلکەوتووى، چاوەرواننەکراو

Surrealism : سوپريالېزم

Syntax : رستەزانى، سىنتاكس

Syllogism : دەرئەنجامى لۇژىكى، دېتانەى لۇژىكى --- پىتوانى لۇژىكى

Tautology : دووپاتکردنى بى مانا (ناپىئويست)

Term : زاراوہ

Theism : خواناسى

Theorem : دېتانە، دۆز

Thesis : تېز، وتە يا دەرېرېنىك كە دەپى بىسەلمېنىرېت

Theory : بېردۆز، تېۋرى، رېئېر

Tolerance : دەرېرېرى، سەبر، پشوو، لېبردووى

True : راست، دروست

Truth : راستى، دروستى

Unscrupulous : بىۋىزدان

Vague : ناديار، تەموژاوى، ناروون

Virtue : چاكي، سنجى

Volition : خواست، ويست، ئىرادە



Tareqwaisi@Gmail.Com

تہستیرہناسی :

Astronomy



Tareqwaishi@Gmail.Com

وردەلەي ئەلغا، ھېشووېك بىرىتى لە دوو پىرۇتۇن و دوو نىۋىترۇن؛ ناوھىكى ھېلىيۇم (غازى خۇر) : Alpha particle

دۇمادە : Antimatter

گۈپىتىك، ئەو خالەي لە گەرۇكى (سوورگە، مەدار) تەنىكى ئاسمانىدا كە دوورتىن خالە لە خۇرەوھ : Aphelion

خالى تروپىك، ئەوپەر، ئەو خالەي لە گەرۇكى (سوورگە، مەدار) مانگىك يان سەتەلايتىك كە دوورتىن خالە لە زەوېوھ : Apogee

بورجى ھەلۇ : Aquila

ھەسارۇكە، ئەستىرەئاسا، تەنى ھەسارەي شىكل كە لە نىوان ھەسارى موشتەرى و مەرىخدا دەسوورپتەوھ : Asteroid

پشتىنەي (ناوچە) ھەسارۇكە (ئەستىرەئاسا) : Asteroid belt

ئەستىرەنىشان : Asterik

ئەستىرە نىشان، بورج، كۈمەلەي ئەستىران : Asterism

بۇشاھەوان، ئاسمانگەر، كۇسۇناوت : Astronaut, Cosmonaut

ئەستىرەناس، ئەستىرەگەر، ئەستىرەفان : Astronomer

ئەستىرەگەرى، ئەستىرەفانى، ئەستىرەناسى : Astronomy

سەردەمى (مىژوويى) ئەتۇم (چوارەمىن سەردەم لە مىژوويى گەردووندا) : Atom epoch

كەش، ئەتمۇسفىر، تەوشك (توۋىزى ھەوا كە دەورى زەوى دەگرىت) : Atmosphere

گىزىنگ : Aurora

گىزىنگى باكوورى : Borealis Aurora

بورجى دروشكەچى : Auriga

شىئو، دۇلى قوول لە مانگدا كە ناوبانگە بە 'تارىكى' : Basin

گرمە گەورەكە، ئەم تىۋىرە 'يىگ بەنگ' لەبارەي ئەوھىيە كە چۇن گەردوون لە تەقىەنەوھىكى مەزەنەوھ نىكەي 10-20 مىليارد سال

لەمەوېش ھاتوھتە دى : Big Bang

دووانە ئەستىرە : Binary star

كۈنى رەش : Black hole

شۇلەتەقىو، تىرىژئەستىرى (بەردەنەيزە) پىرشەوق : Bolide

بورجى سەگى گەورە : Canis Major

بورجى قىرزال : Cancer

بورجى گىنسك : Capricorn

كەپسول، بەشى جىگاي سەرنشېناني كەشتى ئاسمانى : Capsule

بورجى دوتمىرى (كچى شا) ئىتېوپى : Cassiepeia

ئاسمانى : Celestial

تەنى ئاسمانى : Celestial body, Orb

گۈي (گىرۇفەر، تۇپ) ئاسمانى : Celestial sphere

ئىستوئاي ئاسمان : Celestial equator

جەمسەرى ئاسمان : Celestial pole

جەق، ناوھند : Center

ھېشوو، دەستە : Cluster

كۇمىت، ئەستىرەي كلكدار : Comet

روومەتى ئاسمانى، بورج، وىتەي ئاسمانى : Constellation

ناوھىكى ھەسارە : Core

چىنى خەرمانە، مادەي تەنكى دەورى خۇر، بازەنى رووناكى دەورى خۇر : Corona

تىشىكى گەردوونى : Cosmic ray

گەردوونناسى : Cosmology

بورجى خاچى باشوور : Crux

بورجى قوو (وهرەك) : Cygnus

درىژايى جوگرافىيى ئاسمانى، دوورى لە ئىستوئاي ئاسمانەوھ : Declination

فەرھەنگى زانستى ئاكادىمىك ئىنگلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Dwarf star : ئەستېرەى نەوېست (كورتەبالا، چلەنۆك)

Earth : گۆى (گروڧھەرى) زەوى

Eclipse : گىرانى، تارىكبوون (وھكو روژگىران يان مانگىران)

Ecliptic : پەيوەنددار بە گىرانى

Ejecta : مادەى تووېردراو، مەتېرىيەى بېر كدراو

Ellipse : ھېلەى، تەنى ھېلەى شەكل

Elliptic turn : خولىانەوھى ھېلەى

Ephemeris : خىشتەىك كە شوپنى پېش حىسابكراوى تەنىكى ئاسمانى تېدايە، ئېفەمېرى

Equator : ھېلى ئىستوا، بازەنى ئىستوا

Equinox : يەكسانى شەو و روژ

Era : چەرخ، سەردەمى مېزووېى، دەم، چاخ

Eridanus : بورجى رووبار

Extragalactic : دەرەو كاكىشانى

Evolved star : ئەستېرەى پىنگەىشتوو

Eyepiece : لېنەى سەرى تېلېسكۆپ

Filament : بېچمىكى تارىكى مېلى شەكل لە سەر ھەسارەى خۇردا

Fireball : بەردى ئاسمانى گەورە

Flying shuttle : كەشتى ھەلڧر

Fomalhaut : بورجى زارى ماسى

Fornax : بورجى فېن

Galaxy : گەلەستېرە، گەلاكس، كاكىشان

Galaxy epoch : سەردەمى (مېزووېى) كاكىشان، چوارەمىن سەردەم لە مېزووېى گەردووندا

Galilean satellites : مانگەكانى گەلىلى (پەيوەنددار بە گالىلە)، چوار شەوقدارترىن مانگەكانى موشتەرى

Gemini : بورجى دووانە (لفانە)

Giant plantes : ھەسارەگەلى مەزن

Halo : خەرمانەى مانگ، بازەنى رووناكى

Horizon : ئاسۆ (بازەنىكى ھەزرىە كە سنوورى نېوان ئاسمان و زەوى ديارى دەكات)

Igneous rock : بەردى ئاگرىن

Impact : بەرىەككەوتن، لېككەوتن، بەيەكامالېن، تېكەلچوون (لېكدانىك لە نېوان دوو تەنى ھەسارەى)

Inclination of orbit : لارىى سووېرگە

cloud Interstellar : ھەورى نېوئەستېرەى

ئاپون-گۆ (، گروڧھەرى، تۆپ)، ئايونسفەر، ناوچەيەك لە سەروى تەتمۇسفەرى زەوى كە لە نېوان بەرزايى جوگرافىيى 80-كەم و 500-كەم

Ionosphere : داپە

Jupiter : ھەسارەى موشتەرى

Leo : بورجى شېر

Libra : بورجى تەرازوو

Light year : سالى تېشكى / رووناكى

Lithosphere : لېتوسفەر، بەردەگۆ، بەشە رەقەى زەوى، پېستى زەوى

Luminary : تەنى رووناك، تەنى شەوقدارى ئاسمانى

Luminosity : رووناكىيەتى، دەرەوشانى، شەوقدارى --- روون ھاوئىزى

Lunar : مانگى، ھەيڧى، پەيوەنددار بە مانگ

Magnetic field : كادى / گۆرەپانى موگناتېسى

Magnitude : پىرەشەندەو، دەرەوشانەو، پلەى تېن / رووناكىيە تەنىكى ئاسمانى

Manned space shuttle : كەشتى ئاسمانى سەرنەشېندار

فەرھەنگى زانستى ئاكادېمىك ئىنگلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Mars : ھەسارەى مارس / مەرىخ :
 Mercury : ھەسارەى مىركرى، زاۋە :
 Meridain : مېرىدىيان، خالى نيوەرۇ :
 Meteor : راخۇشىنى ئەستېرە، بەردەنەيزە، تېرىژ ئەستېر، بەردى ئاسمانى :
 Meteorite : شۇلە، بەردى ئاسمانى، مېتېورىت :
 Monoceros : بۇرجى تاكشاخ :
 Moon : مانگ، ھەيف :
 Moonlet : مانگۇلە :
 Nadir : خواروۋى ئاسمان، دزانبەرى دوند :
 Nebula : پەلە، تەمەئەستېر، ھەورىك برىتى لە گاز، تەم و مژ كە لە نيوان ئەستېرەكان دايە :
 Neptune : ھەسارەى نېپتون :
 Nova : نوى ئەستېرە :
 Objective : لىنز يان ئاۋىتەى تەلسكۇپ :
 Opposition : دزانبەر، كاتىك دوو تەنى ئاسمانى بەرانبەرى يەكدى راۋەستاۋن، واتە كاتىك لە نيوانياندا 180 پلەيە :
 Optical telescope : تېلسكۇپى ئۆبېتىكى (ئۆبېتىك : پەيوەندار بە رووناكى و بىنايى) :
 Orbit : سوۋرگە، مەدار، فەلەك، رىئى سوۋرى، گۇڭەك :
 Orion : بۇرجى راۋجى :
 Parsec : يەكەى پىئوانى ئەسىرەناسى، پەرسك (سالى رووناكى $pc = 3.26$ يەك) :
 Penumbra : نيوچەسىۋەر --- بازەنى رووناكى ناۋەكە رەشەى پەلەى خۇر :
 Periscope : پېرىسكۇپ، ئاسۋېين، دوۋرىينى ئاسۋ :
 Perseus : بۇرجى پالەۋان :
 Photosphere : فۇتۇسفەر، رووناكەگۇ (توۋىزى روۋى خۇر) :
 Piscis Austinus : بۇرجى ماسى باشوۋر :
 Planet : ھەسارە، پلانېت، ئەستېرەى گەرۇك :
 Planetoid : ھەسارۇچكە، ھەسارەى زۇر بچوك :
 Pluto : ھەسارەى پلوتۇ :
 Praesepe : بۇرجى پوۋرە (پلوۋرەى ھەنگ، كەۋار، كارىتان) :
 Probe : پىشكەنەر، كەرەستىك بۇ توۋىزىنەۋە لە ۋالايدا :
 Aries : بۇرجى بەران :
 Radiance : پىرىشگىدانەۋ، درەۋشانەۋەى بەتىن :
 dwarf Red : نەۋبەستى (چلەنۇك، كورتەبالا) سوۋر :
 Reflecting telescope : تەلسكۇپى ئاۋىتەى :
 Refracting telescope : تەلسكۇپى لىنزى :
 (Space) rocket : راكىت (- ى ۋالاى)، ھاۋەك :
 Saggita : بۇرجى تىر :
 Saggiarius : بۇرجى تىر كەۋان :
 Saros : ماۋەى 18 سال و 11 رۇژ كە رۇژگىران دوۋبارە دەبىتەۋە، سارۇس :
 Satellite : سەتەلاىت، مانگى دەستكرد، مانگ :
 Saturn : ھەسارەى ساتورن / كەيوان :
 Scorpius : بۇرجى دوۋپىشك :
 Solar : رۇژى، خۇرى، پەيوەندار بە خۇر :
 Solar system : سىستېمى رۇژى، كۇماى رۇژى، كۇمەلەى خۇرى :
 Solar wind : باى رۇژى / خۇرى :
 Sorona Corona : خەرمانەى خۇر :

فەرھەنگى زانستى ئاكادېمىك ئىنگىلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Space : والايى، بۆشايى
Space capsule : كەپسولى ئاسمانى
Space center : ناوھندى والايى
shuttle Space : كەشتى / شاتلى (مەكۈ) ئاسمانى
Space ship : كەشتى ئاسمانى
Space probe : والايى كۆلەر
Space ship : كەشتى ئاسمانى
Space suit : جلى والايى
Space station : ويىستگە (ئىزگە) ئاسمانى
Spectrum : شەبەنگ، پىئوھرى رووناكى رەنگ
Star : ئەستىرە
Sun : خۇر، رۇژ
Sunspot : پەلەى خۇر، قانەرەشە
Space journey : گەشتى ئاسمانى
Stellar : ئەستىرەيى
Super nova : نۇ ئەستىرەى مەزن
Taurus : بورجى گا
Telescope : تەلسكۇپ (جۈرە دووربىننىكى ئەستىرەناسىيى)، چاوكىر
Terrestrial : زەويى، ئەردى، خاكى
The earth rotation : سوورانەوھى زەوى
The globe : گۇ، گرۇفەر
The Milky Way, the Galaxy : رىگاي شىرىيى، كاكىشان، گەلەستىرە
Umbra : ناوچەى رەش (-ى ناوھندى پەلەى خۇر). خالى رەش --- سىئوھرى ناوھكى
Cosmos, Universe : گەردوون
shuttle Unmanned space : كەشتى ئاسمانى بىسەرنىشىن
Uranus : ھەسارەى ئورانوس
Ursa Major : ورجى گەورە
Vela : بورجى بايەوان (چارۋكە، يەلكان)
Venus : ئەستىرەى گەلاوئىژ، ئەستىرەى بەرەبان
Virgo : بورجى گۈلەگەنم
Vulpecula : بورجى رىئوى
Wavelength : درىژى شەپۇل
Weight : كىش، سەنگى، گراناىيى، وەزن
Weightlessness : بىكىشى، بىسەنگى، بىوۋەزنى
Zenith : زىنىت، دوند، سەرووى ئاسمان
Zodiac : ناوچەى كەلووھكان، زودىياك، بازنەى ئاژەلان



Tareqwaisi@Gmail.Com

ئابوری :

Economy



Tareqwaishi@Gmail.Com

Asset : ههیه تی، سامان

Accounting : ژمیریاری

Additional charge : خهرجی زیاده، فره بوونه وهی نرخ

Advertising, Publicity : بانگه شه، په یامی بازرگانی، ریکلام، بانگه واز

Sum Amount : کۆ، سه رجهم، مه بله غ

Bank account : حساب بانک، کۆتۆ بانک

Banknote, (Bill US) : بانک نۆت، پاره ی کاغەز، بانک نۆت

Bankruptcy : مایه پووچی، موفلیسی، تیکشکاوی

Bill, Account : پسووله ی حساب، هتمان، حساب

Boom : گرمه ی بازرگانی، گه شه ی خیرای ئابووری

Budget : بووجه

Business : 1. مامه له 2. ئیش، پیشه، کاربه ند

Business economics : ئابووری بازرگانی

Buyer : کرپار

Calculation : ژمیرکاری، مه زهنده کردنه وه، خه ملاندنی خه رج، حساب

Capital : سه رمایه، ده ستمایه، مایه

Cartel : کارتیل، یه کیتی نیوان کومیانیان کان بۆ هاوئاهاهنگ کردنی نرخ و هند

Cash : پاره ی نهخت، کهش، پاره ی ئاماده

Central Bank : بانکی ناوهندی

Cheque, (Check US) : چیکی بانک

Closure, Closing : داخستنی (بهستنی) حساب بانک

Coin : سکه، قه ره پوول، پاره ی کانزا

Collection, Levy : باجوه رگری، کۆ کردنه وهی باج

Commerce : بازرگانی

Company, (Corporation US) : کۆمپانیا، شه ریکه، فیрма

Competitive mean (Toll) : که رهسته ی پیشبیریکدار، ئامرازی هه قه ریکدار

Consumer : تیبهر، مه سه ره فکه ر

Contract : ریکه و تننامه، کۆت تراکت

Contribution : نرخ ی شتیک ده ر له خه رجی گۆرباری (گۆراو) به ره مه مێک

Cooperative : هه ره وهزه، زیاره، مه هبه ره

Expense, Cost : خه رج، تیچوون

Credit : (متمانە ی پیدانی) قه رز، مۆله تی قه رز پیدان، کریدیت، ژوان

Credit Card : کارتی متمانە، کارتی کریدیت، کرپانی قه رزی

Creditor : داواکار، قه رزده ر

Currency : دراو، پاره که له ولاتی کدا به کاره

Customer : مشتەری، سه نیار

Debt : 1. قه رزدار 2. قه رز، دهسته واو، دهین

Debtor : دهیندار

Deduction, Reduction : لیده رکاری، داشکاندنه وه، که مکه رده وهی کۆی مووچه له کاتی حسابکردنی باجدا

Deficit : که مبوو (ی بوودجه)

Deflation : فشیان، داشکانی نرخ به به رزبوونی به های پاره

Demand : داوا، خواست، داخواز

Denomination : به های سکه یان پوول (ستامپ) (یان پاره ی کاغەز و هتد)

Deposit : 1. دانان (ی پاره له حسابی بانکدا)، تیخستن، رۆتن 2. ته سپارده



Tareqwaishi@Gmail.Com

Depression : سستی ئابووری
Devaluation : داشکانی به‌های دراو نیسبهت به زیر یان دراویکی تر
Distribution : بلاوکردنه‌وه، په‌خشکردنه‌وه
Dividend : قازانجی سه‌هام
Efficiency : کاریگه‌ری، کارایی، سوودمندی
Employee : کارمند، دامه‌زراو
Employer : خاوه‌نکار
Enterprise : شه‌ریکه‌ی بازرگانی
Equity ratio : توانایی قهرزدانه‌وه له دریزخایه‌ندا
Exchange : پاره‌گوږینه‌وه
Exchange rate : نرخ‌گوږینه‌وه‌ی دراو
Export : دهره‌واردن
Fee : 1. ده‌سه‌ق، مز 2. کر، تیچوون، خه‌رج
Finance : کاروباری مالی
Financial (economic) resource : که‌ره‌سته / سه‌چاوه‌ی ئابووری
Fiscal : بیتاکی، باجی، خه‌رجی
Fund : سه‌رمایه‌ی هه‌رمانی (هه‌میشه‌یی)، فهند، ئابوونه
Gain : قازانج، سوود، که‌لک، معا
Goods : وال، که‌لوپهل، کالا، شتومه‌ک
Gross national product : داها‌تی گه‌لی / نیشتمانی
Gross : 1. داها‌تی نا‌بوخته 2. به‌شیوه‌ی نا‌بوخته
Guarantee : که‌رانتی، ده‌سته‌به‌ری، دابینی
Guarantor : ته‌ستوگر، ده‌سته‌به‌ر، زامن، ئوده‌گر
Import : نیوه‌وه‌هینان
Income : داها‌ت، دهرامد
Inflation : هه‌لئاوسانی دراوی
Infrastructure : ژیرخان، ئینفراسترکچر
Insolvency : داماویه‌تی، نه‌توانینی دانه‌وه‌ی قهرز
Instalment, Hire-purchase payment : قهرزدانه‌وه‌ی پاژی، قیست
Insurance : دابینی، بیمه، مسوگه‌ری، ده‌سته‌به‌ری
Interest : سوود، خیر
Investment : سه‌رمایه‌خسته‌گه‌ر، سه‌رمایه‌گوزاری
Invoice : هیمان، لیسته‌ی فروش، فاکتوره
Labour, Manpower : هیزی کار
Labour market : بازاری کار
Liquidation : که‌وتووایی، مایه‌پووجی، موفلیسی، له‌نیوچوون، تیشکاویی
Liquidity : توانایی قهرزدانه‌وه له کورتخایه‌ندا، ئاوباری (به‌پاره‌کردن)
Loan : قهرز، وام، ده‌بن، حاس
Loss : زیان، خه‌سار، زهره‌ر
Market : بازار
Marketing : بازارپوژینه‌وه، مارکیتین
Market economy : ئابووری ئازاد، بازاری ئازاد
Minimum wage : مووچه‌ی بنکه‌ی
Monetary policy : رامیاری سه‌رمایه‌یی



Tareqwaishi@Gmail.Com

Money : پارە، پوول، دراو
Mortgage : گرەف، گرەنامە
Multinational firms : کۆمپانیاکانی چەند نەتەوویی
Natural asset : سامانی سروشتی، سەرچاوەی سروشتی
Net : پوخته، نیت، پاشماوە
Objective : ئامانج
Order : راسپاردن، راسپاردنی کالایک
Output : بەرهەم، بەرهەچە
Ownership : خواوەنیەتی، وەزیریەتی، خودانیەتی
Payment : پارە دانەووە
Piece work : گۆترەکار، ئیشی پارچە
economics Political : ئابووری گەلی / نیشتمانی
Price : بایی، نرخ، بەها
Private : ئەهلی
Private property : ملکی تاکەکەسی
Private sector : کەرتی تایبەتی
Private consumption : مەسرەفی تاکەکەسی
Producer : بەرهەمهێنەر
Product : بەرهەم
Profit and loss account : فرۆمایە، مایە و سوود، حیسابی قازانج و زیان، حیسابی دەرئەنجام
Promissory Note : قەرنامە، پەیماننامەی نووسراوی کە زانیاری لەسەری قەرزی تێداوە، سەند
Property : ملک، مال، دەوڵەت، خانووبەرە، زەوی و زار : زەوی و زار
Public consumption : مەسرەفی گشتی
Purchase : کڕیان، سەندن
Purchase contract (agreement) : ریکەوتننامەی کڕیان، کۆنتراکتی سەندن
Quotation, Tender : پێشگیری نرخ
Range : رادەی کالای بۆ فرۆش، رادەی کالای کە دەتوانرێت لە بازاردا بکڕدرێت، هەڵبژاردە، گۆلێزێر
Raw material : کەرەستەی خاو
Real capital : سەرماوەی راستەقینە، ریاڵ کاپیتال
Recession : قەیرانی ئابوری، پاشۆچوون، بێبازاری، پەنگی ئابوری، سستی ئابووی
Receipt : رەسید
Resource : کەرەستە، چاوەکە
Result : ئەنجام، دوامایی، ئاکام
Revenue : داھاتی دەوڵەت، بەرهەچە
Sale : هەراچ، فرۆشی داشکاو
Saving : پاشکەوت، پەیدەس
Security, Surety, Guarantee : دەستەبەری، ئۆدەگری، ئەستۆگری، زەمانەت
Seller : فرۆشەر، فرۆشیار
Share, (Stock US) : سەھام، پاژ، بەش
Stockbroker, Broker : جامباز، دەلال، ناوێزی مامەڵەی بازرگانی
Share price : نرخێ بۆرس
Stock Exchange : بازاری بۆرس / سەھام
Subsidy : یارمەتی مالیی
Supply : سامان، ژياندن، سەرچاوە

فەرھەنگی زانستی ئاکادیمیک ئینگلیزی کوردی



Tareqwaishi@Gmail.Com

Surplus : سه‌رپرێژ، زیادی

Tax : باج، خاوه، زه‌کات، 'سه‌رانه'

Transference : گواستنه‌وه

Trade union : سه‌ندیکا، یه‌کیتی بازرگانی

Unemployment : بیکاری

Value-added-tax, VAT : زیاده‌باج

Wages, Salary : مووچه، مانگانه، به‌رات، ده‌سته‌هق

Wage-earner : مووچه‌خۆر

Welfare state : کۆمه‌لگای ئاسووده‌یی، ده‌وله‌تی باشبژیه‌تی

Warehouse : ئه‌مباری که‌لوپهل، بارخانه

Withdrawal : ده‌ره‌یتان (ی پاره‌ له‌ بانک)، ده‌رکیشان

bank World : بانکی جیهانی

Yield, Prodeeds, Profits : به‌ره‌چه، ده‌سکه‌وت، به‌ره‌مه‌مدانه‌وه، به‌هره

Zero growth : سفرگه‌شه



Tareqwaisi@Gmail.Com

بایۆلۆژی (زیندەوەرزانى) :

Biology



Tareqwaishi@Gmail.Com

Abdomen : ھورگ، زگ، گەدە : ھورگ

Abiotic : نازىندوو

Abscess : پىزىرگ، دومەل، پەنمىيە كىمى

Acephalous : (زىندەۋەرى) بىسەر

AIDS : ئەيدز (نەخۇشلىق قايروسىيە كە بەرگىرى لەش لاۋاز دەكات و وردە وردە دەيفەوتىنىت)

Afterbirth : پىزدان

Air : ھەۋا، با

Albumen : سېيىنەى ھىلكە. ئالبومىن

Alcohol : ئەلكھۇل

Alga, (Algae US) : كەۋزەر

Allergen : مادەيەك كە دەبىتە ھۆى ئالىپىزى

Allergy : ئالىپىزى، ھەستەۋەرى

Alluvial soil : خاكي جىلتاۋى، خۇلى سىلاكي

Amnion : پەردەى پىزى ناۋەكى، چىنى دەۋرى پىز

Amphibia : ئاۋەلى دوۋىنگەيى، خىزانى بۇق

Anabol : كارلىكىك كە دەبىتە ھۆى سازىۋونى خانەيك (شانە، سلوول)، ئاناۋول

Anandrous : گىاي بىنپىرەك

Anatomy : تويكارى

Androgen : جۇرىك لە ھۆرمۇنى پىاۋانەيە كە دەبىتە ھۆى بەدەيتەنى تايپەرمەندى پايدەۋۋەم (ۋەكوو ردىن و دەنگ) لە پىاۋا

Anemophilous : ئاۋسېۋون/ بەربارىۋون بە ھۆى باۋەۋە

Anoxia : كەمىتى / كەمبۋى ئۇكسىجن

Antibody : دژەتەن (مادەيەكى پاراستىيە كە دژ بە ھەۋكردنى (Infection)) لە زىندەۋەراندە دروست دەبىت

Aorta : شادەمار، ئاورت

Apodous : گىاندەرى بىپى

Atrophy : لاۋازى لەشى، پوۋكاۋى

Autotroph : خۇخۇر

Auxin : ھۆرمۇنى روۋەكى

Germ, Bacterium : باكتېرىا، زىندەۋەرى تاكخانەيى

Back bone : پەراسۋى تەنىشت

Benign : بىزىان، خۇشگەد، خۇشخو

Benthos : بنى دەريا

Biennial : دوۋسالە

Binuleate : دوۋناۋەكى

Biospy : زىندەۋەدىتەۋىي، چىنراۋەلگىرى، شانەلگىرى

Biotic : زىندوو

Bipedalism : (زىندەۋەرى) دوۋپىدار

Bird : پەلەۋەر، بالندە

Blood vessel : دەمار

Botany : روۋەكناسى، گىازانى

Brain : مېشك، مۇخ

Brain membrane : پەردەى مېشكېۋش

Breast : مەمك --- سىنگ

Bronch : بۇرىچەى ھەناسە

Capilair : دەۋۋولە خۇتتەكان



Tareqwaishi@Gmail.Com

- Capillary : شينەدەمار، موپرەگ، رەچك
- Carcass, Cadaver : كەلاک. لاشەى ئاژەل، لاك
- Carbone dioxide : دىئوكسىدى كاربون
- Carnivor : گۆشتخۆر
- Carated artery : دەمارى لامل
- Cell : خانە (شانە، سلوول)
- Centipade : ھەزارپى
- Cerebrum : مېژى گەورە، مېشكى پېشەو
- Cerebllum : مېژى بچووك، مېشكۆلە
- Chromosome : كرۇموسوم (ھەلگىرى شىيانى (تايپەتمەندى) مىراتى لە ناوھە كى خانەى لەشدا)
- Circulation : سوورانەو (سوورپى)، خولانەو
- Climate : كەش، ئاۋوھەوا
- Competition : بېشپىر كى، ھاور كى، بەربەرەكانى، بەرامبەر كى
- Coral : شىلان، مەر جان
- Crayfish : قەرژالى درېژ
- Crocodile : تېمساح
- Dermatits : پەنمىيانى پىست
- Detritus : داۋەرە، وردە، پرتك
- جودا كەردنى چىنىي، دايالىز (پروئەسى جودا كەردنەو ەى مۇلىكولى گەورە لە مۇلىكولى گچكە كە بۇ نموونە لە دايالىزى كورچىلەدا بەكار دېت) :
- Dialysis
- Diploid : كۆمەلە كرۇموسومى دووانە
- Dinosaur : دايىناسۆر
- Donor : بەخشىنەر، پېشكەشكەر (كەسپك كە بەشى لە ئەندامى لەشى دەبەخشىت بە كەسپك)
- Dose : ژەم، دۆز
- Duct : بۆرىەى ئاۋ، تېۋىي ئاۋ
- Dyad : ئەتۆم يان مولىكول يان توخم كە لە دوو يەكە پىك ھاتوۋە
- Dyspnea : بىھەناسەيەتى، گىرتى ھەناسە، گران ھەناسە
- Earthworm : كرمى خاكى
- Embolism : بەربەستى رېدەمار
- Embryo : ئاۋەلەمە، پىزە
- Endemic : تايپەت بە دەفەرىك
- Endophyte : زىندەۋەرى مشەخۆر
- Endosperm : شانە ناوھە كى تۆم
- Enzyme : ئېنزىم، مادەيە كى پېكھاتوۋىيە كە كار دەكانە سەر ھەندى پروئەسى كېمىيى (ھەرسى خۇراك)
- Etology : زانستى ھەلسوكەۋتى ئاژەلان، ئېتولوژى
- Evolution : ۋەرارى، گەشە، گۇرانكارى كاۋوخۇيى
- Fat : رۇن، چەۋرى
- Fauna : تەۋاۋى ئاژەلان (لە دەفەرىكدا)، فاۋنا، ئاژەلنامە، گىيانەۋرنامە
- Fecundity : بەباريەتى، بەربارىيى
- Feral : گىياندارى راۋيى، راۋيى
- Fern : تەراش
- Foetus, (Fetus US) : پز، تۆل، بېچوۋ
- Fossil : فۇسىل، پاشماۋەى روۋەك و ئاژەلى سەردەمى پېشپىژوۋيى
- Flora : گۆلنامە، فلورا، تەۋاى گىياگەلى دەفەرىك



Tareqwaishi@Gmail.Com

Frog : بۆق

Fungus : كووآرگ، رووه كى قارچكى

Fur : فەرۆه، كورك، پۇستىن

Gamete : خانەى زاىەندى

Gastrin : گاسترىن، ھۆرمۇنىك كە دەبىتە ھۆى دەردانى شىرەى زگ

Gene : جىن، تابىەتمەندى مىراتى

Germ, Bug : خۆرەتووكە، جووچە، مىكرۇب

Glaciation : سەھۇلبەندان

Gland : گلاندە، پۋىن (ئەندامىكە كە مادە لە لەش دەر ئەدات يان دوورىان دەخاتەو):

Glycerol : گلىسىرىن

Gonad : گلاندە/ رۋىنى زاىەندى

Greenhouse : گولخانە

Groundwater : ئاوى ژىرەزەوىى

Habitat : نىشتىنگە، وارگە، بىكە

Hermaphrodite : نىرموك، دووزاىەند

Herbivor : گىاخۇر

Hibernation : زستاننوستىنى

Holotroph : گىانەوهرى ھەلمەقوتىكەر

Horn, Antler : شاخ (ئاژەل)، قۇچ، ئاسرۇ

Host : يانەوان

Humus : خاكى رووه كدار

Hybrid : دوورەگە

Indigenous : خورسك، سروشتى

Incisor : ددانى پىشەو (ى گوانداران)

Insect : گەناوەر، پىتك

Insecticide : گەناوەر كوژ، دەرمانى دژگەناوەر

Insectivore : بىتكخۇر، گەناوەر خۇر

Insemination : ئاوسكردن، بەربار كردن

Insulin : ئىنسۇلىن، ھۆرمۇنىك كە خەستى خۇىن رىك دەكات

Lichen : بقر، كەوز

Kidney : گورچىلە

Leaf : گەلا، بەرگ

Libido : ھەوەسى سىكس

Lipid : بى، بەز، چەورى

Lobster : قەرژالى دەرپايى

Mammal : گواندار، شىردەر

Marinebiology : بايولوژى دەرپايى

Melanin : مادەى رەنگى رەش و پەلەى رەشى سەر پىست

Malignant : زياندار، بەدگەد، گەنخو، دوشوان

Membrane of foetus : پەردەى مندالان، چىنە ھەناو

Meosis : دابەشكارى خانەى

Metabolism : راجەنىن، مېتابولىزم، (پروەسى وەرگرتن، ورد كردن و سووتانى خۇراك لە زىندەوهردا)

Microorganism : زىندەوهرى مىكرۇسكوبى

Molecule : مۇلىكول، گەرد

فەرھەنگى زانستى ئاكادىمىك ئىنگلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Mould, (Mold US) : كەرپۇچ، كەرپەكچە

Mullosc, Shell : گىيانەۋەرى نەرمەك، شەپتانۇكە، سەدەف

Muscle : ماسۇلكە

Mussel, Clam : سەدەفى دوۋتۇيى، خورمەى دەريايى يان رووبارى

Mutation : رابون، بازىدان، گۇرانكارى ناكايى لە شيانى (تاييەتمەندى) مىراتيەتيدا

Natural selection : ھەلىۋاردەى سىرۇشتى

Nectar : شىلەى گۈل

Nerve sysytem : سىستېمى دەمار، سىستېمى ئاۋەرز

Niche : جۇرى ژىنگە، نىش

Nitrogen : نىترۇجىن

Oestrogen : ھۆرمۇنى ژنانە، ئۇستروژىن

Omnivore : ھەموۋىشتخۇر (ۋەكۈۋ ورج و ئەسپى ئايى)

Organism : زىندەۋەر، ئۇرگانىزم، بۈۋى زىندۋ (ۋەكۈۋ ئاۋەل و گىا)

Parasite : مەشەخۇر، گىيانەۋەرى نەرمۇ، پارازىت

Pelvis : دىزەلە، كەلىن، ھەۋزى سەم

Pathogen : نەخۇشىزا، ناساقكەر

Phylum : پۇل --- رەگەز

Pigment : مادەى رەنگى (لە لەشدا)

Plant : روۋەك، گىا

Pollination : ھەلالە گۈستەۋە، گۈستەۋەى ھەلالە لە نېرەكى گۈل بۇ مېيەكى گۈل

Predator : راۋر، ئاۋەلى دېندە

Primate : گۈاندارى رەسەن، پېشەۋا (ۋەكۈۋ مەيمون و مۋۇف)

Prostate : پىرۇستات (گۈلاندەيەكى پىۋانە، لىكىك ئەداتە دەرۋە كە لەگەل تۇۋتاۋدا تىكەلاۋ دەيىت)

Protein : پىرۇتىن

Pollen : ھەلالە، گۈلەتۈزە

Reptile : گىيانەۋەرانى خىزىتە، خىزۇك

Respiratory organ : كۆتەندامى ھەناسە

Roe deer : ئاسكى كىۋى

Root : رېشە، رەگ

Sediment : نىشەتمەنى، بەلخ، لىتە

Seed : تۇم، تۇم

Shark : ماسى بىرەك، كۈسە

Species : جۇر، چەشەن، دەستە، پۇل

Spinal marrow : مۇخى بىرەرى پىشت

Spore : زايەندە، تۇو

Stamen : نېرەك

Starch : نىشاستە

Stem, Stalk : چىل، لەق، تىل

Sterile : نەزۇك

Symbiosis : ھاۋزىيەتى، ھاۋزىنى بۇ سوۋدى دوۋلايەنە (لەنئوان دوۋ زىندەۋەردا)

Taxon : يەكەى پۇلىنكردىنى روۋەكى يان گىيانەۋەرى

Testicle : ھىلكەگۈن، گۈن

Testosterone : ھۆرمۇنى پىۋانە، تېستۇستېرۇن

Toxin : ژاراۋ، ئاۋىتەى بەزەھر



Tareqwaisi@Gmail.Com

Trach : بۆریه‌ی هه‌وا :

Vagina : زێ، زاوژیی ده‌ره‌وه :

Vegetation : سه‌وزه‌لاتی، هه‌شیناتی :

Vertbra : برپرە :

Viruse : فایروس، زینده‌وه‌ری میکروۆسکۆپی که په‌تا هه‌لده‌گرئ و ده‌یگوازیتته‌وه :

York : زه‌ردینه‌ی هیلکه :

Water : ئاو :

Wax : مۆم، جوۆره‌ چه‌وریک :

Weed killer : هه‌رزه‌کوژ، ماده‌ی دژی گیای بۆار :

Whale : نه‌هه‌نگ، هووت، وāl :

Zygote : تۆوی به‌بار، شانیه‌ک که له پیکهاته‌ی دوو خانه‌ی زایه‌ندی به‌دی دیت :



Tareqwaisi@Gmail.Com

رِیَزمان :

Grammar



Tareqwaishi@Gmail.Com

- Abstract : بهر ههست، ته بستر اکت، ناپتهوه، بهسته
- Accent : جهخت، هیز
- Accusativus : بهرکاری راستهخو
- Active : کارا، چالاک
- Adjective : ئاوهلئاو؛ رازا (بۆ نموونه گهوره، سوور، خوشحال)
- Adjectival : ئاوهلئاوئاسا
- Adjunct : ئاوهلئاوی بزاری
- Adverb : ئاوهلکردار، ئاوهلفرمان، هۆکەر
- Abbreviation : کورتکراوه، چووکه کراوه
- Agent : بریکار
- Antonym : وشه ی دژانبهر
- Apostrophe : نیشانه ی دهربواردن (دهرکردن)، نیشانه ی خاوه نیه تی، ته پۆسترو ف
- Article : پیتى پیتاسه
- Auxiliary particle : ناسه
- Auxiliary Verb : کرداری یاریدهر
- Acusative : کرداری هویی
- Cardinal Number : ژماره ی سه ره کی
- Case : دۆخ
- Clause, Sentence : بهشیک له رسته، تیپ، هه فۆک
- Colon : جووته خال
- Comma : کوما، دایر، بۆر (،)
- Comparison : دۆخه کانی بهراورد
- Complement : کۆلکەر
- Compound : لیکدراو
- Concrete : کۆنکریت، راستی، سه رخویی (تیوری؛ دژی ته بستر اکت)
- Conditional : مه رجی
- Conjunction : ئامرازی په یوه ندى، گه هانده ک، پیتى بادانه وه
- Conjugation : گهردانکردن (-ی کردار)
- Connective : پیتى ماوش
- Consonant : نه بزوين، بینهنگ
- Construct : سازدان
- Dash : بهنده ک (-)
- Definite : ناسیاو، خویا، شینبار
- Declination : گهردانکردن (-ی ناو، جیناو، ئاوهلئاو)
- Demonstrative : نیشاندهر
- Diphthongs : جووته بزوين، بزوينه دوو دهنگیه کان
- Exclamations : سه یرمه ن
- Exclamations mark : بانگنیشان (!)
- Feminine : می
- Finite Clause : رسته ی بهر سنوور
- Future : داهاتوو، هاتوو
- Gender : ره گهز، جهندهر، جۆره
- Genitive : دۆخی خسته پالی، خاوه نی
- Grammar : ریزمان، گرامیر



Tareqwaishi@Gmail.Com

- Idiom : ئىدىيۇم، زاراۋە
- Infinitive : چاۋگ، چاۋگى كردار
- Interjection : تامرازى سەرسوۋرمان
- Interrogative : پرسىياريى
- Imperative : فرمانى
- Letter : پىت
- Verb Main .Lexical Verb : كىردارى سەرهكى، شاكردار
- Main Clause : شارسته
- Mark : نىشانە
- Masculine : نىر
- Morphology : مۇرفۇلۇۋى
- Noun : ناو
- Infix : ناوگر
- Negative : نىگەتيف، نەرىنى
- Neutral : نىتار، بەدەرى، بىلایەن
- Nominative : بکەر
- Numeral : ژمارە، وشەى ژمارە، رەقەمى ژماردن
- Genitive : دۇخى خاۋەنىەتى، دۇخى ۋەپالترائو
- Object : بەركار
- Opposite : دژرايەر
- Bracket, Parenthesis : كەوان، پەرەنتىز
- Paronym : پارۆنىم، وشەى ھاۋرىشە
- Passive : ناکارا
- Past : زوۋنە، رابردوۋى سادە
- Particle : پارتىكل
- Past article : رابردوۋى گىترائوۋەبى
- Perfect : رابردوۋى دوۋر
- Person : كەس
- Personal Pronoun : جىنناۋى كەسىبى
- Phoneme : فۇنىم، دەنگ
- Phrase : دەستەۋاژە، كورتەقسە، وتە
- Plural : كو
- Positive : پۇزىتيف، ئەرىنى
- Possesive : خاۋەنى
- Pronoun Possesive : جىنناۋى خاۋەنى
- Predicate : راگەپنەر
- Prefix : پىشگر
- Preposition : وردەۋشە، پىرۆپىزىشون
- Present : ئىستا، دۇخى كىردارى رانەبردوۋ
- Pronoun : جىناۋ، راناۋ
- Pronunciation : راۋىژ، بىژە، زار كىردن، تەلەفوز
- Proper Noun : ناۋى تايىبەت
- Quantifier : چەندىتىپو
- Question mark : پرسنىشان (?)



Tareqwaisi@Gmail.Com

Reflexive : خۆیی، فەبەیی

Reflexive Pronoun : جیناوی خۆیی

Relatives : پەیوەندی

Relative Pronoun : جیناوی پەیوەندی

Reciprocal Pronoun : جیناوی دوولایەتە

Root : بنە، ریشە

Semicolon : (؛) خالەدابەر

Sentence : رستە

Singular : تاک

Slash : لارەهێڵ

Spelling : ریتووس

Statement : ئاگاداری

Subject : بکەر، کریار

Subjunctive : ویچوون

Suffix : پاشگر

Superlative : بەرزترین

Syllable : بەرگە

Thesaurus, Synonym, Synonymous : هاوواتا، هاوماننا

Syntax : پیکهاتە ی رستە، رستەنووسی، سینتاکس

Tense : دەم

Tone : ئاواز

Transitive : تێپەر

Dot : (.) خال

Verb : کردار، فرمان

Vocabulary : بزوین، دەنگدار

Vocal : وشەدان

Word : وشە، پەیف، وتە

Class Word : جۆری وشە

Word order : ریزکی وشە، پاشیەکی وشە



Tareqwaisi@Gmail.Com

دهرووناسی :

Psychology



Tareqwaisi@Gmail.Com

Abnormal : ناوازە، نااساسی، ئاوپرینی / لادانی، دوور لە سروشت
 Accommodation : سازیان، گونجاندنەوێه لە گەڵ بارودۆخی ژینگە
 Acrophobia : فۆبیای / ترسی بەرزایی
 Addiction : خووگرتووی، بەستەیی، فێربووی
 Adolence : لاو، میژمنداڵ، ھەرزەکار، جەحیل
 Aggression : دوژمنکاری، رەفتاری شەڕانی، پەلامار
 Aggressive : تیزۆ، جەنگز، شەڕانی، جەنگەرانی، درنە، جەربەزە
 Agoraphobia : فۆبیای / ترسی شوینی گشتی
 Alexithymia : کەمایەسی وشە بۆ دەربڕینی ھەستی ناخ، ئالیکسیتیمیا
 Altruism : مرووفدۆستی، ناخۆپەرەستی
 Amnesia : فەرامۆشی
 Anal stage : قوئاغی پستی
 Anorexia : بێئەشتیایی ناساق، ئانۆریکسیا
 Antecedent Conflict : کێشەوبەرە (مەلانی) پێشی
 Antidepressive Medicine : دەرمانی دژخەمباری / خەمۆکە
 Antisocial : دژ کۆمەڵ، دوژمنی کۆمەڵگا
 Antisocial Behavior : ھەلسوکەوتی دژکۆمەڵی
 Anxious : پەشوکاو، پەریشان، بژال، نینگەرەن
 Anxiety : پەشوکاوی، بژالی، پەریشانی، نینگەرانی، پەزاری
 Anxiety disorder : شلەزانی پەریشانی
 Aphasia : زمان بەستەرەن، ناتەوانیەتی ئاخفتن، ئافازی
 Apathetic : خەمسار، بێحال، بێمەیل
 Apathy : خەمساری، دلساردی
 Appreciation : ڕیززانی، پەسن، قەدرزانی، تێگەشتووی نرخ یان ھیزایی شتیک
 Tests Aptitude : تێستی (تاقی کردنەوێه) بلیمەتی
 Archetype : سیمبۆل یان رامانی سەرەتایی، ئارکیتێپ
 Assimilation : تیکەلاوی --- یە کسان، زاناڤی، ھاوچەشنی
 Association : ھاوئەشتی، پەیوندی، کەین، پەیوەستی، پیکەویی
 Attention : سەرئەن، ئاور
 Attitude : ھەلوێست، شیوەی ھەلسوکەوت، حال
 Autism : ئاوتیزم، تێداکەوتن لە نێو دنیای خەیاڵی خۆدا
 Babbling Stage : قوئاغی ھەلەوێه (دەستپێکی قوئاغی پەرەسەندنی زمانی منداڵ لە تەمەنی 3-4 مانگەدا)
 Behaviour, (behavior US) : ھەلسوکەت، رەفتار
 Behaviour therapy : تێرایی / پەریزایی (دەرمانکردنی نەخۆشی دەروونی یان فیزیکی) رەفتاری
 Behaviourism : ھەلسوکەوتیەتی، رەفتاریەتی (ریبازیک لە نێو دەروونناسیدا کە تەنھا لە ھەلسوکەوتی دەرهکی دەکۆڵیتەوێه)
 Brain washing : شۆردنەوێه میشتک
 Brood, Ponder : ماتبوون، تێرمان، ئەندیشە کردن
 Bulimia : برسێتیی ھەلپی، ئاورایی
 Burnt out : سووای، ھینزاوی، ھیلاکی میشتک
 Calm : ھێمن، ھیدی، ھەدار، ئارام
 Castration complex : گرێ ئەختەکردنی / خەساندنی
 Child rearing : بەخێوکردنی منداڵ، پەرورەدەکردنی منداڵ
 Claustrophobia : فۆبیای / ترسی جێگای داخراو و تەنگ
 Classic condition : مەرجی کلاسیکی، مەرجی دێرینی



Tareqwaishi@Gmail.Com

Cognition : پېژانين، دەرک
 Compassion : به‌زهي، رحم
 Concentrated : تاوړجه‌م، هوشجه‌م
 Concentration : تاوړجه‌م، هوشجه‌م، گورج‌کردنه‌وهی هوشی خو (په‌يتي، بايه‌خداری)
 Concept : هزر، چه‌مک، بيرؤکه، نه‌نديشه
 Conditioned Response : ولآمدانی مهرجی
 Conditioned Stimulus : دنه‌دانی مهرجی، هاندانی مهرجی
 Conflict : کيشه‌وبهره، ململانی، ناسازان
 Conformity : هاوړتړه‌وی، هاوچه‌شنیه‌تی
 Confusion : شله‌زان، گيژی، هیوان، شه‌په‌رزهبون، سه‌رليشيوای، ليتيکچوون
 Confused : گيژ، سه‌رليشيوای، وړ، سه‌نالوز
 Conscience : ويژدان، دل
 Conscious : وشيار، ناگا، وریا
 Consciousness : وشياری، ناگایي، وریای
 Compassion, Sympathy : هاودلی، دل‌سوزی، هاسوزی، سیمپاتی
 Compensation : قهره‌بوو، بژاردن
 Creativity : به‌ديه‌تیا نه‌يتي، توانای داهيتانی، ثافراندنيه‌تی
 Crisis : قه‌یران، ته‌نگانه
 Defence mechanism : ميکانيزمی به‌رگری
 Delusion : خاپاندن
 Denial : حاشايه‌تی، مانده‌لیه‌تی
 Depression : خه‌مباری، داهيزان، خه‌مؤکه، ماتیی (ناساق)
 exhaustion Depression of : هیوزای، داهيزانی هیلاکی
 Desperate : داماو، بیچاره
 Desperation : داماو، بیچاره‌ی
 Desire, Wish : خواست، ویست، مه‌یل، ثاره‌زوو
 Dream : خه‌ون
 Drive : تاژؤک، پاگز
 Discomfort : ناخوشي، ته‌نگه‌تاو‌کردن، ناره‌حه‌تی
 Displacement : خزاندن
 Disturbed : په‌شيوای، ناره‌حه‌ت، ثه‌رامه‌نده، تیکچو
 Dizziness, Giddiness : سه‌رگيژی، وړی
 personality Dual : که‌سايه‌تی دووانه
 Ego : خو
 Ego-centric : خو‌په‌سن، له‌خو‌بايي
 Electra complex : گریي ئیلیکرا
 Emotion : هه‌ست، سوز، پسو، دنگو
 Envy : چاونژتړی، به‌خیلی، ئیره‌یی
 Escapism : هه‌لاتن له‌راستی
 Existentialism : هه‌بوونیه‌تی، بوونگه‌ری
 Excitation : ورووزان، نارووزان، جوش، خرؤش
 Family Therapy : تیرایی خیزانی
 Fantasy : خه‌یال، ساویر، فانتازیا
 Fixation : خیه‌یه‌ی، هؤگری زؤر، خیه‌ی زؤر به‌شتیک



Tareqwaishi@Gmail.Com

Forensic Psychiatry : دەررونپزیشکی قانونی

Generalization : گشتیکردنی، تیکرایکردنی، گهله‌مپەر کردنی،

Genital period : سەردەمی زایەنی

Melancholy, Gloom : دلتەنگی، زفیری، رووگرژی، پەژارە، خەم

Habitation : راھاتووی، خووگری

Hallucination : وراوہ و خەیاڵ، شەستانی

Hearted, Chicken : دلچپەک، ترسەنوک

Helpless : ھەژار، ناحمیتو، زەبوون

Hierarchy of Needs : پلەکانی پێداویستیەکان

Hopeless : بێھیوا، ناھمید

Humble : بێفیز، بێدەبە، سادە

Humiliation : سووککردن، سەرشۆرکردن، شکاندنەوہ، شەرمەزار کردن

Hyperactive : بەجالاکی رادەبەدەر

Hypnosis : خەوی ھیپنۆتیزمی، دۆخیکی خەوئاسا

Hysteria : ھیسٹیریا، ورووژاوی زۆر، ھەلچوونی

Iconic Memory : زەینی وینە

Id : ئەو (دەدەرەکان، ھێوژەکان، ھاندەرەکان)

Ideal : نمونە ی بێخەوش، ئایدیاڵ

Identification : ھاوینکردنی، یەکسانکردنی

Identity crisis : قەیرانی کەسایەتی

Implicit Memory : زەینی بەرپێوا، زەینی نادیار

Impulse : ھێوژ، ھاندەر، دھ --- سەرەرۆ

Incentive : ھاندەر، ھەلاستین، بزۆک، پالەنەر

Individual Therapy : تێراپی تاکەکەسی

Inherent : خورسکی --- زگماکی

Inhibition : دامرکانی، ھێلینەوہ، بەربەستکردنی ھەستەکان

Indifference : بێدەربەست، کەمتەرخەم، گوینەدەر

Insane : شینت، دین، بێمیشک، دیوانە

Insecure, Unsure : دێدونگ، ناخاترجەم، نائەرخەیان، گوماندار، دوودل

Insight : تینگەشتووی، دووربینی، بیرتۆزی

Insomnia : بێخەویی

Instinct : ھەوہسی خورستی گیانەوہران، پزەل، دھ، غەریزە، پاگەز

Integrity : سەربەست، خۆبوونی، ئەتک / بێحورمەتی پینەکرەنی

Intelligence Test : تینستی (تاقیکردنەوہ) ژیری

Intimacy : دۆستایەتی نزیک، پەیوەندی ئەرخەیان

Introvert : لەنیوخۆچوو، نیوخۆگەر، دوورەپەرێز

Introversion : لەنیوخۆچووینیەتی

Irritation : توورە، جھین، ئارۆزانی، ورۆزانی، جارسکردنی

Isolation : دوورەپەرێزی، گۆشەگیری، تەنیا، لاپەری

Latent period : سەردەمی پێوار / شارەوہ

Listless, Sluggish, Slow : لەش قورس، ساردوسر، دلسارد، کپ، کر

Long Term Memory : زەینی درێژ دەم

Libido : ھەوہسی سیکس، فیتکاری

Manifest dream : خەونی ئاشکرا



Tareqwaishi@Gmail.Com

Manipulation : كارتىكردن يان دەستكارىكردن كەسكى يان شىك بە تەلەكبازى :
 Masochism : ماسوچىزم، ئاورىيى / لادانى زايەندى كە خوشى لىدىت لە كاتى كىردارى سىكىسدا ئىشى پىنگەيەنرېت :
 Melancholy : ماخوليا، ماتىي قورس :
 Memory : زەين، بىر، (بىرەۋەرى) :
 Mental : رۇجى، ھۇشى :
 Mental Retardation : دوۋاكەۋتويىيى زەين / ئاۋەز :
 Narcisitic personality : كەسايەتى خۇپەرستانە :
 Negative reinforcement : بەھىز كىردنەۋەى نىگەتېف، ھىزانەۋەى نىگەتېف :
 Nightmare : مۆتەكە، دىۋەزمە، كابووس (خەۋى ناخۇش) :
 Neurosis : دەرۋون پەشۋى / پەرىشى، شەلەژانى دەرۋونى، نىۋوز :
 Nervous : ھەراسىۋا، ترساۋ، جەنى، دەسەپاچە --- دەمارگىر، ھەلچو :
 Obsession : ۋەسۋاس، خوليا --- رارايى :
 Obedience : گوپرايەلى، ملكەچى، ستۇخوارى، متوۋەى :
 Obesity : ئەستۋورى، قەلەۋى :
 Oedipus complex : گىرى ئۇدىپ :
 Optimism : گەشېنى :
 Optimist : گەشېن :
 Orale stage : قۇناغى زارى :
 Palpitation : دلەتەپى، دلەكوتى :
 Panic : سام، تۇقېن، ترسۋلەرز، خۇف، ھەراس :
 Panic attack : ھىرشى سام :
 Panic syndrome : سىندرومى (كۆمەلى نىشانەى ناساقى كە تايەتە بە بىرىك نەخۇشى) سام :
 Paranoia : پارانۇيا، مانىاي بەدوۋكەۋتن :
 Penis envey : بەخىلى كىر :
 Perfectionism : ئازگارەتە، كاملىەتە، تەكۈزەتە (رەبەقگەرى) :
 Perfectionist : ئازگارخۋاز، كاملىخۋاز، تەكۈزخۋاز، رەبەقگەر :
 Personality Disorder : شەلەژانى كەسايەتەتە، تىكچۈۋنى كەسايەتەتە :
 Pespotism : ماریسى، ستەمكارى، زۇردارى :
 Pessimistic : رەشېن، ھىۋابراۋ :
 Pessemism : رەشېنى :
 Phallic stage : قۇناغى كىرى :
 Phobia : فۇبىا، سام، ترسى ۋەسۋاساۋى :
 reinforcement Positive : بەھىز كىردنەۋەى پۇزىتېف، ھىزانەۋەى پۇزىتېف :
 Prejudice : پىش دادۋەرى، لايەنگرى --- قەلسى :
 Primary need : پىداۋىستى پلە يەكەم :
 Privation : ھەژارى، سەختى :
 Procedual Memory : زەينى پىۋاژۋىي (رەۋتى) :
 Projection : راپالدىنى، دەرھاۋىژى، راگۋاستنى :
 Psyche, Mentality : دەرۋون، رۇج، زەين :
 Psychiatrist : دەرۋونپىزشك، دەرۋونزان :
 Psychoanalysis : دەرۋونشېكارىي، دەرۋونتۋىژى، دەرۋونكۆلى، شىكارىي دەرۋونى :
 Psychodynamic : دەرۋون دىنامىك :
 Psycholog : دەرۋونناس :
 Psychopath : نەخۇشى دەرۋونى، سادار :

فەرھەنگى زانستى ئاكادېمىك ئىنگىلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

سا، شېتېنى ھۆشى، ساپكۆز : Psychosis
 دەۋادەرمانى نەخۇشپەكانى دەروونى : Psychotropic drugs
 تەمەنى بالەقى، تەمەنى ھەرزەكارى : Puberty
 ھەلا، شەرەچەقە، دەمەقالى، ئاكۆكى : Quarrel, Dispute
 شەرانى، ۋەيخېر، شەراشۇ : Quarrelsome
 ئاۋەزمەندى (ژېربېر كەردنى)، ئەقلىگەرى : Rationalization
 پەرچدانەۋە، كاردانەۋە : Reaction
 پەرچدانى بەرواژ، كاردانەۋە پېچەۋانە : formation Reactin
 نەپەزىرانى، سەرىپچى، ملبۇنەدانى : Refusal
 پاشۇچوون، ۋەگەريان : Regression
 تېخورى، سەرزەنش، لۆمە : Reproach
 تېستى (تاقىكەردنەۋە) رۇرشاك : Rorschach Test
 قايلى، ھەدارى : Satisfaction
 پىنداۋىستى پاىە دۈم : Secondary need
 خۇتۈيۈزى، خۇكۈلىنەۋە : Self-analysis
 خۇبەدپەننەن : Self-fulfillnet, Self-actualization, Self-realization
 باۋر بەخۇ، بەخۇباۋرى : Self-confidence
 خۇگەر، بە كۈنترۈل، لەسەرخۇ، ھېمەن : Self-controlled, Restrained
 رېز بەخۇ، قەدر بەخۇ : Self-esteem
 خۇبېن، خۇبەرەست، لەخۇرازى، خۇخۋاز : Selfish
 ئازۋكى سېكس : Sex drive
 داپرانى، جوداى : Separation
 زايەندىيەتى، ئازۋكى سېكس : Sexuality
 ئارزۋى سېكس : Sexual desire
 سىكىتسۇفرىنى، شىزۇفرىنى : Schizophrenia
 شوۋرەبى، شەرمەزارى، نەنگى : Shame
 زەبىنى كورت دەم : Short Term Memory
 شەرمەن، كەمروو : Shy, Timid
 رۇخ، گېان : Soul, Spirit
 نەيم، سترىس، زەبەر، گۇشارى دەروونى : Stress
 نالەسەرخۇ، ناخۇئاگا، ژېروشىار : Subconsciouce
 ھەلەكشانى، بەرزىنى : Sublimation
 سەرخۇ، كەلاخۇ، مەنې بالا (ۋېژدان) : Superego
 كەردنە دلەۋە، پېشگرتەن، شاردنەۋە : Suppression
 تېراپى، پەرايىزى (دەرمانكەردنى نەخۇشپەكانى دەروونى يان فېزىكى)، ھاۋل، دەرمانكارى : Therapy
 دەرمانكار، پەرايىزكار : Therapist
 خال، نەرىت، گېۋل، خوۋ : Temper
 مەجاز، مېزاژ، سىروشت، مۆرك : Temperament
 راتەكانى دەروونى، كۈستى دەروونى، زامى رۇخ : Trauma
 كەسايەتى جۈرى ئا : Type A personality
 كەسايەتى جۈرى بى : Type B personality
 بەدبەخت، ھەزار، خەفەتبار، داچەكاۋ : Unhappy
 ناۋشىار، نائاگا : Unscouncious
 ناۋشىارى، نائاگايى : Unscounciousness

فەرھەنگى زانستى ئاكادېمىك ئىنگىلىزى كوردى



Tareqwaisi@Gmail.Com

بیویزدان : Unscrupulous

داخی دل، غەزەب، ئەنرین، هیرس : Wrath



Tareqwaisi@Gmail.Com

کۆمەڵناسی :

Sociology



Tareqwaishi@Gmail.Com

Axiology : بهاناسی، زانستی بایه خ و نرخ :

Aberrant behavior (Aberrance) : هه‌لسوکه‌وتی لاده‌ری، ره‌فتاری لارییی :

Abortion : کورتاژ، له‌باربردنی ساوا :

Abuse : به‌کاره‌یتانی نابه‌جی، به‌د به‌کاره‌یتان، کرداری خراب کردن، ده‌ستدریژی کردن --- جیتودان، خوه‌سندان، سخیف گوتن :

Affinity : نزیکایه‌تی، خزمایه‌تی، به‌ندیواری :

Age : ته‌مه‌ن :

Age/sex structure : سترکتوری (پیکه‌هاته) ته‌مه‌ن / زایه‌ند :

Aggregate : کۆمه‌ل، ئاپوره، گرووپ، ده‌سته، کۆبوونه‌وه :

Agrarian society : کۆمه‌لگای کشتوکالی :

Agriculture revolution : شۆرش جوتیاری :

Alienation : بیگانه‌یه‌تی، هه‌ستی بیگانه‌یه‌تی :

Alternative communities : کۆمه‌لگه‌لی له‌باتی، جفاکگه‌لی ئه‌لترناتیفی :

Anarchistic : ئاژاوه‌خوازی، هه‌راخوازی، خوارم‌خوازی :

Ancestor worship : ته‌زدادپه‌ره‌ستی :

Anthropology : زانستی مرۆفناسی :

Amalgamation : تیکه‌لاوی / هاویتی (پروژه‌ی ژنومیردی له‌گه‌ل کسانێ نه‌ته‌وه‌ی تر یان ره‌گه‌زگه‌لی جوارجور) :

Androgyny : که‌سایتی نیر و مینه‌، هه‌بوونی دوو باری ژنایه‌تی و میردایه‌تی پیکه‌ویه‌ستراو :

Anomie : بی‌دام و ده‌ستوری، بی‌پرسی، بی‌نۆرمی، بی‌دای :

Antagonism, Opposition : به‌ره‌هه‌لستی، ناسازاوی، دژایه‌تی، دوژمنداری، ناگونجان :

Apartheid : ته‌پارتاید (هه‌لاواردنی ره‌گه‌زی له‌ئه‌فریکای باشووری پێشودا) :

Artificial Intelligence : ژیری ده‌ستکرد، هۆشی ده‌ستکرد :

Aristocracy : چینی خانه‌دان، (ده‌سه‌لاتی) ئه‌ریستۆکراتی،

Asceticism : ره‌به‌ندی، خۆنکۆلی، ئه‌ودالی :

Assimilation : یه‌کسانی، زانافی، هاوچه‌شنی --- تیکه‌لاوی :

Asylum : په‌نابه‌ری :

Atheism : بیخودایی، باور به‌خودا نه‌بوون، بی‌دین :

Autarky : خۆبه‌ستاییه‌تی، سه‌رده‌ستی ره‌ها، فه‌رمانه‌واپی ره‌ها :

Authority : ده‌سه‌لات، که‌لیژ، توانایی، ده‌سروێشتن :

Autocracy : تاکره‌وی، حکومه‌تی ره‌ها :

Backstage : پشت‌په‌رده :

Banditry : چه‌ته‌یی، جه‌رده‌وانی :

Barbarism : هۆقیه‌تی، درنده‌یه‌تی، به‌ربه‌ری، وه‌حشیه‌تی :

Bastard : زۆل، بیژ، مندالی ده‌ره‌وه‌ی ژنومیردی ره‌وا له‌هه‌ندیک کۆمه‌لگادا :

Bias : ئامال، به‌ره‌ولایی، (داشدری، لایه‌نگری) --- پێشداوه‌ری :

Birth rate : رێژه‌ی زاوژی :

Bourgeoisie : چینی مامناوه‌ندی، بورژوازی، سه‌رمایه‌داری :

Bureaucracy : بیروکراسی، کاغه‌زبازی، ئالۆزکردن و بی‌ته‌ندازه‌ره‌چاوکردنی دام و ده‌ستوری ئیداری :

Capital : سه‌رمایه، سامان :

Capital punishment : سزای مه‌رگ :

Capitalist : سه‌رمایه‌دار :

Caste : چین، تیره، هۆز :

Chaos : ئاژاوه، شه‌په‌رزهی، ئاخوړان، هه‌رکه‌هه‌رکه، شتوانشیوی :

Childhood : مندالیه‌تی، ته‌مه‌نی مندالی :

Child abuse : لیدانی مندال :



Tareqwaishi@Gmail.Com

Citizen : ھاۋولاتى
 Civil law : مافى سىقىل / مەدەنى
 Civil society : كۆمەلگە سىقىل / مەدەنى / شارستانى
 Class struggle : خەباتى چىنايەتى
 Coexistence, Life together : ھاۋزىنى، پىكەۋزىنى
 Colonialism : كۆلۇنالىزم، داگىر كارى
 Collective : كۆمەللى، ھەرەۋەزى، كۆلىكتىف
 Competition : پىشپىركى، ھاۋركى، بەربەرەكانى، بەرامبەر كى
 Conflict : كىشەۋبەرە، ململانى، پىكادان، ناتەباى، ناكۆكى
 Court : دادگا
 Crime : تاۋان، گوناھ
 Cult : پەرەستىن
 Culture : كەلتور
 Democracy : دىموكراتى
 Demography : ھەشامەتناسى، دانىشتوناسى
 Dependence : پىشتىپىيەستىن، پابەندى، راپەرمونى، لەسەرەۋەستانى
 Dictatorship : دىكتاتورى، زۆرەمللى، ملھۇرىي
 Discipline : رىكۆپىكى، زاكۋون، دىسپلىن، دوۋزەنە، تەكۋوزى
 Discrimination : ھەلاۋارن، جودارۋانىنى رەگەزى
 Employer : خاۋەنكار
 Ethics : رەۋىشت. ئاكار، دابى ئاكار، سىنجى
 Ethnic : نەتەۋەيى، نىزادىي
 Equality : يەكسانى
 Family : مالىبات، خانەۋادە، بىنەمالە
 Fate, Destiny : چارەنۋوس، بەخت --- قەزاۋقەدەر
 Feminism : فېمىنىزم، بىروا بەربەرەرى ژن و پىۋا
 Freedom, Liberty : ئازادى، سەرەبەستى
 Freedom of choice : ئازادى ھەلپزاردن
 Frigid : ھەستىپىنە كەردنى ھەۋەسى سىكىس، ساردوسىر، كەسىكى سارد لەرۋوى سىكىسەۋە
 Fugitive, Refugee : پەناپەر
 Genocide : كۆكۆزى، كۆمەلكۆزى
 Ghetto : نەدارتاۋا، گىتۆ، پىدەرەتان تاۋا
 Health : تەندروستى، ساخلەمى، ساقىي
 Herder : شۋان
 Heterogeneous : ناھاۋرىك، ناچەشەن، تىكەلاۋ
 Homogeneous : يەكەدەست، ھاۋچەشەن
 Homosexuality : ھاۋجىنسبازى، ھاۋزايەندىبازى
 Ideology : ئايدىۋلۇۋزى، رىباز، رىبىر، بىرۋكە
 Illitricity : نەخوتىدەۋارى
 Incest : تولازى، پەيۋەندى سىكىسى لەگەل ئەندامى بىنەمالەدا
 Income : داھات، دەرەمەد، ئازار
 Individual : تاكەكەس، تاك
 Injustice : بىددادى، ناھەقى، نارەۋايى
 Juvenile : كەنج، لاۋ

فەرھەنگى زانستى ئاكادېمىك ئىنگىلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Kin : خزم، كەسوكار
 Kinship : خزمایه تی
 Labour : هیزی کار
 Labour market : بازاری کار
 Law : یاسا، دامودهستور، قانون
 Leisure time, Spare time : کاتی ئازاد
 Love : ئه‌قین، دل‌داری، خوشه‌ویستی
 of age (majority) : باله‌ق، ته‌مه‌نی یاسایی
 Machisma : پیاوه‌تی‌به‌ره‌ستی
 Marriage : ژنومیردی، په‌یمنانی هاوسه‌ری، لفرگتن، زه‌وجین
 Matriarchy : دایکسالاری
 Mass medium : ماسمیدیا، ئامرازی راگه‌یاندنی گشتی
 Middle class : چینی مامناوه‌ندی
 Migration : کۆچکبه‌ری
 Migrants : کۆچکبه‌ر
 Minority : که‌مایه‌تی، که‌مه‌نه‌ته‌وایه‌تی
 Modern community : کۆمه‌لگای مۆدیرن
 Monopoly : پاوان، مۆنۆپولی
 Morale : دلگه‌رمی، جوامیری، وره
 Multiethnic : فره‌ نه‌ته‌وه‌یی، چه‌ند نه‌ته‌وه‌یی
 Mutual : دوولایه‌نه، دووسه‌ره
 Myth : هزری پروبووچ، هه‌لیته، خورافه --- ئه‌فسانه
 Nation : وڵات، گهل، نه‌ته‌وه
 Nationality : نه‌ته‌وه، گهل
 Neighborhood : دراوسینه‌تی، هاوسایه‌تی
 Newspaper : رۆژنامه
 Niche : جۆری ژینگه، نیش
 Norm : ده‌ستور بۆ ره‌فتار و بیرکردنه‌وه، نۆرم، ستاندارد
 Normlessness : بی‌ده‌ستووری، بی‌ستانداردی
 Nuclear family : بنه‌ماله‌ی سه‌ره‌کی، مالباتی ناوه‌کی
 Oppression : چه‌وساندنه‌وه، سته‌م، زۆرداری
 Order : ریکوپیکی، سازاوی، دووزه‌نه
 Organisation : ریکخراوو، سازی
 Overpopulation : پرچه‌شیمه‌ت، پرتاپوره، پرخه‌لک
 Patriarchy : باوکسالاری
 Population : چه‌شیمه‌ت، دانیشتووان، ئاپوره، ژماره‌ی دانیشتووان، خه‌لک
 Poverty : هه‌زاری، ده‌سته‌نگی، نه‌داری
 Power : هیز، ئاوازن، ده‌سه‌لات، توانایی
 Pregnancy : ئاوسی، دووگیانی، سکپری
 Prestige : ئابروو و ده‌ستچوونی (بالا)، پرستیژ، ده‌سه‌لات
 battery Physical abuse; (jur.) assault and : لیدانی له‌شی، لیدان و بریندارکردن
 Pension : خانه‌نشین
 Gaol, Jail, Prison : به‌ندیخانه، زیندان، گرتووخانه
 [public] authority : داموده‌زگا، ده‌سه‌لاتداریه‌تی

فهره‌نگی زانستی ئاکادیمیک ئینگلیزی کوردی



Tareqwaishi@Gmail.Com

دادگای بالا : the Supreme Court

Race : ره گهز

Racism : ره گهزه رهستی، راسیزم

Radical : رادیکال، بنجی، ره گوریشی

Rebellion : یاخیکه ری، سه رکیشی

Respect : ریز، هیژایی، قه در

Revolution : شۆرش، سه ره له دان

Riot : ئاژاوه، هه را، بشیوی

Ritual : ریوهره سمی ئایینی

Sacred : پیروژ، موبارک

Sanction : چاره سه ری سزایی، ئابلوقه

Sect : دهسته ی ئایینی

Sector : کهرت، سیکتور

Segregation : جودایی، جیا کردنه وه (هه لاواردنی ره گهزی)

Serfs : جوتیاری بی زه وی و نه دار، زیر کر

School : خویندنگا، قوتابخانه، فیر گه

Science : زانست، هین، توره

Social class : جینی کومه لی

Suicide : خو کوژی

Technocracy : حکومه تی تیکنیککارن، تیکنو کراسی

Tenant farming : جوتیاری کرینداری

Theocracy : دهسه لاتی خودا، تیو کراتی، یه زدانسالاری

Third world : جیهانی سینه م

Token : نیشانه، هه وه

Tolerance : ده به ری، دلفراوانی، سه بر، پشوو

Totem : تهوتم؛ تشتیکی پیروژ؛ ئاژه ل یان دیارده به کی سروشتی تر که به به نندیواری تایبهت له گه ل کومه لیک مروف ده زانریت

Totemism : تهوتمیزم؛ ئاینیک له سه ر ئه و باوهر که شته پیروژه کان (تهوتم) خاوه نی دهسه لاتیکی سه رسروشتین

Trade union : سیندیکا

Satanism : شه بتانیه رهستی

Slavery : کویله داری، کویلاهی

Social justice : دادی کومه لی، داد به ره ره بی جفاکی

Social status : پیگه ی کومه لی، باری جفاکی، ئاوی کومه لایه تی

Social trend : رهو تی کومه لایه تی

Society : کومه لگا، کومه ل

Socioeconomic : کومه لی ئابووری

Socioeconomic status : بارودۆخی کومه لی ئابووری

Solidarity : هاوبه شی، هاوکاری، ناوکویی، هاوبهستی

Special language : زمانی تایبهت

Spurious relationship : نیوانیه تی زری، په یونیدی ساخته

State : دهولهت، حکومهت

Statistics : تامار، ستاتستیک

Stereotype : یه کهاوی، کلیشه، ستیریوتاپ

Subgroup : ژیر گرووپ

Subculture : گچکه کهلتوور، ژیر کهلتوور، ورده کهلتوور



Tareqwaishi@Gmail.Com

Suburb : هان قه راس، دهوروبه رى شار
Survey : پيداچوونه وه، ليكولينه وه، پاسادان
Symbol : هيما، نيشانه، سيمبول
Taboo : تابو، حه رامكراو
Terrorism : تيروريزم، ترسكارى
Theory : تيورى، بيردۆز
Theology : ثاينناسى
Tradition : دابونه ريت، ره سم --- كه له پوور
Traditional authority : دهسه لاتى نه ريتى / سوننه تى
Traditional community : كومه لگاي نه ريتى / سوننه تى
Triad : سئينه، كومه لى سيدانه يى
Tyranny : سته مكارى، ماريزيى، زۆردارى
Unemployment : بيكارى
Undernourishment, Malnutrition : كه م خوراكي
Under class : چينى ژر ده ست
Upper class : چينى سه رده ست، چينى بالا
Urban : شارى، باژيرى، شارستانى
Urbanization : باژيرسازى، نيشته جييون له شار
Urbanized area : ده فهرى باژيركراو
Utopia : ئيو تويى، كومه لگايكى بيخه وش و ئايدىالى
Value : به ها، نرخ، بايى
Violence : توندوتىژى، زه بروزه نگ
Wages, Salary : مووچه، مانگانه، دهسته هق، ئاوان
War crimes : تاوانه كانى شه ر
Wealth : سامان، دارايى، ده ولت، هه يه تى
Welfare : باشبزيه تى، خوشگوزهرانى
Woman : ژن، ئافره ت
Work : كار، ئيش
Working class : چينى كر يكار
The World Bank : بانكى جيهانى
Xenocentrism : بيگانه په ره ستى
Xenophobia : بيگانه ترسى، فوبياي بيگانه



Tareqwaisi@Gmail.Com

فیزیک :

Physics



Tareqwaishi@Gmail.Com

Acceleration : تاو، لەزىن، توندى

Anode : ئانود، ئەلكترودى پۇزەتېف، جەمسەرى پۇزەتېف

Amper : ئامپەر

Ammeter : ئامپېرىمېتىر

Alternating current : تەزۋى نۆرەكى

Angle of reflection : گۆشە پەرچدانەو، كۈنجى وەبەيى

Atom : ئەتۇم، گەردىلە، بچوكتىن بەشى توخمىك

Barometer : بارومەتر، پەستانى ھەۋاپىتو، پەستانپىتو

Battery : باترى

Calvin scale : پىندانگى (پىنەر) كالفىن

Camera : كامېرا

Capacitance : گونجى ئەلكتىرىكى، بارگەگرىيى

Cathode : كاتود، جەمسەرى نىگەتېف، ئەلكترودى نىگەتېف

Center of gravity : ناۋەندى راكىشان

Centrifugal force : ھىزى دەرپەراندن بۇ دەرەو

Centripetal : بەرەۋناۋەكى، راكىشان بۇ ناۋەو

Centripetal force : ھىزى راكىشان بۇ ناۋەو

Charge : بارگە، (كۇبۇنەۋەيى) ھىزى ئەلكتىرىكى

Circuit : گىزەن، سىرەكت

Closed circuit : گىزەن داخراۋ

Composant : بەشى پىكەتەيى

Concave : روۋچال، ناۋچال

Condenser, Capacitor : بارگەگر، ئەمبارە

Conductor : گەيىنەر، رىبەر

Conical pendulum : پاندۇلى قوۋچى

Continous current : تەزۋى بەردەۋام

Convex : كۈرە (كۈز)

Current : تەزۋى، تەۋزۇم، لىشاۋ

Cylinder : سىلەندەر، گىلىل، لۈۋلەك

proportion Definite : رىزەي جىگىر

Diffraction : لادان

Density : چىرىيى

Detector : شەپۇلدۇز

Dioptre : دىۋېترى، يەكەي شكانى روۋناكى

Direction : ئاراستە، رىرەو

Dispersion, Slurry : پىزگىن، بەرتىۋون، پىزگىن

Divergence : پەلھاۋىزى، بەلاۋىۋون

Dynamometer : ھىزىمېتىر

Effect : كارىگەرى، شوپىنكار، ستىن، تۋان، ئاۋزان

Electricity : ئەلكتىرىسىتە (جۈرىك وزە)، كارەيا

Electron : ئەلكترون (ئەتۇمى بارگەيى ئەلكتىرىكى كە لە دەۋرۋەرى ناۋەكى ئەتۇمدا دەۋلەتەۋە)

Enegi : وزە

Electric enegi : وزەي ئەلكتىرىكى

Electric field : ناۋەندى ئەلكتىرىسىتە



Tareqwaishi@Gmail.Com

ئەلكتىرولىت (مادەيەك كە لە شلاودا وزەى ئەلكتىرىكى لە نىوان دوو ئەلكتىرۇد دا دەبات و دەھىنىت) : Electrolyte

موگناتىسى ئەلكتىرىكى : Electromagnet

كارەبايىن، ئىلكتىرۇسكۇپ، كارەباپىنو : Electroscopes

ھاوسەنگى ھىزەكان : Equilibrium of forces

نەگۇرى لەنگەر (ھاوسەنگى) : Equilibrium constant

فەرېنھايت، يەكەى پىئوانى گەرما : Fahrenheit

كادى ھىز، گۇرەپانى ھىز : Field of force

چىرى لىشاوى (تەزووى، رەوانى) : Flux density

درىژى تىشكوى، ناوبەرى سووزان : Focal distance, Focal length

ھىزى پەرچىدراو : force Force of reaction, restoring

بازدانى سەرپەست، كەوتنى ئازاد : Free fall

لىكخشان، فرىكشن، سوان : Friction

تىشكو، خالى سووزان : Focus, Focal point

فىوز : Fuse

ھىزى راکىشانى [زەوى]، راکىشان، رافىرىن : Gravitation

ياساى راکىشان : law Gravitation

بزوئەھى لەرەھى سازاو : Harmonic vibratory movement

يەكەستى : Homogeneous

بەرھەلستى ديار، بەرگرى ئەلكتىرىكى لە تەزووى نۇرەكىدا : Impedance

ئاژۇك (پالئەر)، ھىزى بزوئە، كام، زەبرى گور، گورانكارى برى جولاۋنەھە : Impulse

سەرەوتن، سىستى، خاوى : Inertia

فاكتەرى ژمارەى : Index

خوارووسوور، پەيوەندىدار بە تىشكى خوارووسوور : Infrared

تاوى (پەلە، لەزىن) ساتى : Instantaneous acceleration

نەگەئەنەر، ئىزۇلاتر، جوداكەرەى گەرما و ئەلكتىرىسىتە (مادە يان دەزگايىك كە ئەلكتىرىسىتە ناگۇزىتتەھە) : Isolator

لەيزەر : Laser

ياساى ھىزى راکىشان (ى زەوى) : Law of gravitation

ياساى بەگۇيرەيى، ياساى رىژەيى : Law of relativity

لىنز، ھاوتتە : Lens

نوئل، لۇسە، سىمك : (Lever, crowbar (balanced

رووناكى : Light

تىشكى رووناكى : Light beam

بروسكەگر : Lightning conductor

كەوانى رووناكى : Luminous arc

موگناتىس : Magnet

ھىزى موگناتىسى : Magnetic force

ياساكانى نىوتون : Newton laws

ئۇم (يەكەى بەرھەلستى ئەلكتىرىكى) : Ohm

ياساى ئۇم : Ohm s law

ئۇمپىنو : Ohmmeter

گىزەنى والا : Open circuit

پىئوئەندى ھاوبەرەيى (شانبەشان، ھاوپرىك)، پىئوئەندى بەراوپرىك : Parallel switching, Connection in parallel

فاتۇم، يەكەى پىئوانى قوولايى : Phatom

فوتون، كوانتۇم رووناكى : Photon

فەرھەنگى زانستى ئاكادىمىك ئىنگىلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Physicist : فیزیکیان، فیزیوان

Power : ھیز

Power equation : ھاوکیشەى ھیز

Potential energi : وزەى شارەوہ / مت

Position-time graph : گرافى جیگا- کات

Prisma : پوازک

Proton : پروتون

Refraction : شکانى رووناكى، گۆرانى ئاراستەى شەپۆل

Refraction index : ھاوکۆلکەى شکان

Relationship, Correlation : ھاوپەيۋەندى

Resistance : بەرھەلستى کارەباى

Reflected image : وىتنەى ئاۋىتنەيى

Ray : تىشک

Scale : پىنۋانە، پىنۋەر

Semi-conductor : نىۋەگەيتەر، نىۋەرپەر

Series connection : پىنۋەندى زەنجىرەى

Short Circuit : كورتە سىرتك (گىژەن)

Size, Dimention : قەبارە، ئەندازە، مەزنى

Sliding friction, Slippery friction : لىكخشانى خلىسكان، فرىكشىنى خلىسكى

Spat speed : خىرايى ساتى، خىرايى پلى

Specific heat capacity : كۈنجانى گەرمایى تايبەت (جۆرى)

Specific gravity : ھىزى كىشى تايبەت، قورسايى جۆرى

Spectograph : سىپىكتوگراف، وىتەگرى شەبەنگ

Spool : نەۋەرە

Spring : سىپرینگ، فەنەر، زەنبەلەك

power Spring : ھىزى زەنبەلەك (سىپرینگ، فەنەر)

Static electricity : کارەباى ستاتىك (نەجوللا، نەگۆر)

Strength of light, Luminance : تىنى رووناكى، رووناكى

Temograph : تىمپوگراف

Tension, Voltage : تەنگزىن، فۇلتاژ، جىاۋازى روۋى ئەلكتىرىكى

Terminal voltage : تەنگزىنى دوۋسەرى

relativity Theory of : تىۋرى رىژەيەتى (تاینشتاین)

Thermostat : تىرمۇستات، دەزگای رىكخستى گەرما

Total reflection : پەرچدانەۋەى تەۋاۋ، ۋەگەراندەۋەى تەۋاۋ

Transistor : ترانسىستەر

Transformer : کارەباگۆر، ترانسفۆرماتور، ۋەرگىر، بگۆر

Ultraviolet : سەرۋوبەنەۋش، شەپۆلى ئەلكترومۇگناتىسى

Undulating motion, Wave motion : جوولانى شەپۆلى

Uniform : ھاۋچەشن

Uniform field, Homogeneous field : كادى (گۆرەپان) يەكدەستى / ھاۋچەشن

Uniform motion : جوولانى (بزووتنەۋەى) ھاۋچەشن

Vector : ھەلگر

Velocity of light : خىرايى رووناكى

energi Vis viva, Cinetic : وزەى بزووتنەۋى

فەرھەنگى زانستى ئاكادىمىك ئىنگلىزى كوردى



Tareqwaisi@Gmail.Com

Voltage : فۆلتاژ، تەنگژین، پەستانی کارەبا :

Voltmeter : فۆلت مېتەر :

Watt : وات، یەکی پێوانی کارەبا :

Wattmeter : وات مېتەر :

Wave length : درێژی شەپۆل :

Wire, Metal filament : تەل، وایەر :

Work : کار :



Tareqwaisi@Gmail.Com

جوگرافیا و سروشت :

Geography and nature



Desert : بیابان، سه حرا

فەرھەنگی زانستی ئاکادیمیک ئینگلیزی کوردی



Tareqwaishi@Gmail.Com

یہ کاو : Delta

بوومہلہرزہ، ٹہرد ھہڑین : Earthquake

روژٹاوا : East (E)

نیوگرؤفہری روژھہلاتی (بریتہ لہ قارہی ئافریکا، ئاسیا، ئہوسترالیا و ئہورویا) : Eastern Hemisphere

ھیلّی ئیستوا : Equator

یہ کسانى شہو و روژ : Equinox

ریژکھ : Estuary

فیرات : Euftrat

ئہورویا : Europe

دہشت، زہوی، کیلگہ : Field

فیورد، کھنداوی تہنگ و باریک : Fjord

دارستان، جہنگہل، لیڑہوار : Forest

نہخشہی زہویناسی : Geologic map

گرّاو، چاوکھی گہرم : Geyser

بہیہوہ، کؤمہلہ سہھؤل، سہھؤلان : Glacier

دؤلّی کوستانى، دؤلّی تہنگ : Glen

جیپیئیس: کورتکراوی سیستیمی جیگہدؤزینہوہی دونیایی (دہزگای جیپیئیس دریژی جوگرافیای و پانیی جوگرافیای تہواو راست

ئہداتی) : GPS (global positioning system)

ئاوی ژیر زہویی : Groundwater

لیڑ، نزار، بیتشہ : Grove, Copse

کھنداو : Gulf

نیوگرؤفہر : Hemisphere

گرد، زینوو، تہپہ، بہرزایی : Hillside, Slope, Hill

گردہلہ، تہپہی چکؤلہ : Hillock

ئاسؤ : Horizont

دہرہک : Inlet

دوورگہ، لہندہ : Island

چیای سہھؤلّی : Iceberg

ئاوہروان، گراوک، دوورگہی چکؤلہ، ئاد : Islet

باریکہ، تہنگہی بہتال : Isthmus

ئہقیانوسی ھیند : Indian ocean

دہریاچہ : Lake

زہوی، خاک، ئیشکانى، بہژ : Land

پانیی جوگرافیای، ھیلّی پانیی : Latitude

مرداو : Lagoon

پشافتہ، بہردی تویاو کھ لہ گرکانہوہ دہباریتہ سہر رووی زہوی : Lava

دریژی جوگرافیای : Longitude

نہخشہ : Map

میرگ، گیاجار، مہزرا : Meadow

میزؤپوتامیا، نیوانرؤباران : Mesopotamia

ھیلّی دریژی جوگرافیای، دریژہ ھیلّ : Meridian

تراویلکھ، 'سہراو' : Mirage

دہریای ئاوہراست : Mediteranian sea

چیا، شاخ، کیو، کھژ : Mountain; Hill; Rock



Tareqwaishi@Gmail.Com

Mountainpeak : لووتكەى چيا
Mountain range : زەنجىرە شاخ
Mountainside : داوئىنى چيا
Marsh : قامىشەلان، گەراو
Water meadow : مىرگاو
Mound : تەپۈلكە، ھەندەف
North (N) : باكور
North pole : جەمسەرى باكور
North America : ئەمىرىكاي باكور
NE) Northeast) : باكورى رۇژھەلاتى
Northwest (NW) : باكورى رۇژاۋاى
Middel east : رۇژھەلاتى ناۋىين
Ozone layer : جىنى ئۇزۇن
Oasis : خەمەرك، ۋاھە، سەۋزايى ئىنو يىبابان
Ocean : ئەقىانوس
ocean Pacific : ئەقىانوسى ئارام / ھەردا / ھىمىن
Peninsula : نىودوورگە، شىۋەدوورگە
Plain : دەشت، كاكى
Plateau : لاتە بەرزە، زەۋى تەخت، تەختان
Pond : گۇم، گۇماو
Prairie : چىمەنزەر
Puddle : تىۋلىگ ئاۋ، لىچ
Rapids : خورىن
Ravine : كەندال، دۆلى تەنگ و قوۋل
Red sea : دەرياي سوور
Reef : گىردى دەرياي
Reservoir : ئاۋ ئەمبار
Ridge : يال، سەفان، پىشتەشاخ، رىشتەى چيا
River : رووبار، چەم، رۇ
River bed : نىھال
Scale : پىتوۋەدانگ، پىتوۋەر
Slope of hill : بەروار، ھەوراز
Stream, Small river : چەم، جۇگە، رووبارى چكۈلە
South (S) : باشوور
Southeast (SE) : باشوورى رۇژھەلاتى
South pole : جەمسەرى باشوور
South America : ئەمىرىكاي لاتىن
Hemisphere Southern : نىوگىرۇفەرى باشوورى (ئەۋ نىۋەيەى زەۋىيە كە لە باشوورى ھىلى ئىستىۋا دايە)
Southwest (SW) : باشوورى رۇژاۋاى
Sea : دەريا
Sea level : ئاستى دەريا
Solstice : چلە؛ چلەى ھاۋىن / چلەى زىستان
Sound : تەنگە، گەروو
Source : سەراۋ، سەرچاۋە، چاۋكانى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Spring : كانی، چاوکه

Stone : بهرد، كوچك، تهوهن

Tundra : توندرا؛ دهشتی بی‌داری ده‌قهری جه‌مسهری

Tree : دار، دره‌خت

Tropic : گهرمه‌سیر

Tigris : دیجله، 'ده‌چله'

Tributary : زی

Valley : دۆل، گه‌لی، شیوو

Vernal equinox : یه‌کسانی شه‌و و روژی به‌هاری

Vulcano : گرکان

Waterfall : تاق‌گه

Weather map : نه‌خشه‌ی که‌شناسی

West (W) : روژه‌لات

Western Hemisphere : نیوگروقه‌ری روژاوا‌ی (ناویکی دیکه‌یه بۆ ئه‌مریکا‌کان (یان دونیای نوی))



Tareqwaisi@Gmail.Com

کیمیا :

Chemistry



Tareqwaishi@Gmail.Com

Acid : ترش، ئەسید

Acetic acid : سرکه

Alkali : ئەلكالى، قلیه یی

Alcohol : ئەلكهۆل

Ingot Alloy : دارشته، ئەمیژین

Aluminium (Al) : ئەلمینیۆم، فافون

Asphalt : قیر، ئەسفالت

Atom : ئەتۆم، گەردیلە، بچووکتەرین بەشی توخمیک

Atom number : رەنوووسی ئەتۆم، ژمارەى ئەتۆم

Atom mass : ھەرژى ئەتۆم

nucleus Atomic : ناوھەكى ئەتۆم

Balance (Scales) : تەرازوو

Base : باز، تفت، مادەىەكى كیمیایی كە 'ئایونى' (Ion) ھیدروجن ھەلدەگرت: دژانبەرى ترش / ئەسید

Boiling point : پلەى كۆلان

Brass : براس، مسى سېى، 'برنج'

Bronze : برۆنز

Buffer salt : خویى بافەر

Calcium : كالىیۆم

Cement : چیمەنتۆ

Calorie : كالىورى، پیتوانى چەندىى وزە لە خۇراکدا (ئېستاکانى لەباتیدا بۆ ژماردن یەكەى

Carbon : کاربۆن، رەژوو، خەلۆزى پەتى (C) . . .

Carbon dioxide : دى ئۆكسىدى کاربۆن، گازى کاربۆنىک، ئىندىرىک کاربۆنىک

Carbon monoxide : مۇنۇئۆكسىسى کاربۆن

Catalyst : کارلىکیار، کاتالیزەر، پەرەپىندەرى کارلىکی کیمیایی

Charge : بارگە، (کۆبۆنەوہى) ھىزى ئەلکترىکی

Chemical bond : بەندى کیمیایی

Chemical formula : فۆرمولەى کیمیایی

Chlorine : کلۆرىن، کلۆر

Chromium : کروم، کرومىم

Chalk : دەباشیر، گەج

Chemist : کیمیازان

Coalstone : بەردە خەلۆز

Coal : خەلۆز، سوخال، کەم

Concrete : کونکرىت، بتۆن

Concentration : پەیتى

Conductivity : شىانى گەینەرى، گەياندىەتى [گەرما، ئەلکترىسىتە و ھتد]

Contaminant : پىس کردن

Compound : تىکەلە، ئاویتە، پىکھاتە

Copper : مس، پاخر (Cu) . . .

Current (electric current) : تەزووى کارەبا

Critical point : خالى لارسەنگ

Crude oil : نەوتى خاو

Crystal : کریستال، بلوور

Crystal



Tareqwaishi@Gmail.Com

Cyanide : سیانید، تیکه‌لاوه‌ی سپی و کریستالی

Diesel oil : دیزل

Density : چرپی

Diamond : ئەلماس

Dilution : شینناو

Electric : ئەلکتریک، کارەبا

Element : توخم، میتالە بنجینه‌ییه‌کان / سەرەتاییه‌کان

Enzyme: ئەنزیم، مادە‌یە‌کی ئاوێتە‌یە‌که‌ کار دە‌کاتە‌ سەر هەندێ پرۆسە‌ی کیمیایی (بۆ نموونە خۆراک هەرس کردن)

Ether : ئیتر

Equilibrium : هاوسەنگ

Equivalent : یە‌کسان، هاو‌نرخ، هاو‌چە‌ند، هاو‌هێز

Fall out : وە‌شتی رادیۆ‌ئە‌کتیف (تیشک‌دەر)

Flask : فلاسک؛ دە‌فر / قاییک‌ی شووشە‌یی بە‌ ملیکی باریکە‌وه (که‌ له‌ ئە‌زمونگە‌کاندا بە‌ کار دێت)

Flint : بە‌ردی چە‌خماچ، بە‌رس‌تە

Fertilizer : پە‌ینی کیمیایی

Flame : بلیسە

Fluorine : فلۆرین، توخمی ژاراوی و زە‌رد

Freezing point : پلە‌ی بە‌ستن

Funnel : باجە، کۆفک، رۆ‌حە‌تی، کە‌رس‌تە‌یک بۆ پرکردنی شل‌تاو بە‌نیو کونیلە‌ی تە‌نگدا

Fuel : سووتە‌مە‌نی

Glucose : گلوکۆز

Gluten : گلو‌تین، پیزە

Graphite : گرافیت، کاربۆ‌نی سروشتی

Gravitation : هێزی راکێشانی [زە‌وی]، راکێشان، راف‌رین

Glue : کە‌تیرە، س‌ریش، چە‌سپ، چ‌رک

Gas : گاز

Granite : گرانیت، بە‌ردی خالاوی

Gold ... (Au) : زێر، ئالتون

Heavy metal : میتالی قورس

Helium : هیلیم، توخمی کیمیای بی‌رە‌نگ و بۆن

Hetrogenious : ناهاو‌چە‌شن، جو‌رە‌خۆر

Iodine ... (I) : یۆد

Impurity : پیسی / چە‌پە‌لی

Insoluble : (مادە‌ی) ناتواو

Ironstone : بە‌ردی ئاسن

Iron oxide : ئۆکسیدی ئاسن

Iron ... (Fe) : ئاسن

Kerosine : کێرۆسین، نە‌وتی سپی

Laboratory : لابۆر، ئە‌زمونگە، تاقیگە

Lactic acid : ترشی لاکتیک

Latex : لاتیکس، لاستیکی خاو

Lead : س‌رپ، قورقوشم

Lime : کە‌لس، ئۆکسیدی کالسیۆم

Lime stone : بە‌ردی کە‌سل، کاربۆ‌ناتی کە‌لسیۆم



Tareqwaishi@Gmail.Com

Liquid : شلئو، شله

Methane : مېتان (گاز)

Microscope : مېكروسكوپ

Mineral : كانزا (مادهى نائەندامى (نائۆرگانىكى) له پېستى زەويدا (crust of the earth) : جوړى بهرد)

Magnet : موگناتېس

Mass : ھەرژە، چەندىتى

Mercury, Quicksilver ... (Hg) جيوه

Metal : مېتال، توخمىكى (مادهىكى بېچىننەى) كانزاى زۆر رەق (بۇ نمونە ئاسن)

Matter : مەتىرىيا، مادە

Magnifying glass : لىنزى دەستى، ئاوينەى گەورەکردن، مېكروسكوپى بچووك

Marble : بەردى مەرمەر، مەرمەر

Melting point : پلەى ئاوينەوہ

Mixture : تىكەلە، گىراوہ

Molarity : پلەى پەيتى، مولارىتە

Mole : مول، گرام مولېكول

Molecule : مولېكول، گەرد، بچووكترىن بەشى ئاوينەىكى كىمىياى --- بېچكىك، تۆزقاليك، تۆزىك

Mustard : موستارد، گورمزە، تروكە، خەردل، ئاھوورى

Nucleus : ناوك

Nuclear- : ناوہكى

Nickel ... (Ni) نېكل

Nitrogen ... (N) نېترۆجن، توخمى گازى

Nitroglycerin : نېترۆگلىسېرىن

Nonferous : بىئاسن

Octan number : رەنووسى ئوكتان

Osmosis : ئوسموز، دەلاندن، تىپەرىتەى

Oxidation : ئوكسىد كردن

Oxygen : ئوكسىجېن، مادەىكى گازىيە كە لە ھەوا داىە و لە كاتى ھەناسە كىشاندا بۇ نېوہوہ ھەلدە كىشېرىت

Orbital : ئۆرىتال، كەلىننىك لە بۇشاى ناوكى ئەتۇمدا

Ore : كانزاى خاو

Particle : گەرد

Pearl : مروارى

Peroxide : ئاوى ئوكسىجېنى، پەرئوكسىد

PH number : نرخی PH، رەنووسى ھايدروژىنى

Phosphorus : فوسفور، توخمى كىمىياى سېى

Pressure : پەستان، پالەپەستۆ، گوشار

Precious stone : گەوہەر، بەردى بەنرخ

Plastic : پلاستىك

Kerosene, Paraffin oil : نەوتى سېى، پارافىن

Petrol, (gasoline US) : بەنزىن

Petroleum : نەوتى خاو

Plutonium : پلوتونىوم، توخمى رادىوئەكتىف (تىشكەر)

Polyhedron : چەندسووچى

Polymer : پولىمېر

Precipitation : بىنىشتووى، شىلى

فەرھەنگى زانستى ئاكادېمىك ئىنگلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Proton : پروتون

Quantum : كۋانتۇم

Quartz : كوارتس

Radiation : تىشكەن رادىئاتسىيە

Radical : رادىكالى، ئەتۈم يان مۇلەكۈلى (گەرد) كارلىكخواز

Radioactive : تىشكەن رادىئوئەكتىپ

Radon : رادون

Reagent : ناسەر، دەررەر، دۈزەر

Reactant : كارلىكەر

Reaction : كارلىك

Reagent : مادەى كىمىيەى

Residue : پاشماۋە

Saccharin : ساكەرەن، جىگەرەشە كرىكى كرىستالى سىيى

Saturated oil : رۇنى تىرەۋە

Silver (Ag) : زىۋ

Stopper (Plug) : سەرەند، شىتەك كە بۇ گرتنى كۈنى لۈۈلەى تاقى كەردن بە كار دەرەت

Steel : پۇلا

Solid : رەقە (مادەى رەق)

Solution : گىراۋە

Solvent : تۈپتەر، بۈۋۈزىتەكەر، شلاۋىك (بۇ نۇمۇنە Thinner) كە مادەىەك (ۋەكۈۋ رەنگ يان لاک) دەرەتتەۋە

Specific heat : گەرەمى جۈرى

Starch, Amylum : نىشاستە

Steam, Vapour : ھەلم، ھەلمتاۋ

Structural formula : فۇرمۇلەى پىكەتەن

Substance : مادە

Substitute : جىگەرەۋە

Sublimation : ھەلچۈۋەن، ۋەرگىرەنەى كىمىيەى، راستەخۇلە رەقەۋە بۇ گاز

Sulphur : گۈگرد

Sweep : سۈۋەك

Thermal : گەرەمەى

Thermometer : تەرەمۇمەتر

Thermostat : تىرمۇستات، (دەرەگەى) گەرەمە رىكەر

Testtube : بۇرىى تاقىكەردنەۋە، لۈۈلەى ئەزەمۇۋەن

Tin (Sn) : تەن، تەنەكە

TNT, Tri Nitro Toluene : تىننى، ترى نىترۇ تولۇن

Unleaded : (بەنزىنى) بىسەرپ

Unsaturated : ناتىر

Unstable : ناجىگەر

Uranium : يورانىۋم

Unsaturated oil : رۇنى تىرەۋەۋە

Valency : گۈنجانى كىمىيەى، پىكەتەى ئەتۈمى --- ھاۋتەى رەگەز

Volume : قەبارە

Volumetric Flask : فلاسكى بارستەتۈپى، بۇتلى قەبارەى

Vulcanic stone : بەردە ئەستەمى (گركانى)



Tareqwaisi@Gmail.Com

تیشکی ئیکس : X-ray

زینک، توتیا (Zn) Zinc



Tareqwasi@Gmail.Com

ماتماتیک، "بیرکاریس" :

Mathematics



Tareqwaishi@Gmail.Com

Abscissa : كۆردىناتى ئىكس، ئەبسىس، دوورى پۇيى (ئاسۋىي)
Abskiss : كۆردىناتى سىنوس
Acute angle : گۆشە تىز
Addition : كۆ، كۆكردنەۋە، سەربار كۆردن، خستىنەسەر --- زىاد، زىدە
Adjacent : تەنىشت
Algebra : جەبر
Align : رىز كۆردن، بە ھىل كۆردن، رىكخستىن (سەر)
Altitude : بەرزى (لە سەرەۋەى زەۋى)
Angle : گۆشە، كونج، كاش
Antiderivative : فەنكشىنى سەرەتايى
Apex : دوند، لووتكە
Approximate : نىزىك ھاتىن يان كۆردن --- بە شىۋەى تەخمىنى ھىسابكراو --- ھاۋتا
Area : پانتايى، رووبەر
Arithmetic, Counting : ژماردن، ھىساب كۆردن
Ascending : بەرزبوۋەو
Asymptot : ھىل لىنەكەۋت
Average (Mean value) : ناۋەنجى، ناۋگىن
Axis : تەۋەرە
Axis of symmetry : تەۋەرەى ھاۋتايى (ھاۋئەندازە)، تەۋەرەى سىمىترى
Bar graph : گرافى مىلى
Base : بىكە، پايە
Bi : دوو، دووبار
Billion, Milliard : بىليارد، بىليۇن (ھەزار مىليۇن)
Binary : دوودانەى، دوودوۋىي
Binomial : دووتىرمى، دوورادەى
the Binomial Theorem : دىتانەى دووتىرمى
Bisector : دوونىۋكەر، لەتكەرى گۆشە
Boundary : سىۋور، لىۋار
Breadth : پانايى، پانى
Caculator : ژمىرەر، مەكىنەى ژماردن
Cardinal number : ژمارەى سەرەكىي (ۋەكو يەك، دوو)، كاردىنال
Chinese abacus : چورتكەى چىنى (ئامىرى ژماردن)
Chord : ژى
Circle : بازىنە
Circumfernce, Perimeter : چىۋە، چەمەرە
Coefficient : ھاۋكۆلكە، فاكىتەرى ھاۋبەش
Comma : كۇما، بۇر (،)
Complex number : ژمارەى ئالۆز
Composite number : ژمارەى ئاۋىتە
Cone : قوۋچە
Coordinates : كۆردىناتەكان (ى تان و پۇ)، بەردىل، دوورى
Constant : نەگۇر
Corner : سوۋچ، كۆزبن



Tareqwaishi@Gmail.Com

Correspondent : هاوتا

Cosecant : برهري تهواو (بتا)

Cosine : کوسینوس، بهريهک تهواو

Cube : شہشيالو، خشتهک

Cubic meter, Meter (US) : مهتری سيجا، مهتری خشتهکی

Cubic : سيجا

Cuboid : شہشيالو

Curve : کهوانه، هيلي چهمياو، چهماوه

Cylinder : سيلندر، لولولک

Decagon : دهگوشه، دهلا

Decomposition : شيتهلکاری (ميتودی ليندهرکردن)

Decimal : دهيهک، دهیی

Decimal point : خالي دهیی

Decimal fraction : کهرتی دهیی

Decimal system : سيستمی دهیی

Deduct : کهمکردن، دابهزانندن

Degree : پله

Denominator : ژيربهش، ژيرهی کهرت (تهو ژمارهيه که له ژيرهوهی هيلي کهرت دايه)

Depth : قوولایی، کورانی

Derivative : گرته، لينوهرگرتوو، داريزراو، گورانکاری فهنکشن

Diagonal : دووسيلهبر، تيرهیی، مارودو

Diagram : دياگرام، نهخشهی گرافيکی

Difference: جياوازی

Digit : رهقهه

Dimension : قهباره، نهاندازه (دریژای، پانای، بهرزای)

Distance : ناوبهر، دووری، مهودا

Division : دابهش

Divider : بهشکهه

Diameter : تيره

Dividend, Divisor : بهشی

Dozen : دهريزن

Double : جووت، دووهينده، دهيل

Edge : لينوار، قهراخ

Elongated shape : دريژوکه، تهشک، لاکيشه

Ellipse : هيله، تهنی هيلهیی

Equal : يهکسان، بهرانبهه

Equalangular : گوشهيهکسان

Equilateral : لايهکسانه

Equilateral triangle : سيگوشهیی لايهکسانه

Equation : هاوکيشه

Equilateral : لايهکسانه

Equivalent : هاوبایی، هاوکيش، بهرانبهه

Endpoint : خالي کوتایی

Evaluate : ههآسهنگاندن، نههاندن (دهستهواژهيکه که له جهبردا بهکار ديته)



Tareqwaishi@Gmail.Com

Even number : ژماره‌ی جووت

Exponent : نوین، توان

Exponential function : فونکسیونی (فەنکشن) نوینی

Half : نیو

Finite : به‌رسوور، سنووردار، کۆتاییدار، راده‌دار

Factor : فاکتەر، هاوکۆلکە

the Factor Theorem : دیتانه‌ی فاکتەر

Figure : رەقەم --- شەکل

Flip (Mirror image or reflection) : پەرچدان، وینە‌ی ئاوینە‌ی

Formula : فۆرمولە (دەستووری ماتماتیکی)

Fortnight : دوو هەوتە یان 14 رۆژ

Frequency : فراوانی، فریکوئەنسی، دووباتی

Function : فونکسیۆن، فەنکشن (پەڕه‌ندی ماتماتیکی له نێوان دوو نرخدا)

Fraction : کەرت (دابەشکردنیک که ریک دەرنایت (بۆ نموونه 4/3))

Height : به‌رزای، به‌رزای

Horizontal : ئاسویی

Hypotenusa : ژێی گۆشه‌وه‌ستاو

Geometry : ئەندازە‌گەری، ئەندازە‌زانی، زانستی ئەندازیاری

Greenwich Mean Time (GMT) : کاتی گرینچ

Google : 10 به‌توانی 100، ده‌سفر به‌دوای رەقەمی 1دا

Graph : گراف

Gross : 12 دەرزن، (کۆی گشتی، تینکاری)

Heptagon : هەفت‌گۆشه

Hexagonal : شەش‌گۆشه

Hexagon : شەش‌چەمک

Hexahedron : شەش‌پووی

Histogram : هێستوگرام (میل‌گرافیک که به‌رفراوانی به‌ربلاوی نیشان ئەدات)

Horizontal coordinate : کۆردیناتی پۆیی (ئاسویی)

Imaginary number : ژماره‌ی هزری / خەیاڵی

Imaginary unit (i) : یه‌که‌ی هزری / خەیاڵی

Index : توان، ئیندیکس

Integer : ژماره‌ی راست، ژماره‌ی ته‌واو

Integral : ئینتێگرال (راده‌یه‌کی ماتماتیکی بۆ ژماردنی رووبەر و بارسته)

Intersection : خالی یه‌کتربهرین

Interval : مه‌ودا، دۆرینگ، ناوبەر

Isosceles triangle : سیگۆشه‌ی دوولایه‌کسانه

Logarithm : لوگاریتم

Line : هێل

Linear : هێلی

Limit (threshold value) : راده

Maximum : ته‌وپه‌ری، به‌رزترین، ماکسیم

Maximum point : خالی ته‌وپه‌ری، به‌رزترین (مه‌زترین) خال

Mathematics, Maths : بیرکاری

Median : ناوی له‌سیگۆشه‌یکدا هێلیکه‌ له‌ سووچیکه‌وه‌ تا خالی ناوه‌راستی ئالی به‌رابه‌ره‌وه‌)



Tareqwaishi@Gmail.Com

Mid-point : خالی ناوه‌راست

Minimum : ئەمپەری، ئەمترین، مینیمم

Minimum point : خالی ئەمپەری، ئەمترین خال

Minuend : لێندەرکراو

Minus : دەر لە، ئەمیی، نیشانه‌ی نینگەتیف (-)

Multiplicand : پێلێکدراو

Multiplication : لێکدان

Multiplier, Multiplicator : لێکدراو

Negative : نینگەتیف

Nought : سفر

Number : ژماره

Numerical : ژماره‌یی

Numerator : سەر به‌ش، سەری کەرت (ئەو ژماره‌یه‌ که له سەر وه‌ی هێڵی کەرت دایه)

Oblique : لار، چهوت

Oblong : درێژۆکه، تەشک، لاکێشه

Octagon : هه‌شت‌گۆشه

Octahedron : هه‌شت‌روو

Origin, the point (0,0) or (0,0,0) : بنچینه، ناوه‌ندی کۆردینات، ناوه‌ندی هاوپایه

Orthogonal : گۆشه‌ستوون، هاو‌ستونی، راست گۆشه

Parallel : هاوبه‌ر، به‌راو‌رێک، هاوشان، هاو‌رێک

Pascal's triangle : سیگۆشه‌ی پاسکال

Parallelogram : لا‌هاوبه‌ره

Parallelepiped : روو‌هاوبه‌ره

Partial sum : کۆبه‌ش

Percent : له‌سه‌دا

Perimeter : که‌مه‌ره، چینه، ده‌وران ده‌ور

Plus : زێده کردن به، له‌گه‌ڵ، (سەرباری)

Plus sign : نیشانه‌ی کۆ (+)

Point in common : خالی هاوبه‌ش

Polar : به‌رانبه‌ر، دژانبه‌ر

Polar form : فۆرمی دژانبه‌ری / به‌رانبه‌ری

Polygon : چه‌ند پالۆیی

Polynomial : پۆلینۆم، چه‌ند فۆرمۆله‌یی

Positive : پۆزیتیف

Point : خال

Prime : کویره، یه‌که‌می

Prism : پواز، ئاوێزه

Probability : شیمانه، ئیحتمال

Product : به‌ره‌م

Proportional : هاوگر، هاو‌رێزه

Product : به‌ره‌می لێکدان

Pyramid : هه‌ره‌م

Pythagorean theorem : دیتانه‌ی پیتاگۆره‌س

Vertical : ئەستونی



Tareqwaisi@Gmail.Com

Quadrant : چارہ کہ، چارہ کی باز نہ
Quadrilateral : چوار گوش، چوار چہ مک
Quotient : تہ نہ جامی دابہ شیوون :
Quarter : چارہ ک
Radian : رادیان، گوشہ ی نیوہ تیرہ یی
Radius : نیوہ تیرہ
Random number : ژمارہ ی ہرہ مہ کی
Reciprocal : ناو کوئی، تہ واو کہر
Reciprocal angles : گوشہ گہ لی ناو کوئی
Rectangle : لاکیشہ
Rectangular parallelopiped : رووہاوبہ رہ ی راست گوشہ
Regulat triangle : سیگوشہ ی ہا ولا
Region : دہ قہر، ناو چہ، ہریم، ناوہ
Result : وہ لام
Resultant : بہ رتہ نہ جام
Rhomb [us] : لہ بزینہ یی، لہ وزی
Right angle : گوشہ وہ ستا و
Rotation : خولانہ وہ، زفرین
Second derivative : گر تہ ی دووہ م
Second degree equations : ہا وکیشہ گہ لی پلہ دووہ م
Sector : کووز، کہرت
Semicircle : نیوبازنہ، نیو گو قہ نہ د
Sequence, as in a sequence of numbers : پاشیہ کی ژمارہ
Side : لال، ٹال
Sine : سینوس، بہ ریہ ک
Square : چوار گوشہ
Square : توانی دووہ م، چوارینہ
Squar meter, Meter (US) : مہ تری جوار گوشہ
Square root : ریشہ ی دووہ م
Sphere : گو، گرؤ قہر، توپ
Standard : پیوانہ یی، ستاندارد
Standard deviation : لادانی پیوانہ یی / ستانداردی
Statistic : ستاتیسٹیک، ٹامار، ہلژمار
Straight angle : گوشہ ی راست
Straight line : ہیلی راست
Subset : ژیر تاقم
Subtraction : لیندہ ر کردن، کہ مکردنی
Subtrahend : دہر کرا و
Sum : کو، سہ رجہ م
Surface : رووبہر، سہر روو، بان
Symmetry : ہا و تایی، سیمتری
System of equations : سیستیمی ہا وکیشہ
Tangent : ہیلی لیکہ و تہ، تانگینت
Term : تیرم، رادہ



Tareqwaisi@Gmail.Com

Tetrahedron : چوارروو

Trapezoid : شهفتول، قه ناس، نیوه لاکیشه (لاته ریب)

Trinangle : سیگوشه

Trigonometry : سیگوشه وانی، سیگوشه کان: زانستی په یوه ندى نیوان گوشه، ئال و هتد له سیگوشه دا:

Vlaue : به ها، نرخ

Variable : گوډبار، گوډراو

Variance : ناپینی، ناتهبایی، له گوډانکاری:

Vector : هه لگر

Volume : بارسته

Uneven number : ژماره ی تاک

the X-axis : ته وهره ی X (ئیکس)، ته وهره ی تانی

the Y- axis : ته وهره ی Y (واى)، ته وهره ی پویى

Zero : سفر

Zero, Root : سفراندى



Tareqwaisi@Gmail.Com

ئامار :

Statistics



Tareqwaishi@Gmail.Com

- Abnormal curve : كەوانەى ئەبنۇرمال، چەماوەى نااسايى
- Absolut error : ھەلەى رەبەق
- Absolute frequency : فرىكانسى رەبەق، چەندىتى، ژمارە
- Absorption distributions : دابەشىگەلى راكىش
- Absorbing region : ناوچەى راكىش
- Accumulated frequency : فرىكانسى ھەلچنراو
- Absolute measure : پىوانەى رەبەق
- Accuracy : دروستى، رىكى
- Acceptance boundary, Acceptance line : سنوورى قەبوولى
- Acceptance control chart : دياگرامى كۆنترۆلى قەبوولى
- Adequate subset : ژىركۆمەلەى بەس
- Adaptive inference : دەرئەنجامى گونجىتراو
- Additive model : مۆدىلى زىدەكراو
- Aitken estimator : مەزىندەكەرى ئايتكىن
- Aleatory variable : گۇراوەى شانسى
- Alpha error, Error of first kind : ھەلەى ئەلفا (ژمارە يەكەم)
- Alpha index, Index of Pareto : ئىندىكىسى ئەلفا، توانى پارىتو
- Alternative hypothesis : دژگرىمانە
- Algorithm : ئالگورىتم، شىوازى چارەسەر كىشە
- Alter periodogram : پەرىودوگرامى ئالتىر
- Amplitude : ئەمپلىتود، بەرفراوانى شەكانەوہ
- Amplitude ratio : رىژەى ئەمپلىتود
- Analogue computer : كۆمپيوتەرى ئەنالوگ (پىوانەى)
- Analysis : تاوتويكارى، ئەنالىز، شىكارى
- Analysis of variance, (ANOVA) : تاوتويكارى قەرەيانس
- Analytic regression : باشۇچوونى شىكارى
- Analytic survey : ھەلسەنگاندەنەوى شىكارى
- Analytic trend : رەوتى شىكارى
- Arbitrary origin, Working mean : ناوینی كىردوہى
- Angular variables : گۇراوەى گۆشەى
- Approximation error : ھەلەى نىزىكى
- Array : رىز
- Arithmetic Mean : ناوینی ئارىتمىك، مامناوہندى چەندان ژمارە
- Association : نىوانىتەى، پەيوندىتەى
- Associate class : پۇلى پەيوەندىدار
- Asymptotic standard error : ھەلەى ستانداردى ئەسىمپۇتىك (ھىلى لىنەكەوت)
- Asymptotic efficiency : كارايى ئەسىمپۇتىك (ھىلى لىنەكەوت؛ ھىلىك كە نىزىكى كەوانەىك دەپتەوہ بى ئەوہ لىپىدا)
- Asymptotic Normality : نۇرمالبوونى ئەسىمپۇتىك (ھىلى لىنەكەوت)
- Attribute : وەسەف، پىناسەى چۆنەتى
- Auto-catalytic curve : كەوانەى ئاوتۆكەتەلىك (خۇكارلىكىارى، خۇشكىارى)
- Average : مامناوہندى حىسابى، ناوہنجى، ميانە
- Average amount of inspection : ئەندازەى مامناوہندى پشكىن
- Average of relatives : مامناوہندى رىژەكان



Tareqwaishi@Gmail.Com

سنووری چۆنیه تی دهره وچوونی مامناوهندی : AOQL , Average outgoing quality limi

وتهی خویا (که پیویست به سهلماندن ناکا)، تاکسیوم، راستی راشکاو، بنچینهی باس : Axiom

هاوکیشه گهلی پاشکه وتوو : Backward equations

دیاگرامی شریتی : Band chart

دیاگرامی میلهیی : Bar chart

میل گراف : Bar graph

خانوی بنچینهیی : Basic cell

گروپی تیسته کان (تاقیکاری) : Battery of tests

کهوانهیی زهنگولهی شکل : Bell-shaped curve

ههلهی بیتا (ژماره دووهم) : Beta error

هاوکولکه کانی بیتا : Beta coefficients

فهره یانسی نیوان گروپگهل : Between-groups variance

چهوتی، ههلهی سیستیماتیکی، ههلهویهله : Bias

نمونهیی چهوت : Biased sample

تیستی (تاقیکاری) چهوت : Biased test

گؤراوهی باینیری (دووانه) : Binary variable

دابهشی باینومیال (دوورستهیی) ، دابهشی بهرنوولی، ئیحتیمالی ئاکامگهلی سه رکه وتوو : Binomial Distribution, Bernouilli distribution

گؤرانی دوورستهیی : Binomial variation

رادهی زاوژی : Birth rate

هاوپه یوهندی دوولقی : Biserial correlation

په یونیدار به دوو گؤراوه : Bivariate

دابهشی نؤرمالی دوو گؤراوه : Bivariate Normal distribution

گؤراوهی هه لکه وتووی کانوونی : Canonical variate

کارتوگرام، گه لالهیی (نه خشه) ئاماری : Cartogram

که تیگؤری، به ستین، هاوپوله کان : Category

په یونیدی هویانه : Causal relation

سانسؤر : Censoring

سه ر ژمیری : Census

یه کهی سدهی : Centil

رووداوی دلنیا : Cetain event

زهنجیر : Chain

ئیندیکسی (توان) زهنجیرهی : Chain index

دیاگرامی بازنهیی : Circular chart

دابهشی بازنهیی : Circular distribution

ریزکی بازنهیی : Circular range

هه لېژارده، سه رتل، بزاره : Choice

هیشوو، ژیر گروپ، دهسته : Cluster

هاوکولکه، فاکتهری هاوبهش : Coefficient

هاوکولکهی بهریلاوی : Coefficient of variation

چه ندهاوهیلی : Collinearity

ئامیتتهی تاقیکاریه کان : Combination of tests

هؤکاری هاوبهش : Common factor

خشتهی ئالۆز : Complex table



Tareqwaishi@Gmail.Com

پنکھاتہی (بہش، بارچہ، پنکھنہر) کاریگہری دووسہری : Component of interaction
 پھرامیتری پھیتی : Concentration parameter
 ٹیحتیمالی مہرجی : Conditional probability
 پشیتینی متمانہ، بہندی متمانہ : Confidence belt, Confidence band
 کھوانہ کانی (چہماوہ) متمانہ : Confidence curves
 ٹاستی متمانہ : Confidence Level
 سنووری متمانہ : Confidence Limit
 مہودای (ناوبہر) متمانہ، زہنجیرہی دہرئہنجامی چاوبہروانکراو : Confidence Interval
 ناوچہی متمانہ : Confidence region
 کیشہکانی کوسپی : Congestion problems
 سازگاری، ریکی : Consistency
 سنوورداری، مہرج : Constraint
 ھلکھوتووی : Contingency
 حہشیمہتی بہردہوام : Continuous population
 1. کونتراست، جیاوازی 2. ھاوبیپی کردن بؤ پیشاندانی جیاوازی : Contrast
 دیاگرامی کونترول : Control chart
 کونترول گروپ، ٲو کھس یان شتانه کھ لہ تاقیکردنی ھلئسہنگاندہکاندا بہری لیکولین ناکھون : Control group
 کونترولی زیرچینہکان : Control of substrata
 لوول، پیچ : Convolution
 فہنکشنی تیچوو (خہرج) : Cost function
 کوردیناتوگراف، دیاگرامی کوردیناتی : Coordinatograph
 پروییتی راستکراوہ : Corrected probit
 ھاوبہیوہندی گؤراوہکان، نیوانیہتی دووسہری : Correlation
 ھاوکولکھہی ھاوبہیوہندی گؤراوہکان : Correlation coefficient
 خشتہی ھاوبہیوہندی : Correlation table
 ریزی ژماردہنی : Countable set
 کؤفہرہبانس، پیوانہیکی تاماری؛ ٹامالی (مہیل) دوو گؤراوہ کھ لہ پھوندی لہ گھل پھکتردا گؤرانیان بہسہری : Covariance
 فہنکشنی فہریانس : Covariance function
 کریتیئر، پیوہر، میزان : Criterion
 بہہای قہیرانی : Critical value
 پؤلینکردنی ھاوبہر : Crossed classification
 لاتیسہی (تور) سہی جایی (خشتہکی) : Cubic lattice
 دابہشی ھلچنراو : Cumulative distribution
 کھوانہ، (ھیلی) چہماوہ، قہمچ : Curve
 کھوانہی پھیتی : Curve of concentration
 سوور : Cycle
 داتا، (کؤ) دراوہکان، زانیاری : Data
 پارچہکردن، دابہشکردن : Decomposition
 دہستیکی کارتہی یاری : Deck of cards
 یہکھہی چہوت : Defective unit
 پلہی سہرہستی : Degree of freedom
 پشیتیبہستن، سہرہیی، پابہندی، راپہرمونی، لہسہروہستانی : Dependence
 ماتریسی دیزاین : Design matrix
 مودیلی یہکالایی : Deterministic model

فہرھہنگی زانستی ٹاکادیمیک ٹینگلیزی کوردی



Tareqwaishi@Gmail.Com

- Determining variable : گۆراوهی دهستنیشانکەر
- Deviation : لادهری، لارییی، جیاوازی له مامناوهندی ئاماری
- Diagram : دیاگرام، گه‌لاله، شیما، ریت
- Dichotomy : دووله‌تکاری
- Digital computer : کۆمپیوتهری دیجیتالی (ژماریی)
- Discordance : نابهجیی، ناکۆکی، ناسازگاری
- Discrete variate : گۆراوهی جودا
- Dispersion, Spread : به‌ربلاوی، به‌رینی، په‌رتوبلاوی
- Distribution curve : که‌وانه‌ی دابه‌شی
- Dividing value : به‌های دابه‌شکەر
- Double logarithmic chart : دیاگرامی لۆگاریتمی جووت
- Doubly stochastic matrix : ماتریسی هه‌لکه‌وتوویی دووانه
- Downward bias : چه‌وتی سه‌ره‌وخوار
- Dummy variable : گۆراوهی ده‌ستکرد
- Duplicated sample : نمونه‌ی دووپاتیوه
- Effect variable : گۆراوه‌ی کاریگهری
- Efficiency : لیهاتووی، کارایی
- Efficient estimator : مه‌زنده‌کهری کارا
- Efficiency equivalence : هاوسه‌نه‌نگی کارایی
- Elementary unit : یه‌که‌ی سه‌ره‌تایی
- Ellipsoidal Normal distribution : دابه‌شی نۆرمالی هیله‌یی (هیلکه‌یی شکل)
- Empirical probit : پرۆبیتی ته‌زموونی
- Equivalent deviate : لادهری هاوسه‌نگ
- Equilibrium : هاوسه‌نگ
- Error in equations : هه‌له‌ له‌ هاوکیشه‌کان
- Errors in surveys : هه‌له‌ له‌ پینداچوونه‌وه‌کان
- Error of observation : هه‌له‌ی لێوه‌ردبوونه‌وه (سه‌رنجدان، دیتن)
- Error variance : فه‌ریانسی هه‌له‌
- Error sum of squares : کۆمه‌له‌ی توانه‌کانی دووه‌می هه‌له‌
- Estimation : مه‌زننده‌کردن، ته‌خمین، خه‌ملاندن
- Estimator : خه‌ملینه‌ر، ته‌خمینکەر، مه‌زننده‌کەر، ده‌ستووری ته‌خمینکردن بۆ به‌های پارامیتری گروپیک
- Estimating equation : هاوکیشه‌گه‌لی مه‌زننده
- Event : رووداو، پێشهات
- Exact statistical method : میتودی ئاماری ریک
- Exchangeable : ئالۆگۆرکرده‌نی
- Exogenous variate : گۆراوه‌ی هه‌لکه‌وتووی ده‌ره‌کی
- Expected probit : پرۆبیتی چاوه‌روانکرا
- Expected value : به‌های چاوه‌روانکرا، نرخ‌ی ته‌ماگه‌ربوو
- Experimental error : هه‌له‌ی ته‌زموونی
- Exponential smoothing : ریکوپییککردنی نوینی
- Factor : فاکتەر، نوینه، گۆراهی سه‌ره‌خۆ
- Factorial cumulant : کۆموولانتی فاکتۆریه‌ل
- Finite population : خه‌شیمه‌تی به‌رسنوور
- First limit theorem : یه‌که‌مین دیتانه‌ی سنووری



Tareqwaishi@Gmail.Com

Fluctuation : هەلکێشه و داکیشه، سەرۆژێری
Folded distributions : دابه‌شیگه‌لی نیوه
Folded contingency table : خشته‌ی هەلکه‌وتووی نیوه
Follow-up : به‌دووداچوون
Forecasting : پێشبینی
Foster's criteria : کریتیری (پتوهر) فۆستەر
Fractile : که‌رتۆک
Freehand method : میتودی ده‌ستی
Frequency distribution : دابه‌شی فریکانسی (به‌رفراوانی)
Frequency Table : خشته‌ی فریکانسی (به‌رفراوانی)
Frequency theory of probability : تیوری ئیحتیمالی فریکانسی
Full information method : میتودی زانیاری ته‌واو
Game theory : تیوری یاری
Goodness of fit : پله‌ی له‌باری
Graduation, Smoothing : رێککردن، هه‌موارکردن، سافکردان، هاوئهن‌دازه‌کردن
Graph : گراف
Half-invariant : نیوه پته‌و (خۆگرتوو، سه‌نگه‌پی)
Half-width : نیوه پانتایی
Harmonic mean : ناوینی هارمۆنیایی
Hazard rate distribution : دابه‌شی راده‌ی مه‌ته‌رسی
Histogram : هیستۆگرام، میله‌گرافی ئاماری
Homogeneity : هاوچه‌شنی
Homoscedastic : فه‌ره‌یانسی یه‌کسان
Homoscedasticity : (تایبه‌ته‌ندی) فه‌ره‌یانسی یه‌کسانی ئاماری
Hypernormal dispersion : به‌ریلاوی هایپرنۆرمال (سه‌روونا‌سایی)
Hypothesis : گریمانه
Hypothetical population : چه‌شیمه‌تی گریمانه‌ی
Importance sampling : نموونه‌هه‌لگرتن به‌ پێی گرنگی
Imprecise : ناپێک، نادروست
Improper distribution : دابه‌شی ناشیاو
Incomplete : ناته‌واو
Incomplete census : سه‌رژمیری ناته‌واو
Independent events : رووداوگه‌لی سه‌ربه‌خۆ
Independence of Variables : سه‌ربه‌خۆی گۆراوه‌کان
Inequality : نابه‌رابه‌ری
Infinite population : چه‌شیمه‌تی بێ‌را‌ده
Influence curve : که‌وانه‌ی کاریگه‌ری
Inherent bias : چه‌وتی بنه‌مایی
Inquiry : لێپرسینه‌وه
Instantaneous state : دۆخی ده‌مه‌وده‌ستی
Instrumental variable : گۆراوه‌ی که‌ره‌سته‌یی
Internal variance : فه‌ره‌یانسی نیوه‌کی
Intraclass variance : فه‌ره‌یانسی ئیوپیولی
Illusory correlation, Nonsense correlation : هاوپه‌یوه‌ندی چه‌واشه



Tareqwaisi@Gmail.Com

Isokurtosis : كېشىه تى يەكسان

Isomorphism : ئىزومورفىزم

Kurtosis : كېشىه تى، پلەي تروپىك (لووتكە) لە گرافىكى ئامارىدا

Lag regression : باشۆچوونى درەنگ

Law of small numbers : ياساى ژمارە بچوكەكان

Leptokurtosis : كېشىه تى زۆر

Level of interpenetration : ئاستى لىكدانەو

Life table : خىشتەي ژيان

Line up : سەرە

Line of equal distribution : ھىلى دابەشى يەكسان

Linear constraint : سنووردارىه تى ھىلى

Linear relationship : پەيوەندى ھىلى

Linear sufficiency : بەسە تى ھىلى

Local asymptotic efficiency : كارايى ئەسىمپتوتىكى (ھىلى لىنەكەوت) خۇجىنى

Logarithmic Normal distribution : دابەشى نۆرمالى لۇگارىتمى

Logarithmic odds : لۇگارىتمى جىاوازيەكان

Logistic curve : كەوانەي لۇژىستىك

Marginal category : كەتىگورى پەراونىزى

Martingale : مارتىنگەل

Matching coefficient : ھاو كۆلكەي جووتى

Mean : ناوين، ناوئىچ، ناوگىن، رادەي مامناوئەند

Mean deviation : ناوينى لادەرىي

Medain : (دېر، ژمارە، خال يان ھتد) مامناوئەند، ناوى

Median effective dose : دۆزى (چەندە) كارىگەرى ناوينى

Median line : ھىلى ناوين

Method of moments : مېتودى نەترەكان (بزوئى خولانەو، مۇمىنت)

Method of scoring : مېتودى خالتۆماركردن (پوانت بەدەست ھىتان)

Minimum chi-squared : مېنىمىمى (ئەمپەر، لانى كەم) چوارگۆشەي چى

Modality : مۇدالىتە، چۈنە تى

Mode : دووپاتبوو تىرە بەھا

Model : مۇدېل، گەلەلە، نمونە

Modified exponential curve : كەوانەي نوئىيى (تۆزىك) دەستكارىكراو يان گۆردەاو

Monthly average : مامناوئەندى مانگانە

Most powerful test : بەھىز تىرە تېست

Multi-factorial design : گەلەلەي چەند فاكترى

Multiple regression : باشۆچوونى چەنددانەي

Multiple decision problem : كېشەي بېرىارى چەنددانە

Mivariate Normal distribution : دابەشى نۆرمالى چەندگۇراو

Modified mean : ناوينى (تۆزىك) دەستكارىكراو يان گۆردراو

Most efficient estimator : كارىگەر تىرە مەزەندەكەر

Moving average method : مېتودى مامناوئەندەي جووللاو

Nomogram : نۇمۇگرام

Non-linear correlation : ھاوبەيوەندى ناھىلى

Non-Normal population : ھەشىمە تى نانۆرمال



Tareqwaishi@Gmail.Com

Non-sampling error : ھەلەي نانوونەھەلگري

Non-random sample : نموونەي ناھەرەمەكي

Normal Distribution : دابەشي نۆرمال

Normal curve : كەوانەي نۆرمال (ئاسايي)

Normal dispersion : بەربلاوي نۆرمال

Nuisance parameters : پەرەمىتري گىچەل

Null hypothesis : گرىمانەي سفر

Occurrence : رووداو، پىنشەت

Odds : ئىختىمال، شانسى بىردن، رىژەي گرەو كىردن

Ogive : ئۆجەيف، گراف يان كەوانەي فرىكانسى (بەرفراوانى) كۆكراو

Open ended question : پرسىيار بە ۋەلامى ئاۋەل، پرسىيارى كراۋە

Opinion poll, Opinion survey : راپرسى، راخۋازى

Order of coefficients : رىزكى ھاۋكۆلكەكان

Ordinal scale : پىئوهرى رىزكى (سەرەيى، رەدوويى)

Orthogonal regression : پاشۇچوۋەنى گۆشەستوۋنى (راستگۆشە، ھاۋستوۋنى)

Orthogonal squares : چۈارگۆشەگەلى گۆشەستوۋنى (راستگۆشە، ھاۋستوۋنى)

Outcome : دەرئەنجام، ئاكام، داھاتە

Overall sampling fraction : كەرتى نموونەھەلگري تەۋاو

Paired sample : نموونەي جوۋتكرارو

Parameter : پارامىتتر، تايبەتمەندى ژمارەيى حەشىمەتلىك، بۇ نموونە ناۋىنەكەي. چەندەتلىك كە تايبەتە بە حەشىمەتلىك يان دابەشي ئىختىمالىك :

Parameter

Parameter of location : پارامىتترى شوۋن

Partial association : نىۋانىيەتى بەشى

Partial serial correlation : ھاۋپەيوەندى پىشت سەر يەكى بەشى

Partial regression : پاشۇچوۋنى بەشى

Partition : دابەشكارىيى

Peak : لوۋتكە، كەمت

Per capita : سەرانە

Percent : لەسەد(%)

Percentage distribution : دابەشي لەسەدايى

Phase function : فەنكشنى قۇناغ

Piecewise regression : پاشۇچوۋنى پارچە بە پارچە (ھەنگاۋ بە ھەنگاۋ)

Point of indifference : خالى بىندەرەستى

Poll : راپرسى

Population : حەشىمەت، گرۋپ

Poisson Distribution : دابەشي ئىختىمالى

Polychoric correlation : ھاۋپەيوەندى چەنددەستەيى

Polynomial trend : رەۋتى چەندەرەستەيى، رەۋتى پۆلىنىمى

Power : توان، ئىختىمالى رەتكردى گرىمانەي سفر

Power efficiency : كارايى توان (نۆين)

Power function : فەنكشنى توان

Precise : رىك، دروست

Precision : رىكى

Prediction : پىشۋىژى، بەربوۋرى، پىشۋىنى

فەرھەنگى زانستى ئاكادىمىك ئىنگلىزى كوردى



Tareqwaishi@Gmail.Com

Predetermined variable : گۇرۇھى لەپىش ديارىكراو :

Primary unit : يەكەى يەكەمى :

Probability : ئىختىمال، شىمانە :

Probability distribution : دابەشى ئىختىمال :

Probability element : توخىمى ئىختىمال :

Probability paper : كاغەزى ئىختىمال :

Probability sampling : نمۇنەگەلگرتن بە پىي ئىختىمال :

Probability theory : تىۋرى ئىختىمالى :

Probit : پىروبيت، يەكەى پىنۋەنى ئىختىمالگەلى ئامارى :

Procedural bias : چەوتى شىۋازى :

Producer's risk : مەتەرسى بەدېھتەر :

Profile analysis : تاوتۇيكارى پىرۇفایل :

Purposive sample : نمۇۋەى مەبەستى :

Quad : چوارىنە، كواد :

Quantile : كوينتېل، چەندۆك، بەھای ئامارى :

Quantitative variable : گۇرۇھى چەندىەتى :

Quantitative response : ۋەلامى چەندىەتى :

Quality control chart : دياگرامى كۇنترولى چۇنىەتى :

Qualitative variable : گۇرۇھى چۇنىەتى :

Quasi-normal equations : ھاۋكىشەگەلى نېۋەنۇرمال :

Queue, Waiting line : سەرە، ھىلى چاۋەرۋانى :

Questionnaire : راپرسنامە :

Range : رىز، زەنجىرە :

Random : ھەرەمەكى، ھەلگەۋتى :

Random component : پىكەتەنى (بەش، بارچە، پىكەتەنەر) ھەلگەۋتۋوى :

Randomisation : ھەرەمەكى كىرەن :

Random effect : ئاكامى ھەرەمەكى :

Random-effects model : مۇدېلى ئاكامگەلى ھەرەمەكى :

Random selection : ھەلېزاردەى ھەرەمەكى :

Random Sample : كۇنترولى ھەرەمەكى :

Random variable : گۇرۇھى ھەرەمەكى :

Randomised model : مۇدېلى ھەلگەۋتۋوى :

Randomised response : ۋەلامى ھەرەمەكە :

Rate : 1. ژمارە، فرىكانس 2. نرخ، بەھا 3. پلە، رادە، جۇر :

Ratio : رىژە، نىسبەت :

Raw score : نمرەى خاۋ :

Reliability : باۋپىكىردەنى :

Reduced design : گەلەلى ئاسانكراو :

Reduced variate : گۇرۇھى ھەلگەۋتۋوى ئاسانكراو :

Reference set : كۇمەلەى گىرەنەۋە :

Region of indifference : ناۋچەى بىدەرەبەستى :

Regressand : گۇرۇھى مامناۋەندى :

Regression curve : كەۋانەى پاشۋچۋون :

Regression dependence : راپەرمونىي پاشۋچۋونى :



Tareqwaishi@Gmail.Com

Regression surface : ئاستى پاشۇچوون

پاشۇچوون بەرە ناوين؛ پرىتسىپىكە (دەستوۋى بىنچىنەيى) كە رادەگەيتى لى نىوان پىوانەگەلى پەيوندىداردا دوۋەمىنەكەيان چاۋەروان

Regression toward the mean : دەكرى نىزىك تر بى بە ناوين تاكو يەكەمىنەكەيان

Relative efficiency (of an estimator) : كاراىى رىژەيى مەزەندەكەر :

Relative Frequency : فرىكانسى رىژەيى، نىسبەت

Reliability : جىيى برواينكرراوى، شايانى متمانە

Relative variance : قەرەيانسى رىژەيى

Repeated measure : پىوانەى دوۋاپاتكرراو

Replacement : جىكۆركى، لى شوئىنى پىششىنى خۇ دانان، لى جىگاي خۇ دانان

Relative risk : مەتەرسى رىژەيى

Replication : دوۋاپاتكارى

Residual : پاشماۋە، جىاۋازى نىوان دەرئەنجامگەلى ھەقىقى و تىۋرىي

Residual sum of squares : كۆمەلەى توانگەلى دوۋەمى پاشماۋە

Residual variance : قەرەيانسى پاشماۋە

Response error : ھەلەى ۋەلام

Reversible relation : پەيۋەندى بەرواژ كوردنى (ھەلگەراۋەى)

Review : پىداچوۋنەۋە

Risk : مەترسى، رىسك

Risk function : فەنكشنى مەتەرسى

Robustness : تەژەيى، يەمانى، زەبردارى، بەھىزى رۆبۆستىنس

Root mean square deviation, Root : رىشەى ناوينى توانگەلى دوۋەمى ھەلەكان، رىشەى ناوينى توانگەلى دوۋەمى لادەرەكان، رىشەى ناوينى توانگەلى دوۋەمى ھەلەكان
mean square error

Sample : گەلالە، نمونە

Sample design : گەلالەى نمونەھەلگىرى

Sample point : خالى نمونە

Sampling fraction : كەرتى نمونەھەلگىرى

Sampling ratio : رىژەى نمونەھەلگىرى

Sampling variance : قەرەيانسى نمونەھەلگىرى

Scale : پىۋدانگ، پىۋەر

Scale parameter : پارامىترى پىۋدانگ (پىۋەر)

Scatter diagram : دىاگرامى پىژاۋە

Scedasticity : پىژاۋى، بەربلاۋى

Shape : شىكل

Secondary unit : يەكەى دوۋەمى

Self-correlation coefficient : ھاۋكۆلكەى خۇھاۋپەيۋەندى

Self-renewing aggregate : كۆمەلەى خۇنۆيكەرى

Serial correlation : ھاۋپەيۋەندى پىشت سەر يەك (رەدوۋىيى، زەنجىرەيى، رىزكى)

Shortest confidence intervals : كورت ترىن مەۋداكانى متمانە

Sigmoid curve : كەۋانەى س (سىگمۇيد)

Significance : بايەخدارى، ماناداربوون

Significance test : تىستى (تاقىكارى) بايەخدارى

Significance level : ئاستى بايەخدارى (مانادارى)

Similar regions : ناۋچەكانى ۋىكچوۋ

Simulation model : مۆدىللى شوبھاندن (ۋىكچوۋكردن)

فەرھەنگى زانستى ئاكادىمىك ئىنگىلىزى كوردى



Tareqwaisi@Gmail.Com

Simple structure : ستره کتوری (پیکهاته) ساده
 Simple table : خشته ی ساکار
 Single sampling : نمونه‌هه‌لگری تاک
 Skew distribution : دابه‌شی گیر (لار)
 Specification bias, Specification error : هه‌له‌ی تاییه‌تمه‌ندی
 Spherical Normal distribution : دابه‌شی نۆرمالی گرۆقه‌ری (گوی)
 Spectral average : مامناوه‌ندی شه‌به‌نگی
 Spurious correlation : هاوپه‌یوه‌ندی ساخته
 Squariance, Sum of squares about the mean : کومه‌له‌ی توانگه‌لی دووهم
 Stable law : یاسای پتهو (خوگر توو، سه‌قامگیر)
 Standard : پیوانه، ستاندارد
 Standard deviation : لادانی پیوانه‌یی / ستانداردی
 Standard error of estimate : هه‌له‌ی ستانداردی مه‌زه‌نده، هه‌له‌ی پیوانه‌ی ته‌خمین
 Standard score, Z-score : پوانتی (خال) ستاندارد، پیوانه‌ی ز
 Statistic : ستاتیستیک، ئامار، هه‌لژمار
 Statistical dispersion : به‌ربلاوی ئاماری، گۆرباریه‌تی ئاماری
 Statistical tolerance region : ناوچه‌ی دهرقه‌تی (هیلان) ئاماری
 Strong law of large numbers : یاسای به‌هیزی ژماره‌گه‌وره‌کان
 Subjective Probability : ئیحتیمالی زه‌ینی، ته‌خمینی زه‌ینی
 Sub-series : ژیرزه‌نجیره‌کان، ژیرسیریه‌کان
 Subsampling : نمونه‌هه‌لگرتن له نمونه
 Substitution : جیگیرکردن (جیگیرکاری)
 Sufficiency : به‌سیه‌تی
 Symmetry : هاوتایی، سیمتری
 Systematic design : گه‌لاله‌ی سیستماتیک
 Systematic sample : نمونه‌ی سیستماتیک
 Skewness : لاروگیری، ئاسیمتری
 Structural parameters : په‌رامیتری ستروکتوری (پیکهاته‌یی)
 Superfluous variable : گۆراوه‌ی زیاده
 Survey design : گه‌لالی لیکۆلینه‌وه، پلانی لیوردنونه‌وه
 Table : خشته
 Taxonomy : زانستی ریزبه‌ندی کردن، پۆلینزانی، ته‌کسۆنومی
 Tendency : ئامال، به‌رولایی 2 خواست، مه‌یل
 Tetrachoric correlation : هاوپه‌یوه‌ندی چوارده‌سته‌یی
 Three-dimensional lattice : لاتییسی (تۆر) سی قه‌باره‌یی
 Total correlation : هاوپه‌یوه‌ندی ته‌واو
 Two-by-two frequency table, Fourfold table : خشته‌ی فریکانسی دوو له دوو
 Two-stage least squares : که‌مترین توانه‌کانی دووهمی دووقوناغی
 Triple lattice : لاتییسی سیانه
 True mean : ناوینی راسته‌قینه
 Trimmed mean : ناوینی ریکوینک
 Turning point : خالی وه‌رچه‌رخان
 Two way classification : پۆلینکردنی دووسه‌ری، ریزبه‌ندی دوولایی
 Type : جۆر، چه‌شن



Tareqwaishi@Gmail.Com

Type XI distribution : دابهشی جۆرى يازدهم :

Unbiased error : ههلهى ناچهوت :

Unbiased estimating equation : هاوكيشهى مهزندهى ناچهوت :

Unit Normal variate : گؤراوهى ههلهكهوتووى نورمالى يه كه :

Uniform sampling fraction : كهرتى نمونهههلهگرى يه كدهست :

Uniqueness : بيهاتايى، تاكيهتايى، تاقانهيى :

Unitemporal model : مۇدىلى تاكهكاتى :

Validation : رهوايى، قورى، بهئورتى :

Value : بهها، نرخ :

Variable : گؤربار، گؤراوه، گؤربار :

Varability : گؤرباريهتى :

Variance : فهرايانس، پيوهرىكى ئاماريه بۇ بهرىنى يان گؤرانكارىي كومهلىك ژماره له حهشيمهتيكدا :

Weighted average : ناوينى پتواو :

Within-group variance : فهريانسى نيوان گروپى :



Tareqwaisi@Gmail.Com

ئاسى تى :

Information Technology



Tareqwaishi@Gmail.Com

abacus چۆرتكە
abandon وازلېھىنان
abandonware كالا وازلېھىنراو
abort لابردن، وەستاندن، كۆتايېيېھىنان.
accelerator تاودەر
acceptance test ئەزمون (تاقىكردەنە) ى وەرگىران
access تەكتىن چۈنەنەناو، دەستېگە يىشتىن
account ھەژمار
accountancy ژمىرىياري
accumulator كۆكەر
Acrobat ئەكروبات
active چالاک، كارا
activeX activeX
adapter سازكەر، گونجىنەر
add bike ser خىستەنەسەر
add-on پىئەكراو
address navnîşan ناوئىشان
address bar توولى ناوئىشان
administrator بەرپۈنەبەر
adress bus ھىلى ناوئىشان
advanced پەرەسەندوو
adware پرۆگرامى بانگەشە
alias ناسراو بە، نازناو
align لاپىكىكردن، لاگرتن، پ
alpha پرۆگرام كە ئىستا نەكەوتۈتە بەردەستى خەلكى بەلام بەمەبەستى تاقىكردەنە ھەيە
alphanumeric تەلفزمارەيى
analog ھاوتا
analysis شىكردەنە ھەيە
animation gerok جووللاو، بىزىو
anonymous نەناسراو، نەزانراو
antivirus lidij-virûs دژەفايرۈس
Apache ئەپاچى
append پاشكۆكردن، لەتەكخىستىن
application program (داوانامە - پرۆگرام (ى كۆمپيوتەر
architecture تەلارسازى
archive arşîv ئەرشىف
arithmetic ژمىرەيى
array رىزە، رىزەك
ASP لاپەرە راژەكارە كاراكان
at (@) ئالوول
attachment پاشكۆ
attempt ھەولدان
attribute تايبەتمەندى، ئاكار
audio ئاودىو، بىستىنى



Tareqwaishi@Gmail.Com

authentication رینگه پندان
authorization رپییدان
authorized user به کارهینه ری رپییدراو
automatic خوکار
automation خوکاری
backbone بربره navenda sîstema înternetê
backdoor پشتهدەرگا
background پاشینه ما
backslash (\) لاره هیلّی پیچه وانه
backspace (key) کللی دوابەر، کللی به ره وودوا
backup پالپشت - پاراستن parastin
ban رینگرتن
bandwidth باندیه رینی drêjîya bandê
banner به یداخ baner, reklam
bar (توول) شیش
barcode توولکود
basic بنچینه یی، بنچینه bingeh
benchmark هه لسه نگینه ر
beta بیتا
binary دوویی، دوانی dualî
block به ره به ست blok
block بلوک blok
bluetooth بلوتوس
boot بووت
bounce دهر کردن baz dan, derbas bûn
broadband به رینباند
broadcast به خش Tv & Radio belavkirin
browser گه رۆک
budget بودجه
burner سووتینه ر
bus تینه رگه
button دوگمه
cab ژووريله kabîne
cable کابل kablo
cache هه شارگه veşargeh, veşartin
cad دارشتن به یارمه تیی کۆمپیوتەر birêveçûn/birina sîstema kompûterê
calculation ژمیره کاری، ژماره کاری
calculator ژمیره ر jimêr(er)
cancel هه لوه شانده وه ber dan, 'berde'
canonical باو
capability توانا
capacity توانایی
capture گرتن girtîn (wêne girtîn)
card کارت kart, qart



Tareqwaishi@Gmail.Com

case (سنووک ی کالاره‌قه‌کانی کۆمپیوتەر)
 case(SW) بار، دۆخ
 category هاوپیۆله‌کان kategorî, beş, par
 CDROM CDROM
 CDRW CDRW
 central ناوه‌ندی navend
 certificate بر‌وانامه nîshan kirdin, destnîshan kirin
 CGI CGI
 CHAP CHAP
 char char
 character نووسه nîşan, tîp, sembol, herf
 chart هیلکاری
 chat ده‌مه‌ته‌قی، چات çat, hevpeyvîn, mijûl bûn
 chip ته‌لەزم، ته‌لاش çîp, parçeyek piçûk bo navenda dilê sisteman
 cipher سفر، سفراندن kod, sifir
 click کرته، کلیک pê lêkirin
 client راژه‌خواز kiriyar, kirîger
 clip چه‌پک klîp, mûzîk
 Clock Rate تیکرای له‌ره، چرکه‌له‌ره، ریژه‌ی له‌ره
 clone کڵۆن، وه‌ک خۆی، کڵۆن cot kirin, klon kirin, yek kirin
 cluster هیشوو cîh, parçe, parek
 CMOS CMOS
 code کۆد kod, nivîs, şîfre
 codec codec
 column ستوون stûn
 COM COM
 comma کۆما bêhnok, dabir
 command فه‌رمان ferman, daxwaz, xwastek
 comment ۱- روونکردنه‌وه، ۲- بۆ‌چوون، لیدوان، تییینی، سه‌رنج şîrove, nirxandin
 common هاو‌به‌ش، باو hevbeş, gelemper, gelerî
 compact په‌ستینراو givaştin, pêçandin
 compatible گونجاو، شیاو
 compile وه‌رگیران xwendin, wergerandin
 compiler وه‌رگیر wergir
 compress په‌ستان pestandin, pestan, dewisandin
 computer کۆمپیوتەر، بژمیر
 concat کۆکردنه‌وه، خستنه‌سه‌ریه‌ک
 configuration شیوه‌پێدان saz kirin, ava kirin, guhertin, lihevanîn
 connection به‌سته‌نه‌وه، په‌یوه‌ندی grêdan, bestin
 constant نه‌گۆر demdrêjtir
 content ناوه‌رۆک naverok
 control bus هیل‌ی ریک‌خستن
 control panel په‌ره‌ی چاودێری panela kontrolkirinê
 convert گۆڕین، گۆڕان



Tareqwaisi@Gmail.Com

cookie (computer) شەکرۆکە
 copy کۆپی کردن، لەبەرگرتنەوە
 copyright مافی لەبەرگرتنەوە
 cost تێچوون، بەها
 counter ژمێرەر jimêr, jmartin
 CPRM CPRM
 CPU ٢. ناوەندەییە کە ١. یەکە ی چارەسەری ناوەندی
 crack شکان، کراک
 CRAM CRAM
 crash تێکشکان lihevketin, xerabûna sistemek
 crawler ویخیشۆک xişok
 create دروستکردن afirandin, saz kirin, ava kirin
 cron کارگیر kargêr, karger
 crossover crossover
 cryptography نەهێنکردن şîfrekirin, veşartin
 CSMA/CD CSMA/CD
 CSS CSS
 CSV CSV
 ctrl-key دوگمە ی کۆنترۆڵ
 currency دراو
 current تەزوو niha, aktif, çalak
 cursor جێنیشاندهر nîşander, îndîkator, nîşanek
 cut برین birîn, jêkirin
 CVS CVS
 daemon daemon
 dash بەستھێل
 DAT DAT
 data داتا pel, program, PELGEH
 data bus تێپەرگە ی دراو
 data warehouse کۆگای دراو
 database بنکە ی دراو - بنکە ی دراو bîngehê zanyarî
 datagram datagram
 date رێکەوت
 debug راسکردنەو، هەڵەدۆزین
 debugger هەڵەدۆز، راسکەرەو
 decode کۆدەهەڵەوێشاندنەو kod vekirin, kod hilweşandin
 decoder کۆدەهەڵەوێشێنەر kodhilweşêner, dekoder
 decompile وەرگیراندنەو xwendin û vegerandina ser kodê
 decompiler وەرگیرێنەر
 decompress شیتەلکردنەو vekirin
 decryption ئاشکراکردن aşkere kirin
 dedicated تاییەتمەند xwedan
 default بنەرەت nehatî, derengbûnî, neçûn
 defragment defragment tevî hev kirin



Tareqwaisi@Gmail.Com

delete جێ سڕینهوه
demilitarized(DMZ) DMZ ji çek pakkirin
demo پیشاندان pêşlîstin, pêşnasandin
denial نكۆلی avêtin, nepejirandin, derewderxistin
design دارشتن malper-avakirin, xemlandin, avakirin
desktop روومیز serrû, rûpel
desktop computer کۆمپیوتەری روومیز
device ئامێر jot
DFS DFS
DHCP DHCP
DHTML DHTML
dial-up dial-up grê dan, pê grê dan
digit رهنووس jimar/hêjmarên 1-9
digital دیجیتال dijîtal, bi hêjmar/jimar
digital technique تەکنیکی ژمارەیی
dimension دووری
direct راسته‌و‌خۆ rastûrast
directory پێرست peldank, pelgeh
DirectX DirectX
disable له‌کارخستn jêkarxistin, ji kar xistin
disk پەپکە، دیسک
display پیشاندان
distribution دابەشکردن belav kirin, par (ve) kirin
DLL (Dynamic Link Library) پەرتوو‌ک‌خانه‌ی بەستەری بزۆک
document بەلگە‌نامه lêkolîn, nivîs, naverok
domain دۆمه‌ین domên, domain
DOS DOS
dot (.) خال xal
double دوو‌ته‌وه‌نده ducar
download داگرتن dagirtin, dabigire
draft پێشنووس
drag and drop راکێشان و فرێدان
driver وه‌گه‌ر‌خه‌ر jotkar
driving licence کارتی لیخو‌رین
dual دووان، دووانه
DVD burner دی‌فی‌دی سووتینه‌ر
DVD Reader دی‌فی‌دی خوینه‌ر
dynamic بزۆک، به‌جووله، جووله‌دار،
e-mail پۆستی ئەله‌کترونی e-name
eBook پەرتووکی ئەله‌کترونیکی e-pirtûk
ECDL کارتی لیخو‌رینی کۆمپیوتەر له‌ ئەورووپا - لیخو‌ر‌نامه‌ی ئەورووپیی کۆمپیوتەر
echo echo
ECP ECP
edit ده‌ستکاری guhertin, xebitîn



Tareqwaisi@Gmail.Com

editor ده‌ستکاریکەر
edu فێرکردن perwerde, zanist
element به‌ش tuxim, endam, beş
email-group گرووپه‌پۆستی ئەله‌کترونی
emulator لاساییکەرەوه
enable توانا‌پێدان rêdan, rêvekirin, rêkirdinewe
encoder کۆدکەر koder
encryption نەینیکردن
encyclopedia زانیارینامه
end کوتایی dawî
energy وزه
engine بزوین motor
enterprise پرۆژه‌ی ئابووری
entity پێکهاته، بوون
environment ده‌ورووبەر derûber
EPP EPP
error هه‌له
escape ده‌رباز
Escape sequence ریزه‌ده‌ربازبوون
Ethernet Ethernet
EtherTalk EtherTalk
event رووداو
exabyte exabyte
execute به‌جێهێنان ajotin, bicîhkirin
exit ده‌رچوون derketin, derçûn
expert پێپۆر pîspor
exploit قۆزتنه‌وه
explorer دۆزەر lêger
export هه‌ناردن birin
extensible په‌ره‌سه‌ندنی frehdar
extension درێژکراوه drêjkirî, paşnav, navê paşîn
external ده‌ره‌کی
extract ده‌ره‌ینان deranîn, derxistin
Faksimil فاکس.پ
FAQ PPP- PIRSÊN NENAS په‌د - پرسپاری هه‌میشه‌ دووباره - پرسپار و وه‌لام
FAT FAT
FAT32 FAT32
favorite هه‌لبژارده bijartî, favorit
FDDI FDDI
feedback پێراگه‌یاندنه‌وه
feedline هێله‌خوړاک
field خانه zevî
file په‌رگه، فایل Pel
File system سیسته‌می په‌رگه Sîstema Pelan



Tareqwaisi@Gmail.Com

filter پالێو

finger finger

firewall ئاگره دیوار dîwara parastinê

FireWire FireWire

firmware firmware

flag ئالا، نیشانه al

flash فلاش

float کهرت

Floating-point number ژماره‌ی کهرتی

floppy دیسکی نه‌رم dîsket

folder بوخچه peldank

font جوهره‌پیت

footer پێیه‌ره

Footnote په‌راویتر

force هێز، زۆرلێکردن hêz

foreground پیشبهنه‌ما

foreign بیانی biyanî, derve

format فۆرمات

forth forth

forum مه‌کو forum

forward بێنێره‌ بۆ bi pêş

FQDN FQDN

fragment fragment parçe kirin

FRAM FRAM

frame چوارچینه‌وه çwar çêwe

free سه‌ربه‌ست azad, serbest

free software نه‌رمه‌ کالای ئازاد

freemail پۆستی ئازاد postî azad

freeware پرۆگرامی خۆرای، پرۆگرامی خۆرای programî azad

frequency دووباره‌، شه‌پۆل - له‌ره‌، له‌ره‌له‌ره frequency

front پێش، به‌ره enî, hêl, pêşî

FSB FSB

FSF FSF

FTP FTP

function نه‌خشه - ئه‌رك - كردار

game وازی، یاری lîstok, lîstêk

gateway gateway

Gbps گ.ب.ل.ج

general گشتی giştî

generate به‌دییه‌تنان dayikbûn, afrandin

gif gif

giga giga

global جیهانی glover, cîhanî

GNU GNU



Tareqwaisi@Gmail.Com

Gopher Gopher
graphic گرافیک grafik
graphic card کارت گرافیک
group گروپ
guarantee دهسته بهری
guest میوان
guestbook پهراوی میوان
hack hack
hacker hacker .
hacker خۆترنجینه ر پ
hacking خۆترنجان پ
handheld computer (پ) کۆمپیوتهری دهستی
hangup (هیلێ تهلهفون) (داخستن) daxistin, danîn
Hard Disk دیسکی رهق، پهپکه رهقه Dîska Hîşk
hardcode کورسه رژیم Koda Hîşk
Hardware رهقه واله، کالارهق HardWare
hash وردکردن hûrkin, şkestin
hash (#) پهیزه
HDD HDD
header سه ره به ره ser, serîn
height به رزی mezinahî, blindî
help یارمه تی alîkarî, yarmetî
hertz هیرتز
hexadecimal ژماره ی سازده یی
hexadecimal system ژانزده ژماره یی
hide شارنده وه ve-şartin, ve-şêrîn
history میتزوو dîrok, mêjû
hits به رکه وتن bijare, blindtir
hole کون qûl, gor
home ماله وه mal
home page مالپه ر malper, ser-malper
horizontal ئاسویی
host خانه خوی host/adresa sîstemê
hot fix hot fix
hot key hot key
hot plug hot plug
hot spot hot spot
hot swap hot swap
hotSync hotSync
HTML HTML
HTTP HTTP
hub hub
hyperlinks سه رووبه سته ر
ICANN ICANN



Tareqwaisi@Gmail.Com

ICMP ICMP

icon ویتۆچکه ìkon, wêneya sîmbolan

ICQ ICQ

ID ID

IDE IDE

identifier ناسینه پ. - پیناسدیاریکه ر پ

IGMP IGMP

IIS IIS

iMAC iMAC

image وینه wêne

implies ته گرته خو

import هاوردن jê kirîn, jê anîn

increment زۆربوون zêdebûn

index پینرست indeks

information زانیاری zanyarî, înfomasyon

Information Technology (IT) پ. - ته کنۆلۆژیای زانیاری (تز) پ. پیشه زانیی زانیاری (پز) پ.

infrared ژیرسوور

input ناودراو پ تیکردن -

input (device) پ. ناوگه پ

insert تیخستن

install دامه زراندن bi cîh kirin, damezrandîn

InstallShield قه لغانی دامه زراندن

instance نمونه

instant دهسته جی

instant message په یامی دهسته جی

insurance پارێزه

int integer

integer ژماره ی ته واو

integration ته واو کردن

interactive کارلیکردن - دوولایه نه پ

interface پرووکار pêşrû, pêşdîtin

internal ناوه کی

internet internet

intranet intranet

invite بانگه بێشت کردن. پ

IP IP

ISDN ISDN

IT ته کنۆلۆژیای زانیاری Teknolojîya Zanyarî

italic لار

item دانه، برگه

J2EE J2EE

jar jar

Java جافا

JavaScript JavaScript



Tareqwaisi@Gmail.Com

JBDC JBDC

JDK JDK

JHML JHML

jini jini

job کار

Joliet Joliet

journal گؤفار

JPEG JPEG

JPG JPEG پروانه

JRE JRE

JSP JSP

jumper بازدهر bazder

junk mail پۆستی بیکه‌لک

JVM JVM

Kbps Kbps

KDE KDE

kernel ناووک nawik

key کلیل

keyboard ته‌خته کلیل

KHZ KHZ

kilo کیلو

kit که‌ره‌سه

lable نیشانه

LAN LAN (پ رایه‌له‌ی ناوخۆیی)

laptop laptop

launch داگیرساندن

layer چین erd, pehn

LCD LCD

LCP LCP

LDAP LDAP

lease کری

level ئاست

library پirtûkxane, kitêbxane ژێده‌رگه

link به‌سته‌ر grê, grêdan

linker لیکبه‌سته‌ر

load بارکردن bar kirin

local ناوچه

log ناوئوسکردن پ

logging ناوئوسی پ

logic ژیربیژی jîrbêjî

login - ناوئوسی پ - چوونه‌ژووره‌وه

logout - ده‌رچوون - ده‌رئوسی پ

long long

loop کلو، گه‌و، ئالقه



Tareqwaishi@Gmail.Com

LPT LPT

macro پۆله فرمان

magnet موگناتیس

magnetic موگناتیسی

mail پۆست

mailbox نامه دان پ

main سه ره کی

malware زیانه واله

manual ریته ره، دهستکار

Marketing کرین و فروشتن (پ) - بازارچیتی پ

master سه ردار

media هوکاری راگه یاندن، میدیا

medium ناوه ند

memory بیرگه

menu لیسته، پیترست

message پیام mesaj, peyxam

messenger په یامبه ره. پ

method شیواز، ریگا

minicomputer (پ) گچکه بژمیر

Mirror ئاوینه، ناینۆک

mode دۆخ، بار، شیواز

model مۆذیل، نمونه

modem مۆدیم

module یه که ی سه ره به خو، مۆدول

monitor 1 پرووینه - پیشانگه ره پ

monitor 2 چاودیر پ

monitoring چاودیری پ

motherboard تهخته ی سه ره کی

Mount جیگیر کردن، بهستن، گریدان

mouse مشک

mouse pad ژیره مشک پ

move جۆلان jê birin, jê lexîn, lexandin

multi فره، چه ندین، چه ند

Multilanguage فره زمان

multimedia ره نگاله Deng/Graffik

MySQL جۆریکه له بنکه ی دراوه

Name Server راژه کاری ناو

namespace (ناوی بۆشایی) (پ)، ناوی بوار (پ)، بۆشناو (پ)

nand nand

nano نانۆ

nanotechnology ته کنه لۆزیای نانۆ

narrowband کورته باند، ته سکه باند

NAT NAT

native ره سه ن



Tareqwaisi@Gmail.Com

natural سرووشتی
navigate ریتیشاندان، ریدوژی
navigation ریتیشاندەری، ریدوژی
navigator ریتیشاندەر، ریدوژ
NDIS NDIS
NDS NDS
negative (-) نەریی
nest ھیلانە
net تور tor
net surfer ویبگەردی تور
NetBEUI NetBEUI
NetBIOS NetBIOS
NetWare
Network Bîngeha Torê رایەلە، تور
network card کارتی رایەلە
newbie دەستپیکەر
Newsgroup Newsgroup
NFS NFS
nibble بیت، نیو بایت ۴
NIC کارتی رایەلە یان
Network Information Center
NIS NIS
NNTP NNTP
node گری
NOR
normalization ئاساییکردنەو
notebook computer (پ) بزمیری پەرتووکی
novell novell
NSA NSA
NTFS NTFS FAT32/NTFS
NULL NULL
num lock key (پ) کللی قوڤلی ژمارەکان
Number (پ) ژمارە
numeric ژمارەیی
object تەن
octal سیستەمی ژمارەیی ھەشتی
OEM OEM
office ئوفیس
offline دەرهیل Nelivir
OLE OLE
online سەرھیل Livir
OOP OOP
opensource سەرچاوەی کراوە - سەرچاوە کراوە پ
Operating System سیستەمی کارپیکردن



Tareqwaishi@Gmail.Com

operator xebatkar کرده هیتما
option opsîyon, guhertinên taybet
OR OR
ORACLE ORACLE
outbox ناردنگه پ
output ده دراو پ - ده ره نجام
output (device) ده ركه پ
packet پاكهت
page pel, rûpel په ره
pakage گورزه
paragraph برگه، په ره گراف
parameter راگه یین، دیاریكه ر
partition پارچه
password (وشه ی تیپه ربوون - تیپه روشه) پ
paste لكاندن
patch پینه
Path (پریره و - پشكنړی) پ
PCI PCI
Percentages (پړنزه) پ
peripheral ئامپری ده ره کی
permit ریدان
Personal Computer (PC) کومپیوته ر (بژمیر) ی که سی
Personal&Computer کومپیوته ر (بژمیری) که سی
phishing (تۆره ماسی) پ
ping ping
pixel (ویننه خال) پ
play لیدان
Plotter پلوته ر
plug and play بیتوه کردن و لیدان
plugin پیوه کردن
PnP PnP
point پوړ، خال پ
pointer نیشانده ر
pop pop
popup پوپته پ
portable هه لگرتنه ی، هه لده گیر ی - دهستی پ
positive (+) ئه ریئی
power هیز، وزه
PPP PPP
preference هه لپژارده
preview پیشبین
Primary سه ره تایی
print چاپ - ده رنووس، ده رنووسکردن پ
printer چاپكه ر - ده رنووس، ده رنووسكار، ده رنووسگه ر پ



Tareqwaisi@Gmail.Com

priority پيشه‌نگی
privacy خوی پ
process پرۆسه، چاره‌سەر
processing چاره‌سەری پ
processor چاره‌سەرکەر
product بەرهەم
profile زانیاری تاییه‌تی
program پروگرام
progress پيشکەوتن، بەرده‌وامبوون، رەوت، چوونه‌پیش
property تاییه‌تمەندی
protect پاراستن
protocol پروتۆکۆل
provider دابینکار، دابینکەر
proxy (server) پيشکەر
publish بلاوکردنه‌وه
QoS QoS
quality جۆرايه‌تی
query پرس، داوا، داواکاری
queue ریز
quick خێرا
quit derketin, derçûn وازه‌تێنان
quiz dengdan, programek bo TV تاقیکاری
quota بەش
quote دەق
qwerty qwerty
qwertz qwertz
RAID RAID
rar رار
RAS RAS
ratio رێژە
raw خاو
real time کاتی راستی
reboot بووتکردنه‌وه
record تۆمارکردن
recovery گەڕاندنه‌وه
redo vegerîn, zivîrîn کردنه‌وه
redundant زێده، ناپیویست
refresh nû kirin نوێکردنه‌وه، تازه‌کردنه‌وه، بووژاندنه‌وه
register تۆمار
registration تۆمارکردن
registry تۆمارگە
reject بەرپەرچدانه‌وه، پەسەندنه‌کردن
relation بەیوه‌ندی
reload بارکردنه‌وه



Tareqwaisi@Gmail.Com

remote دوور
remove لابردن dūr xistin, paqij kirin
rendering پوخته کردن
renew نوپکردنه وه
repeater repeater
replication دوویات، پروونوس
request داوا
require پیویستبون
reset ریکخستنه وه
response وهلام
restart دهسپیکردنه وه
restore گه‌راندنه وه
resume به‌رده‌وامبوونه‌وه، تیچوونه‌وه، خستنه‌وه‌کار، به‌ده‌سته‌پاننه‌وه
rollback گه‌راندنه وه
rollout rollout
rollover به‌سه‌رداچوولان
ROM ROM
root ره‌گ
router ر‌ووته - ر‌یدۆز پ
row ریز
rpm rpm
ruler راسته
run ajotin, bajo جینه‌جی
save پاشه‌کهوت
save as پاشه‌کهوت وه‌ک
scan ښکین ښه‌کیرین, rû kirin
scanner (پ‌وینه‌خوین، وینه‌خوینه‌ر (پ
scene دیمه‌ن
scope بو‌ار
screen په‌رده perde, pencere
screensaver په‌رده‌پاریز parastina ekranê, parastina perdeyê
script سکریپت nivîs, script, kod نووسراو،
scroll کیشان
scroll down دا‌کیشان
scroll up هه‌ل‌کیشان
scrollbar تووله‌کیشان
SCSI SCSI
search گه‌ران lêgerîn, bigere
search engine گه‌رانچی پ
searcher گه‌رانکار پ. - بگه‌ر پ
security پاراستن parastin, ewlekarî
seed تۆو، تۆو‌کردن، چاندن
selection دی‌اری‌کردن hilbijartin, nîşankirin
send ناردن



Tareqwaishi@Gmail.Com

sensor ههستهوهر
sequence پ. پ. - زنجیره پ
serial زنجیری
series زنجیره
Server server راژه کار
service servîs, xizmet راژه
session شه کروکەیه کی نایاب
setup bicîhkirin, ajotin, programek xebitandin
shape شێوه، شێواز
share parve kirin, bi hev ra xebitandin بهش
shareware (پ) پروگرامی بلاوونووه
sheet په‌ره
shift گۆڕین
short kurt, kin کورت
shortcut kurterê, rêya kurt قه‌دەر
sign in واژۆ کردن
signature واژۆ
site شوین، جی
skin çerm, çermîn پێست
slash لاره‌هیل
slice پارچه، قاز، که‌رت
slot قلیش
socket پیکه‌وه‌به‌ست
software نه‌رمه‌واله، کالانه‌رم
sound card کارتی ده‌نگ
source سه‌رچاوه
spacebar نێوان توول
spam spam پۆستی نه‌خوازراو
spoof(ed) web site (پ) وێبگه‌ی ساخته
spool نۆره
spyware (پ) پروگرامی سیخووری
SQL SQL
ssh ssh
standalone سه‌ربه‌خۆ
standard yekgirt, yekîn ئاسایی، پێوانه، نموونه‌یی
start destpêk ده‌ستپیکردن - ده‌ستپیک
startpage rûpela destpêk ده‌ستپیک - لاپه‌ره‌ی ده‌ستپیک
stationary جیگیر
Statistics (پ) - سه‌رژمیری (پ)
status ئاست، دۆخ
store کۆگا، کۆگا کردن
Storekeeping (پ) کۆگا
story board پێگه‌ی کار کردن
stream ته‌وژم



Tareqwaishi@Gmail.Com

string ریزبەند
structure پیکهاته
style شینوار
subnet subnet
subnet mask subnet mask
subscribe بەشداربوون
support پالپشت(ی)کردن
surfing gerîn, di internet de gerîn ویبگەردی
symbol نیشانه، هێما
syntax رسته کار، دارستن
system سیستمەم sîstem, program, bîngeh
Tab-key بازدەر، دوگمە ی تاب
table خشته
tag تاگ
tape (شریت، نهوار - تۆمارکردن له سه‌ر شریت) نهوار
target مه‌به‌ست، ئامانج
task کار kar
TCP/IP TCP/IP
technology ته‌کنۆلۆژیا، ته‌کنیکزانی، پیشه‌زانی teknîk, teknolojî
tele-education دووره‌فێرکاری پ
telework دوورکاری پ
telework center بنکه‌ی دوورکاری پ
telnet telnet
Template دارپۆه
temporary کاتی
terminal تیرمینال
terminate کو‌تایی پێهێنان
text ده‌ق tekst, nivîs, nivîsar
text processing ده‌قکاری پ
text processor ده‌قکار پ
Text String ده‌قه‌ریزبەند
texture چنن، رستن
TFT TFT
timeline کاتهیل
tips رێتیشاندان، رۆنکردنه‌وه، پ
title سه‌ردێر
toggle toggle
tool ئامراز opsîyon
Toolbar توولامراز
top لووتکه، سه‌رتۆپ
topic بابەت babet, mijar
topology تۆپۆلۆژی
track هیلگه
trackback رێباز، رێچکه



Tareqwaisi@Gmail.Com

Transaction رێککەوتن، گواستنهوه
transfer گواستنهوه
transform گۆڕین
transmission ناردن
transparent روون، ڕۆشن، پاشبین
trick فێل، تەلە، پ
Trojan horse Hespê Trojan ئەسپی ترووجان
TTL TTL
ttl ttl
type جۆر، چاپکردن
UCP UCP
UDA UDA
UDF UDF
UDMA UDMA
UDO UDO
UDP UDP
UHF UHF
UI UI
UIML UIML
UML (1) UML
UML (2) UML
UMS UMS
UMTS UMTS
unary یهکانهی
UNC UNC
underscore بنهێل
Unicast یونیکەست
Unicode یونیکۆد
uninstall paqij kirin, jê derxistin هەڵوەشاندنهوه
union union
unique بێهاوتا، بێوتنه
unit یهکە yekîn, yekpar, yekparçe
UNIX یونیکس
unsigned nedestnîşankirî, netomarkirî بێنیشانە
update nûkirin نوێکردنهوه، ئەمڕۆژیکردن
upgrade بهرزکردنهوه
uplink بارکردن، سەرخستن
upload بارکردن
UPnP UPnP
UPS UPS
upstream سەرخستن
uptime uptime
URI URI
URL URL



Tareqwaishi@Gmail.Com

USB USB

User به کارهینەر Bikarhêner

user ID پیناسه‌ی به کارهینەر پ

user name ناوی به کارهینەر پ

user-friendly به کارهینەرپه‌سه‌ن پ

USSD USSD

utility به‌که‌لک، سوودمه‌ند، سوودمه‌ندی

UTP UTP

value نرخ

variable biguhertin, gorraw گۆراو

VB VB

VBScript VB سکریپتی

VCD VCD

vector vector

vendor فرۆشیار

verbose درێژه

version وه‌شان

view بینین dîtîn

virtual virtual

virus فایرۆس vîrûs

visual بینراو

VLAN VLAN

voice ده‌نگ

VOIP VOIP

volume پله‌ی ده‌نگ، قه‌باره، به‌رگ

VPN VPN

vulnerable به‌رگه‌نه‌گر

WAN (Wide Area Network) WAN .. رایه‌له‌ی رووبه‌ربلاو پ

wap wap

Warez پروگرامیک که کوپی ده‌کری به شیوه‌یه‌کی نایاسایی و له ریگه‌ی ئینتهرنیتته‌وه بلاو ده‌کریته‌وه پ

watchdog پاسه‌وان

wav wav

wave شه‌پۆل

web وێب web

web browser وێبگه‌ر Web Lêger, gerok

web page وێبه‌ر

webcam وێبکام

Webcast په‌خشی وێب

Webcasting په‌خشکردنی، ده‌نگ و ره‌نگ به‌هوی ئینتهرنیت پ

WebDAV WebDAV

weblog وێبلوگ

Webmaster وێبداڕێژ

webserver (پ) وێب‌کار (پ) وێب‌راژه‌کار

website وێبگه



Tareqwaishi@Gmail.Com

whois whois

wideband پانه باند

widget widget

WINS WINS

Winsock Winsock

wireless بیسیم، بیتهل

WLAN WLAN

Word پروگرامی وورد پ

word processing وشه کاری پ

word processor وشه کار پ

workstation workstation کار ویتنگه ی

www (world wide web) www -- جیهانی ویت پ

WYSBYGI WYSBYGI

WYSIWYG WYSIWYG

X.25 X.25

X.400 X.400

X.500 X.500

x86 x86

xclient xclient

XHTML XHTML

XML XML

Xmodem Xmodem

XOR XOR

XPath XPath

XQuery XQuery

xserver xserver

XSL XSL

Y2K Y2K

YaST YaST

Ymodem Ymodem

ypserver ypserver

yy yy

zip پهستاندن pêçandin, bipêçîne

Zmodem Zmodem

zone ناوچه cîh, war

zoom دووریتش

Zope Zope



Tareqwaisi@Gmail.Com

<http://Per1wk.com>

2008

Scientific

English – Kurdish
Dictionary

Tareqwaisi@Gmail.Com